

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Irmak ÇIRAKMAN

TÜRKİYE'DE SOSYAL BELEDİYESİ: KONYAALTI BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2021

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Irmak ÇIRAKMAN

TÜRKİYE’DE SOSYAL BELEDİYESİ: KONYAALTI BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi V. Alpay GÜNAL

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2021

Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Irmak ÇIRAKMAN'ın bu çalışması, jürimiz tarafından Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Dr. Öğr. Üyesi Serkan DORU (İmza)

Üye (Danışmanı) : Dr. Öğr. Üyesi V. Alpay GÜNAL (İmza)

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Rana İÇMEN (İmza)

Tez Başlığı: Türkiye’de Sosyal Belediyecilik: Konyaaltı Belediyesi Örneği

Onay: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 14/07/2021

Mezuniyet Tarihi : 12/08/2021

(İmza)
Prof. Dr. Suat KOLUKIRIK
Müdür

AKADEMİK BEYAN

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik: Konyaaltı Belediyesi Örneği” adlı bu çalışmanın akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımda yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir, bunu şerefimle doğrularım.

İmza

Irmak ÇIRAKMAN

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

.... / / 20...

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU BEYAN BELGESİ

Öğrenci Bilgileri	
Adı-Soyadı	Irmak Çırakman
Öğrenci Numarası	20195218007
Anabilim Dalı	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı
Programı	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Tezli Yüksek Lisans
Danışman Öğretim Üyesi Bilgileri	
Unvanı, Adı-Soyadı	Dr. Öğr. Üyesi V. Alpay GÜNAL
Yüksek Lisans Tez Başlığı	Türkiye’de Sosyal Belediyecilik: Konyaaltı Belediyesi Örneği
Turnitin Bilgileri	
Ödev Numarası	1627753623
Rapor Tarihi	04/08/2021
Benzerlik Oranı	Alıntılar hariç: %10 Alıntılar dahil: %16
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE, Yukarıda bilgileri bulunan öğrenciye ait tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 112 sayfalık kısmına ilişkin olarak Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esaslarında belirlenen filtrelemeler uygulanarak yukarıdaki detayları verilen ve ekte sunulan rapor alınmıştır. Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir: (X) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise: Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporunun doğruluğunu onaylarım. () Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise: Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporunun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esaslarında öngörülen yüzdelik sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.	
Gerekçe:	
Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlere uygun olarak tarafımda yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.	
Danışman Öğretim Üyesi Dr. Öğr. Üyesi V. Alpay GÜNAL İmza	

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	iv
ÖZET	vi
SUMMARY	vii
ÖNSÖZ	viii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

SOSYAL DEVLET SÜRECİ VE SOSYAL POLİTİKA

1.1. Sosyal Devlet Kavramı	3
1.2. Sosyal Devlet Anlayışı ve Yaşanan Değişim	5
1.2.1. Sosyal Devletin Doğuşu	5
1.2.2. Klasik Liberalizm ve Sosyal Devlet Bağlantısı	6
1.2.3. Sosyal Devlette Yaşanan Dönüşüm: Neo-liberalizm ve Küreselleşme	7
1.3. Sosyal Politikalar	11
1.4. Türkiye’de Sosyal Devlet Anlayışının Temelleri	12

İKİNCİ BÖLÜM

TOPLUMCU BELEDİYESİLİK VE SOSYAL BELEDİYESİLİK

2.1. Türkiye’de Belediyeciliğin Tarihsel Gelişimi	19
2.1.1. Osmanlı Devleti’nde Belediyecilik Süreci	19
2.1.2. Cumhuriyet Dönemi Belediyecilik Süreci	22
2.2. Toplumcu Belediyecilik	24
2.3. Sosyal Belediyecilik	29
2.4. Sosyal Politika Uygulamaları: Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet	33
2.5. Türkiye’de Sosyal Belediyeciliğin Kanuni Dayanağı	34
2.6. Sosyal Belediyeciliğin Temel Fonksiyonları	37
2.7. Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Kapsamında Sunulan Hizmetler	38
2.8. Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	39

2.8.1. Çocuklara Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	39
2.8.2. Gençlere Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	40
2.8.3. Yaşlılara Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	40
2.8.4. Engellilere Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	40
2.8.5. Kadınlara Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	41
2.8.6. Yoksullara ve Kimsesizlere Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	41
2.8.7. İşsizlere Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	41
2.8.8. Afetzedelere Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	42
2.9. Sosyal Belediyeciliğe Yönelik Temel Sorunlar ve Çözüm Önerileri	42

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SOSYAL BELEDİYESİ FAALİYETLERİNDE KONYAALTI BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

3.1. Araştırmanın Amacı, Önemi, Sınırları ve Yöntemi	47
3.1.1. Araştırmanın Amacı	47
3.1.2. Araştırmanın Önemi	48
3.1.3. Araştırmanın Kapsamı ve Sınırları	48
3.1.4. Araştırmanın Yöntemi	48
3.2. Konyaaltı Belediyesi Tarihsel Gelişimi	48
3.3. Konyaaltı Belediyesinin Sosyal Belediyecilik Vizyonu	50
3.3.1. Konyaaltı Belediyesi Vatandaş İletişim Süreci ve İşleyişi	50
3.3.2. 2015-2019 Yılları Strateji Planı Hedeflerinin Sosyal Belediyecilik Çerçevesinde İncelemesi	52
3.3.3. 2020-2024 Yılları Stratejik Planı Hedeflerinin Sosyal Belediyecilik Çerçevesinde İncelenmesi	65
3.4. Bulgular	81
3.5. Öneriler	83
SONUÇ	85
KAYNAKÇA	90

ÖZGEÇMİŞ	99
-----------------------	-----------

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 3.1. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Hedefleri 1	53
Tablo 3.2. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Sayısal Verileri 1	54
Tablo 3.3. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Hedefleri 2	55
Tablo 3.4. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Sağlık Hizmetleri Sayısal Verileri	56
Tablo 3.5. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Sosyal, Kültürel ve Eğitim Kurs Hedefleri	56
Tablo 3.6. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Kurs ve Kursiyer Sayısı	57
Tablo 3.7. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Yaz Okulu Kurs ve Kursiyer Sayısı.....	57
Tablo 3.8. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Okur Yazarlığı Destekletici Faaliyet Hedefleri	58
Tablo 3.9. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 yılları Kütüphane Verileri	59
Tablo 3.10. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Kültürel ve Sanatsal Etkinlik Hedefleri	59
Tablo 3.11. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Okullara Yönelik Yardım Hedefleri	60
Tablo 3.12. Konyaaltı Belediyesi Engelli Yaşam Merkezi Projesi Hedefi	61
Tablo 3.13. Konyaaltı Belediyesi Gençlik Merkezi ve Öğrenci Konu Evi Projesi Hedefi	62
Tablo 3.14. Konyaaltı Belediyesi Kadın Lokali Projesi ve Gönüllü Merkezi Projesi Hedefi..	62
Tablo 3.15. Konyaaltı Belediyesi Çocuk Kreşi Projesi Hedefi	63
Tablo 3.16. Konyaaltı Belediyesi Yaşlılar Kreşi Projesi Hedefi	64
Tablo 3.17. Konyaaltı Belediyesi Engelsiz Yaşam ve Otizm Merkezi Projesi Hedefi	67
Tablo 3.18. Konyaaltı Belediyesi Hanımelî Girişim Projesi Hedefi	68
Tablo 3.19. Konyaaltı Belediyesi Memur Yaşam Merkezi Hedefi	69
Tablo 3.20. Konyaaltı Belediyesi Gece-Gündüz Hizmet Verecek Kreş Projesi Hedefi	69
Tablo 3.21. Konyaaltı Belediyesi Spor Kompleksi Projesi Hedefi	70
Tablo 3.22. Konyaaltı Belediyesi Salon Projesi Hedefi	71
Tablo 3.23. Konyaaltı Belediyesi Alan Her Çocuk ve Genç İçin Eğitim Fırsatı Yaratma Hedefi	71
Tablo 3.24. Konyaaltı Belediyesi Eğitim ve Üretimin Bir Arada Olduğu Merkez Oluşturma Hedefi	72

Tablo 3.25. Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Kültür ve Sanata Yönelik Eğitim ve Etkinlik Hedefleri	73
Tablo 3.26. Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Kültür ve Sanata Yönelik Eğitim ve Etkinlik Sayısal Verileri	74
Tablo 3.27. Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Hedefleri	75
Tablo 3.28. Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmeti Sayısal Verileri	76
Tablo 3.29. Konyaaltı Belediyesi Spor Kulüpleri Revize Etmek ve Yeni Spor Dalları Oluşturma Hedefleri	77
Tablo 3.30. Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planında Yer Kadın Sığınma Evi Hedefi	78
Tablo 3.31. Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Kent Konseyi Toplantı Sayısı Hedefi ...	79

ÖZET

Küreselleşme, neo-liberal politikalar ve şehirlere yönelik artan göç hareketleri beraberinde yerel yönetimlerin görev alanlarının artış göstermesine neden olmuştur. Belediyeler temel görevleri dışında sosyal yardım, sosyal hizmet, sosyal ve kültürel alanlarda hizmetler gerçekleştirmeye başlamıştır. Belediyelere yüklenen yeni görev alanları “sosyal belediyecilik” olarak adlandırılmaktadır. Bu çalışmanın ilk iki bölümünde sosyal belediyecilikle bağlantılı olguların, toplumcu belediyecilik kavramının, sosyal belediyecilik kavramının ve sosyal belediyeciliğin Türkiye’deki uygulama alanlarının ve gelişiminin kapsamlı şekilde literatür taraması yapılmıştır. Üçüncü bölümde ise nitel araştırma deseninden doküman analizi yöntemi tercih edilerek sosyal belediyecilik anlayışını ilke edinmiş Konyaaltı Belediyesi örneği incelenmiştir. Burada Konyaaltı Belediyesinin 2015-2019 yıllarını kapsayan stratejik planı, performans raporları ve faaliyet raporları ile 2020-2024 Yılları Stratejik Planı, 2020-2021 yılları performans raporları ve 2020 Yılı Faaliyet Raporlarında yer alan bilgiler kullanılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre Konyaaltı Belediyesinin sosyal yardımları aynı yardımlar şeklindedir. Sosyal hizmetlere yönelik birçok alanda hizmetlerinin olduğu ve bölgesindeki vatandaşların hizmetlerden yararlandığı faaliyet raporlarındaki sayısal verilerden tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra Konyaaltı Belediyesi özellikle sosyal, kültürel ve sanatsal faaliyet alanlarında aktif olarak hizmet sunmakta ve hizmetleri çeşitlilik taşımaktadır. Dezavantajı gruplara yönelik bazı hizmet alanlarındaki yetersizliklerin giderilmesi için yeni projelerin performans programlarında yer aldığı görülmektedir. Konyaaltı Belediyesinin gerçekleştirmiş olduğu hizmetlerinin bir kısmı ile toplumcu belediyecilik özellikleri taşıdığı ancak genel olarak bakıldığında sosyal belediyecilik özelliklerinin yoğun olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Devlet, Sosyal Belediyecilik, Toplumcu Belediyecilik, Konyaaltı Belediyesi

SUMMARY
SOCIAL MUNICIPALISM IN TURKEY: THE CASE OF KONYAALTI
MUNICIPALITY

Globalization, neo liberal politics and increasing migration movements to the cities cause the increase in duty fields of local managments. Municipalities have began to service socail aid, social service and in the field of social and culture other than its fundamental duties. The new duty fields burdened to the municipalities named as "Social Municipalism". The first two parts of this study, literature review of the facts related to the social munipalism,the concept of the social munipalicity and applications and developments of social munipalism in Turkiye has been widely made. In the third part, by choosing the documentary analysis from the qualitative research design Municipal of Konyaaltı is researched. In this research strategic plan of Konyaaltı Municipality (2015-2019), 2020-2024 strategic plans with its performance reports and service reports and data in the its 2020 service reports are used.

According to data gained from the research social aid of Konyaalti Municipality are given as public reliefs.it is found from the numeric data in the service report that Konyaaltı Municipality has many services intended for social services and citizens living in its region benefit from the services. In addition; Konyaaltı Municipality serves especially in the social field, cultural field, art field actively and its services vary. It is seen that to overcome the deficiencies in the some services related to disadvantaged groups the new projects take part in the performance programs.

Key Words: Social state, Social Munipalism, Socialist Munipalicity, Konyaaltı Municipality

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasında, son zamanlarda önemi artan sosyal belediyecilik anlayışının Türkiye’deki uygulama alanları, kanuni dayanağı, temel sorunları ve çözüm önerileri literatüre dayandırılarak açıklanmaya çalışılmış ve çalışmanın örneğini oluşturan Konyaaltı Belediyesinin sosyal belediyecilik alanındaki faaliyetleri doküman analizi tekniği kullanılarak incelenmiştir.

Araştırmanın başladığı günden sonuçlandığı sürece kadar sakinliği, hoşgörüsü ve desteğini esirgemeyen danışmanım Dr. Öğr. Üyesi V. Alpay GÜNAL’a çok teşekkür ederim.

Tez sürecine başladığımı haber verdiğim andan itibaren yardımcı olabileceği her konuda desteğini esirgemeyeceğini belirten Konyaaltı Belediyesi Başkan’ı Sayın Semih ESEN’e ve araştırma süreci boyunca kaynaklara ulaşmamda yardımda bulunan Konyaaltı Belediyesi Halkla İlişkiler Müdürü Deniz BİRCAN’a teşekkürlerimi sunarım.

Eğitim hayatına başladığım günden itibaren yoluma çıkan her engeli kaldırmamda güvenini ve desteğini esirgemeyen, tez yazım sürecini benimle birlikte yaşayan ve bugünlere gelmemde en büyük emeğe sahip olan başta babam Haydar ÇIRAKMAN, annem Sevim ÇIRAKMAN ve kardeşlerim olmak üzere motivasyonum düştüğünde tekrardan toparlanmamı sağlayan arkadaşlarıma ve eğitim hayatım boyunca üzerimde emeği olan tüm hocalarıma sonsuz teşekkür ederim.

Irmak ÇIRAKMAN

Antalya,2021

GİRİŞ

Geçmişten bugüne baktığımızda her toplumda ihtiyaçlarını karşılayamayan ve dezavantajlı konumda bulunan gruplar var olmuştur. Sosyal sorunlara yönelik olarak çözüm mekanizmaları dönemin ideolojisi, fikri, dini inancı, siyasi anlayışı ve sahip olmuş olduğu ekonomik ve sosyal şartlara göre değişiklik göstermiştir. İlk zamanlarda sosyal sorunların çözülmesine yönelik hayırseverlik ve gönüllülüğe dayalı akrabalık ilişkileri, yerel ve dini kuruluşlar gibi geleneksel kurumlar görev üstlenmiştir (Kesgin, 2016: 85). Klasik liberal anlayışın temelini oluşturan birey ve sınırlı devlet anlayışı, sanayi devrimi sonrası yaşanan süreçte emeğin değersizleşmesine ve işçi sınıfının yaşam şartlarının kötüleşmesine neden olmuştur. Sanayi Devrimi sonrası artan işçi sınıfı sorunlarıyla beraber geleneksel kurumlar çözüm üretmede yetersiz kalmıştır. Bunun üzerine işçi sınıfı kötüleşen yaşam şartlarına karşı tepkisini yoğunlaştırmış ve sosyal liberal görüşler önem kazanmıştır. 1929 ekonomik krizi sonrasında piyasanın kendi kendine dengeye gireceği anlayışı, devletin piyasaya müdahale etmesi gerektiği anlayışına yerini bırakmıştır. Sosyal devlet; sosyal adalet, sosyal barış ve gerçekleştirmede birincil konumda yer almıştır. Devletin genişleyen yetki alanı ve vatandaşın devletten artan beklentileri üzerine sorunların daha fazla arttığı ve devletin küçültülmesi gerektiği düşüncesi yeni bir döneme neden olmuştur. Neo-liberal anlayışın hâkim kılındığı ve 1990 sonrası artan küreselleşme sürecinde devletin hizmet sunucu rolünde değişiklikler yaşanarak yerel yönetimlere olan vurgu artmıştır. Sosyal politikaları gerçekleştirme görevi merkezden daha çok yerel yönetimlere özellikle belediyelere aktarılmıştır. Böylece yerel yönetimler sosyal politikaları gerçekleştirmede rol üstlenmeye başlamıştır.

Türkiye’de 1970’lerde toplumcu belediyeçilik anlayışını benimseyen belediyeler merkezden bağımsız olarak bütçe oluşturma, vatandaşın yönetime katılımını sağlama ve yerelde vatandaşın sosyal hizmet, sosyal yardım ve sosyal, kültürel ve sportif ihtiyaçlarına yönelik hizmet sunma yolunu başlatmıştır. Ancak toplumcu belediyeçilik anlayışı sınırlı kalmış ve bir süre sonra uygulama alanı azalmıştır. 1990 sonrası yerel yönetimlere artan vurgu sonucunda sosyal ihtiyaçları gerçekleştirmede merkezin sunmuş olduğu bütçeden ve özel sektörün hizmet alanlarından yararlanabilen sosyal belediyeçilik anlayışı güç bulmaya başlamıştır. 2000’li yılların başında yaşanan düzenlemeler ile sosyal belediyeçilik anlayışı yasal mevzuata dayalı uygulanabilir hale gelmiştir.

Bu çalışmada, son yıllarda sık kullanılan sosyal belediyeçilik kavramının açıklanarak birbirinin yerine kullanılabilen toplumcu belediyeçilik ve sosyal belediyeçilik farkının belirtilmesi, Türkiye’deki sosyal belediyeçilik faaliyetlerinin ve sorunlarının açıklanması ve

Çalışmanın örneğini oluşturan Konyaaltı Belediyesi'nin sosyal belediyeçilik alanındaki hizmetlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın sosyal belediyeçilik ve toplumcu belediyeçilik kavramlarının temellerine dayanarak ayrımlarının yapılabilmesi, Türkiye'de sosyal belediyeçilik anlayışının literatür taraması ile ayrıntılı açıklanması ve Konyaaltı Belediyesi rneği üzerinden pandemi gibi olağanüstü bir durumda sosyal belediyeçilik faaliyetlerinin rolünün görülebilmesi açısından çalışma öneme sahiptir. Bu çalışmada nitel araştırma deseni tercih edilerek doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Zaman ve kaynak ulaşılabilirliğini verimli şekilde kullanabilmek için sosyal belediyeçiliğe yönelik faaliyetlerin yer aldığı stratejik plan, performans raporları ve faaliyet raporlarının incelenmesi 2015-2021 yılları ile sınırlı tutulmuştur.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde sosyal devlet anlayışında yaşanan değişimler çerçevesinde sosyal devlet, sosyal politika, neo-liberalizm, küreselleşme gibi kavramlar açıklanmaya çalışılarak bu kavramların tarihsel süreçte meydana gelişi ve gelişimi incelenmiştir. İkinci bölümde Türkiye'de belediyeçilik anlayışının meydana geliş süreci, toplumcu belediyeçilik ve sosyal belediyeçilik kavramlarının barındırdığı farklılıklar açıklanmaya çalışılmıştır. Türkiye'de sosyal belediyeçilik anlayışı başlığı altında sosyal belediyeçilik uygulamaları, kanuni dayanağı, temel sorunları ve çözüm nerileri ele alınmıştır. nc bölümde ise çalışmanın amacı, önemi, yöntemi, sınırları ve kapsamı belirtilerek Konyaaltı Belediyesi rneği üzerinden işleyiş süreci açıklanmıştır. Ayrıca 2015-2019 ile 2020-2024 yıllarını kapsayan stratejik planlar, 2015-2021 performans programları, 2015-2020 faaliyet raporlarından sosyal belediyeçilik faaliyetleri ve 2020 yılında dünyada meydana gelen salgın hastalık sürecinde hizmetlerde yaşanan ihtiyaç değişimleri incelenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM SOSYAL DEVLET SÜRECİ VE SOSYAL POLİTİKA

1.1. Sosyal Devlet Kavramı

Sosyal kelimesi insanla ilgili bir kavramdır. Bir topluluk içinde hayatını devam ettiren insanların yaşamış oldukları sosyal sorunlar kendileri ve içinde bulundukları çevreyle ilgili olmak üzere iki gruptan meydana gelmektedir (Göze, 1995: 20-21). Özellikle içinde yaşadığımız toplulukta yaşanan sosyal sorunlar ekonomik sorunlarla doğrudan ilintilidir. Sosyal devlet kavramındaki sosyal kelimesi sadece yardım olarak algılanmamalıdır. Sosyal devlet kavramı geleneksel devlet yapısı ile endüstri çağının yarattığı toplumsal zıtlığın giderilme çabasıyla meydana gelmiştir (Huber, 1970: 36). Almanya kökenli bir Avrupa terimi olan sosyal devlet kavramı Anglo Sakson dünyasında sosyal adaleti sağlama hedefine vurgu yapmakta ve devlet için refah devleti kavramı kullanılmaktadır (Yaman, 2014: 2). Sosyal devlet tanımı bölgeden bölgeye veya ülkeden ülkeye farklılıklar gözetmekle birlikte bazı yazarlar için refah devleti ile aynı anlamı taşırken bazıları için taşımamaktadır (Yönten ve Şimşek, 2016: 78). Bozkurt vd. (1998: 224-225) refah devletini birey temelli refahı artırma anlayışı olarak sosyal devleti ise toplum temelli toplumla beraber bireyin yaşam standartlarının artırmak şeklinde tanımlayarak ayırma bulmuştur. Avrupa’da refah devleti anlayışı sosyal politikaların devlet tarafından belirlenip denetlenmesi ve bunların yanı sıra bizzat uygulanmasıdır (Şenkal ve Sarıipek, 2007: 78). Her ülke sahip olduğu koşullara göre sosyal devlet kavramını şekillendirmiştir. Buna göre liberal sosyal devletler daha piyasa temelli yardım anlayışını benimseyerek ve muhtaçlığı ön planda tutarak yardımlarda bulunmuştur. Bu durum dezavantajlı kesimin manevi yönden zedelenmesine sebebiyet vermektedir. Muhafazakâr sosyal devletlerde ise yine piyasa temelinde bir anlayış yer almakla birlikte geleneksel değerler ve aile ön planda tutulmaktadır. Aile yapısının eridiği durumlarda yardımlar devreye girmektedir. Sosyal devleti en geniş alanda uygulayan sosyal demokrat sosyal devletlerde ise tüm topluma yönelik sosyal politikalar gerçekleştirilmektedir (Aydın ve Çakmak, 2017: 5).

Literatürde ortak bir tanımı bulunmayan sosyal devlet kavramına yönelik toplumsal ve ekonomik yaşama devletin kamu kaynaklarını kullanarak doğrudan veya dolaylı olarak müdahale edebilmesi olarak belirtilmektedir (Ayman Güler, 2006: 31). Sosyal adaleti ve sosyal refahı gerçekleştirmeyi hedefi konumuna getiren ve bu sebeple sosyal ve ekonomik hayata yönelik gerçekleştirilen müdahaleyi meşru kılan devletler sosyal devlet kimliğine bürünmektedir (Ünal ve Caner, 2014: 33). Devlet gerçekleştireceği müdahale ile dezavantajlı

konumdaki yurttaşlarını korumayı, toplumda sosyal eşitlik, sosyal denge, sosyal adaleti sağlamayı ve sınıflar arası çatışmaları engelleyerek milli beraberliği oluşturmayı amaçlamaktadır (Başçı ve Kaya, 2018: 39). Sosyal devletin buradaki hedefleri vatandaşların toplumsal ve siyasal yaşama katılabilmeleri için asgari düzeyde bir gelir dengesini oluşturma, yoksullukla mücadele etme, işsizliği önleme, sosyal riskler karşısında destek olma, sosyal güvenliği sağlama, sosyal bütünleşmeyi gerçekleştirme, ekonomik büyüme ve kalkınmayı sağlamaktır (Öztürk ve Gül, 2012: 206). Yani sosyal devlet refah harcamalarını genişleterek ve minimum düzeyde gelir garantisi sağlayarak oluşan sosyal risklere karşı muhtaç ve dezavantajlı kesimi korumaktadır (Türkoğlu, 2013: 279). Böylece toplumsal yaşamı sürdürebilmek için gerekli denge sağlanmaktadır. Ancak burada bireyler arasında refah düzeyini eşitlemek değil, var olan eşitsizliklerin sosyal hayatı durdurmasını önlemek amaçlanmaktadır (Aydın ve Çakmak, 2017: 4). Bu sebeple sosyal devlet, vatandaşlarına temel olarak ekonomik ve sosyal alanda fırsatlar yaratarak asgari düzeyde yaşam standardı sağlamakla ve bunu insan onuruna yakışır şekilde yapmakla görevlidir (Bulut, 2003: 174; Candan ve Maltaş Erol, 2017: 92).

Sosyal devletlerin hedeflerini gerçekleştirirken insan hakları ilkelerine de bağlı kalması gerekmektedir. Özellikle ikinci kuşak haklar toplumda sosyal eşitsizlikleri gidermeyi, sosyal adaleti sağlamayı ve ekonomik açıdan dezavantajlı grupları korumayı amaçlamaktadır (Ünal ve Caner, 2014: 34). Buna örnek olarak çalışma hakkı, eğitim hakkı, sağlık hakkı ve adil ücret hakkı gösterilebilir. Önceleri gönüllülük esası sosyal yardımlar sosyal politikalar ile birlikte vatandaşa yönelik bir lütuf değil sosyal haklar temelinde gereklilik olarak görülmüştür (Öztürk ve Gül, 2012: 206). Vatandaşlar sosyal sorunlarına yönelik devlete maddi veya manevi yönden destek talebinde bulunabilme hakkına sahip olmuştur. Bunun yanı sıra artık insanlar sadece temel belediye hizmetlerini yeterli bulmamış ve kültürel, sosyal, sportif hizmet taleplerinde bulunmaya başlamıştır (Aygen, 2014: 178).

Sosyal hakların hayata geçirilmesi dezavantajlı grupların siyasal yaşama yabancılaşmasını engellemiş ve demokrasi ortamı sağlamıştır (Bulut, 2003: 180). Çünkü toplumsal yaşamda bireylerin sosyal hak ve özgürlüklerinin bilincinde olup bunları kullanabilmesi devletin gerekli alt yapıyı sağlamasıyla mümkün olabilmiştir (Yüksel, 2007: 281). Böylece devlet özgürlüklerin güvencesini sağlamıştır. 20. yüzyılda böyle bir devlet sistemi toplumda büyük bir yere sahip olan emekçi kesim için olumlu kazanımlar sağlaması yanı sıra kurumsal ve bireysel riskleri toplumsallaştırarak sermaye sınıfının çıkarlarının korunmasına imkân sağlamıştır (Ayman Güler, 2006: 32). Özellikle 1945-1975 yılları arası gerçekleştirilen sosyal devlet uygulamalarının refah dönemi olarak görülmüş ve vergi gelirlerindeki artış sosyal politikalara yönelik harcamaların genişlemesine olanak sağlamıştır

(Ersöz, 2011: 36). Aynı zamanda sosyal sigorta güvencelerine ek olarak yaşam standartlarının artırılması ve gelirden sürekliliğin sağlanması hedeflenmiştir (Türkoğlu, 2013: 279).

1.2. Sosyal Devlet Anlayışı ve Yaşanan Değişim

Devletlere tarihsel süreç boyunca baktığımızda sürekli bir değişim ve dönüşüm içerisinde olduklarını görmekteyiz. Bazı dönemlerde devletin yetki ve sorumluluk alanı genişlerken bazı dönemlerde devletin yetki ve sorumluluk alanı minimum düzeyde tutulmuştur. Devletlerin yetki alanlarına göre sosyal politikalar değişiklik göstermiştir. Ancak devletin yaşadığı değişim ve dönüşüm nasıl olursa olsun toplumsal sistemi yeniden üretme işlevi hiç değişmemiştir. Devlet temel işlevi olan sosyal düzeni sağlama görevine devam etmiştir. Bu dönüşüm süreci liberalizm temelinde başlayarak dönemsel olarak klasik liberalizm, sosyal liberalizm ve neo-liberalizm olarak adlandırılmıştır. Bu sebeple üçünün de genellikle özgürlük, özel mülkiyet, seküler devlet, sivil haklar ve eşitlik gibi konular hareket alanıdır (Süleymanoğlu, 2016: 279). Ancak klasik liberaller özgürlük kavramına vurgu yaparken sosyal liberaller eşitlik kavramını vurgulamıştır. Konunun temelini oluşturan sosyal belediyeçilik anlayışı da sosyal devlet anlayışındaki dönüşüm sonucunda meydana gelmiştir.

1.2.1. Sosyal Devletin Doğuşu

Sanayi Devrimi ve kapitalizmin hüküm sürdüğü 18 ve 19. yüzyılda sosyal güvenlik konusunda gönüllülük esasına dayalı geçici çözümler üretilerek yoksul kesimin iş gücü olarak tekrardan kazanılması amaçlanmıştır (Sallan Gül, 2000: 54). 19. yüzyıl sonrasında Sanayi Devrimi'nin kentleşme oranını artırması ve yaşanan sanayi kapitalizmi bireylerin yaşam kalitesinin düşmesine ve sorunların yoğunlaşmasına neden olmuştur. Bu durum karşısında Mill, devlet müdahalesini ve devletin yeniden dağıtıcı olma görevini üstlenmesini savunmuştur (Kesgin, 2019: 45). Sosyalizmin hızla yayılışını önlemek amacıyla bireylerin yaşamlarında karşı karşıya kalacakları ve tehlike arz edebilecek yaşamsal risklere yönelik modern anlamda sosyal güvenlik sistemine ihtiyaç duyulmuştur (Güvercin, 2004: 90). Sosyalizmin hızını kesebilmek için 19. yüzyılın sonlarında Almanya'da Bismarck tarafından sosyal güvenlik sistemine yönelik ilk uygulama gerçekleştirilmiştir (Balcılar, 2020: 61). Hastalık, sakatlık, yaşlılık, analık ve iş kazası gibi bireyi tehdit eden sosyal riskleri genelleyerek kapsayıcı sigorta sistemi oluşturulmuştur (Rosanvallon, 2004: 273). Başlangıç olarak sigorta, işçi sınıfını kapsamış daha sonra diğer kesimleri korumaya yönelik kapsayıcılığı genişletilmiştir (Özmen, 2017: 602-603). Dönüşüme uğrayan dünya düzeni beraberinde emekçi sınıfın artan sorunlarına yönelik olarak çözüm üretilmemesi nedeniyle devletin müdahalede bulunması ve sosyal politikalar üretmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır.

1929 ekonomik krizi öncesine kadar piyasanın kendi kendine dengeye ulaşacağı ve yaşanan dalgalanmaların kamuyu ilgilendirmeyeceği anlayışı yer almaktaydı (Alp, 2009: 267). 1929 ekonomik krizi ardından ortaya çıkan ortamda işçi sınıfının sorunlarına karşı devlet müdahalesinin gerekliliği yoğun olarak hissedilmiş, liberal anlayıştan devlet müdahalesini savunan Keynesyen anlayışa geçiş yaşanmıştır. Keynes'in 1936 yılında "İstihdam, Faiz ve Paranın Genel Teorisi" eseri sonrasında mevcut paradigmlar sarsılarak ekonominin kendi kendine dengeye gelmesinin zor olduğu düşüncesi artmış ve devlet müdahalesinin gerekliliği görüşü destek bulmaya başlamıştır (Yüksel, 2007: 285; Özer, 2015: 82). 1929 kriziyle birlikte artış gösteren işsizliğin yarattığı tahribatların onarılması için ABD'de federal bütçeler oluşturulmuş, Roosevelt tarafından "New Deal" politikaları hayata geçirilmiştir (Ersöz, 2011: 35). Bugünkü Sosyal Güvenlik Yasası'nın temeli bu politikalara dayandırılmıştır. Ekonomik buhran sonrasında ulus devletin gelişim göstermesi sosyal devletin uygulanmasında kolaylık sağlamıştır (Yanık ve Kara, 2014: 17). Ulus devletle birlikte modern dönem ortaya çıkmış ve sosyal politikaların talep edilmesi noktasında önemli bir yere sahip olmuştur (Kesgin, 2019: 35). 1929 ekonomik krizi ile alınan dersler beraberinde II. Dünya Savaşı sonrası meydana gelen refah devletinde sosyal politikalar yaygınlaşmış ve toplumsal eşitsizlikleri azaltmak devletin ana görevi haline gelmiştir. Savaşın ortaya çıkardığı sosyal ve ekonomik sorunların etkisiyle sosyal adalet kavramı sorgulanmaya başlanmıştır. Devlet özellikle sağlık, eğitim, istihdam ve yoksulluğun önlenmesine yönelik konularda kaynak aktarımında bulunmuştur (Şahinoğlu, 2017: 42-43). Böylece dönemin şartlarına uygun olarak sorunlara çözüm üretme yolunda klasik liberalizmin savı terk edilmiş, devlet toplumsal yaşama ve ekonomiye müdahalede bulunarak vatandaşlara hizmet sunma görevini üstlenmiştir (Kesgin, 2016: 85; Eser vd., 2011: 205). Sosyal devletin altın çağını yaşadığı 1945 ve 1970 yılları arasında devlet müdahalesi en yoğun şekilde hissedilerek devletlerin harcama politikaları ve vergilendirme oranları büyük oranda artırılmıştır (Özdemir, 2005: 159).

1.2.2. Klasik Liberalizm ve Sosyal Devlet Bağlantısı

Klasik liberalizm sanayi devriminin yaşandığı ortamda bireyi ve özgürlüğü ön planda tutmuştur. Ekonomide sınırlı devlet ilkesi gereğince serbest piyasa sistemini savunmuştur. Ancak 1929 yılında yaşanan buhran endüstri devriminin yaratmış olduğu tahribattan dolayı devletin piyasaya müdahalesini gerekli kılmıştır. İki anlayış birbirinin zıttı gibi algılanıyor olsa da temelinde liberalizmin dönemin şartlarına uygun olarak evrilmesi yer almaktadır. Sosyal devlet anlayışında klasik liberal anlayışın aksine özgürlük soyut olarak ele alınmamaktadır. Sosyal devlet, klasik liberalizmin hukuk devleti temelinde bireyi koruma ilkesini benimser iken

sanayi devriminin yarattığı ortamda bunun ancak sosyal haklarla birlikte tamamlanabileceğini savunmuştur (Bulut, 2003: 179). Yani liberalizmin birikimini reddetmemiş ona eklemeler yapmıştır. Sosyal devlet liberalizmin sosyal temelini oluşturan bireyin, devletin ve toplumun kaynağı olduğu anlayışını korurken bireyler eliyle oluşan sosyal kuruluşları göz önünde bulundurmıştır (Göze, 1995: 97). Bu sebeple sosyal devleti bir sosyalist devlet olarak algılamak yanıltıcı olacaktır (Eser vd., 2011: 203). Çünkü sosyal devlet kapitalist sistemin bir ürünüdür ve sosyal ve iktisadi yaşamdaki sorunları yeniden dağıtıcı görevini üstlenerek çözmeye çalışmaktadır (Candan ve Maltaş Erol, 2017: 93). Ancak sosyalistlerin üzerinde durduğu nokta devletin düzenleyici ve müdahaleci yönünün olmasıdır (Kesgin, 2019, s. 54). Böylece sosyal devlet kapitalizm ve sosyalizm arasında yeni bir yol olarak kapitalizmin düzenleme, denetleme ve sınırlama politikalarını gerçekleştirerek refahı sosyalleştirmeyi amaçlamıştır (Piyal, 2000: 92). Liberal görüşe göre sosyal adalet anlayışı adalet sistemine zarar vermekte ve devletin görevi olarak görülmemektedir (Yüksel, 2007: 282). Sosyal devlet anlayışında bu görüş toplumsal adaletin ancak sosyal adaletin sağlanmasıyla gerçekleşebileceği şeklindedir. Yine liberal anlayışta birey ön plana alınmışken sosyal devlet de birey temelli toplumsal anlayış hâkim kılınmıştır.

1.2.3. Sosyal Devlette Yaşanan Dönüşüm: Neo-liberalizm ve Küreselleşme

Bretton Woods sistemindeki çöküş ve 1973 yılında yaşanan stagflasyon krizi sonrasında yeni ekonomik koşullar devletin sosyal ve ekonomik hayattaki rolünde değişimler yaşanmasına sebep olmuştur. Sosyal devlet uygulamalarının vatandaşların devletten beklentilerini ve devletin mali yükünü artırdığı yönünde eleştiriler artmıştır. Bu süreçte yaşanan ekonomik krizlere sebep olarak daralan ekonomiye karşın genişleyen kamu harcamaları gösterilmektedir. Ekonomik olarak yaşanan krizleri aşmada Keynesyen politikaların yetersiz kaldığı ve tekrardan liberal politikaların uygulanarak devletin küçültülmesi gerektiği dile getirilmiştir. Sosyal devlet anlayışı ile ülkelerin ulusal gelirlerinde sosyal harcamaların büyük bir yer tuttuğu ve bunun aksine bireyler arası işsizlik, yoksulluk ve sosyal güvenlik konularında eşitliğin sağlanmadığı belirtilmektedir (Alp, 2009: 269). Sosyal devletin vermiş olduğu vaatleri yerine getirememesi, işçi sınıfının başka çalışma alanlarına kayarak sayısının azalmasına, sosyal demokratların güç kaybetmesine ve muhafazakâr partilerin güç kazanmasına neden olmuştur (Özaydın, 2008: 171). Aynı zamanda sosyal politikaların beklenenin aksine devleti hantallaştırarak bürokratik ağların yoğunlaşmasına sebep olduğu, kaynakları verimsiz kullandığı ve özel hayata müdahalenin arttığı belirtilmiştir (Yüksel, 2007: 285-286). 1979 yılında İngiltere’de Thatcher’ın devamında 1981 yılında Amerika Birleşik Devletleri’nde Reagan’ın iktidara sahip

olmasıyla birlikte devletin küçültülmesi politikaları somutlaştırılmıştır (Özer, 2015: 83). Özellikle 1980 sonrasında neo-liberal politikalarda yükselişin yaşandığı görülmektedir. Neo-liberalizme göre eşit gelir dağılımı ancak serbest piyasa sistemi ile gerçekleşecektir. Bu sebeple temel politikası serbest piyasa sistemini güçlendirerek devletin üstlenmiş olduğu hizmetleri piyasa koşullarına bırakmak ve devletin piyasaya müdahalesini sınırlandırmak olmuştur (Eser vd., 2011: 207).

Devlet müdahalesinin azalması beraberinde yaşanan yeni dünya düzeni küreselleşme olarak adlandırılmaktadır. Küreselleşme ekonomik faaliyetlerin gelişen teknoloji ve oluşturulan küresel ağlar ile küresel çapta örgütlenmesi olarak ifade edilmektedir (Yüksel, 2007: 287). Küreselleşme dünyanın bütünleşmesi, global kültüre ve topluma geçiş anlamı taşımaktadır (Bulut, 2003: 181). Yeni dünya düzeninde ulus devletin hâkim olduğu yapıdan, ulus üstü kurumların güçlendiği, sivil toplumun etkinliğinin arttığı, merkezi yönetimin yetkilerini yerel yönetimler ile paylaştığı, yönetimde yerelleşmenin sağlandığı ve yönetişimin vurgulandığı bir yapıya geçiş yapılmıştır (Kesgin, 2016: 86). İktidarın birçok aktörle paylaşıldığı bu süreçte hiyerarşik yapılanma yerine kurumlar arası eş güdüm ve rekabet yer almaktadır (Köse, 2007: 1). Yani küreselleşmeyle beraber ulus devlet yapısında zayıflamalar başlamış, kapalı ulus devlet sınırları yerine birçok şartın kabul edildiği, anlaşmalara dâhil olunan ve sınırlarda geçirgenliğin sağlandığı evrensel değer kalıpları oluşturulmuştur (Yüksel, 2007: 287). Küreselleşme ile ekonomik yaşamda üretim ve finansmanda uluslararası yapılar oluşmuş ve kapitalizmin politikaları ilk kez uluslararası sınırlara ulaşmıştır (Yanık ve Kara, 2014: 20). Sosyal devlet sahip olduğu doğrudan mal ve hizmet üretme gücünü terk ederek küçülme yoluna gitmiştir (Özaydın, 2008: 168). Çünkü sosyal devlet, koruma ve güvenliği ön plana alırken küresel ekonomide kârlılık ve büyüme ön plandadır (Şenkal, 2011: 185).

1980 sonrası iktidar sahibi muhafazakâr eğilimli hükümetler, sosyal devlet uygulaması ile bulunulan vaatlerin ve artan ekonomik sorunların yaratmış olduğu sıkıntıları hafifletmeyi amaçlanmıştır (Aydın ve Çakmak, 2017: 5). Neo-liberal politikaların uygulandığı ülkelerde piyasa temelli uygulamalara geçilmiş, vergi oranları düşürülmüş, sosyal harcamalar ve devlet hâkimiyeti kısıtlanmıştır. Kamu işletmeciliği olarak adlandırılan yeni yönetim anlayış sosyal devletin yaratmış olduğu kaynak verimsizliğinin sosyal ve ekonomik sorunları meydana getirdiğini vurgulanmıştır (Öztürk ve Gül, 2012: 208). Özelleştirmenin ivme kazandığı yeni dünya düzeninde deregülasyon yaşanarak özel sektör ön plana çıkarılmıştır. Kamu kurumlarının verimsizliği ve etkisizliği karşısında özel sektör uygulamaları ile onarım sağlanmak istenmiştir. Böylece konut, sağlık, eğitim ve sosyal güvenlik gibi hizmet alanlarında özel sektör rol almaya başlamıştır. Özelleştirme ile devlet denetleyici rol üstlenerek sosyal

politikalarındaki kaynak harcamaları ve hizmet alanının daraltılması amaçlanmıştır. Bunun yanı sıra neo-liberal sosyal politikalarda belirlenen bir kesime yönelik sosyal hizmet götürülme anlayışı da yer almıştır (Şenkal, 2011: 153-155). Devlet yoksulluk politikalarında doğrudan görevli olmaktan çıkmıştır (Kesgin, 2019: 36). Ancak devlet müdahalesinde azalma ne kadar olursa olsun engelliler, çocuklar, muhtaçlar ve yaşlılara yönelik sosyal politikalarda devletin planlama, finansman ve denetim varlığı devam ettirilmiştir (Ersöz, 2011: 43). Sermayenin serbest dolaşımının hâkim olduğu piyasada rekabet ve yarış ortamının refah artışını sağlayacağı görüşü yer almaktadır (Yüksel, 2007: 286). Artan üretim ve teknoloji beraberinde doğan yeni pazar arayışı küresel pazarı kaçınılmaz kılmış, korumacı politikalardan uzaklaşarak dış ticaretin ve para piyasasının serbestliğinin artırılmasına yönelik adımlar atılmasına sebep olmuştur (Bulut, 2003: 182; Köse, 2007: 6). Rekabetin değerli kılındığı bu ortamda ülkelerin gelişmişlik seviyelerine göre uygulamaları çeşitlilik göstermiştir. Gelişmiş ülkeler teknolojilerini geliştirmek, kâr oranını artırıcı alanların önünü açmak, sermayenin serbest dolaşımını ve bu alandaki güvenliğini sağlama amaçları üzerine çalışmıştır. Gelişmekte olan ülkelere ise sermaye girişini kolaylaştırmak için gerekli önlemler alırken çalışanların taleplerine minimum cevap verilerek kâr oranı artırılmıştır (Koray, 2001: 39'dan akt. Öztürk ve Gül, 2012: 207).

Bu süreçte yaşanan bir başka gelişme iste yönetim kavramıyla beraber halkın yönetime aktif katılımına yönelik düzenlemelerin gerçekleştirilmesidir (Ersöz, 2011: 97). Aynı zamanda şeffaflık vurgusu üzerinden vatandaşların bilgi alma hakkı geliştirilmiştir. Böylece vatandaşların devlet kurumlarından bilgi alma, dayanışma, görüş alma ve görüş bildirme olanakları güçlendirilmiştir (Köse, 2007: 18). Refahın toplumsal bir sorumluluk olarak adlandırılması anlayışından bireysel sorumluluğa geçiş yapıldığı bu süreçte refahı gerçekleştirme görevi devlet yerine serbest piyasaya bırakılmıştır. Aynı zamanda yerelleşme uygulaması ile merkezi yönetim sahip olduğu görev ve yetki alanlarının bir kısmından uzaklaşarak yerel yönetimlere devretmiştir (Alp, 2009: 269). Böylece sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimler hizmet icra etme ve üretme işlevlerini gerçekleştirme veya özel sektör tarafından hizmet satın almada önemli aktörler olmuşlardır (Yavuz ve Es, 2019: 151). Yerel yönetimlerin merkezi yönetime göre hizmeti daha hızlı ve planlı sağlayacağı beraberinde maliyeti düşüreceği görüşü yer almaktadır. Yerindenlik (subsidiarity) anlayışıyla birlikte vatandaşa hizmetin en yakın birimce götürülmesi benimsenmiştir. Avrupa Yerel Yönetim Özerklik Şartında da “hizmette yerellik” vurgulanmıştır (Başcı ve Kaya, 2018: 43). Ulus devlet zayıflatılarak yerel yönetimler sosyal, kültürel ve siyasal konularda temel aktör konumuna getirilmiştir (Köse, 2007: 9). Özellikle rekabetin ve yarışın önemli kılındığı bu süreçte

devletlerin dezavantajlı kesime yönelik sosyal harcamaları yük görülmeye başlanmış ve bu hizmetlerin yerel yönetimlerce yerine getirilmesine yönelik uygulamalarda bulunulmuştur. Görülmektedir ki rekabetin üst seviyeye yükseldiği ortamda ülkelerin yarışta ön plana çıkıp kâr oranını artırabilmek için vazgeçtiği ilk şey sosyal politikalara ayırdığı kaynak olmuştur (Öztürk ve Gül, 2012: 207).

1983 yılında Türkiye’de Özal hükümeti başa geldikten sonra neo-liberal politikalar benimsemiş ve devletin sunmakla görevli olduğu sosyal yardım ve sosyal hizmetlerden kamu harcamalarını azaltmak amacıyla çekilmeler başlamıştır (Öztürk ve Gül, 2012: 208). Bu hizmetlerin neo-liberal anlayışla yerel yönetimlere, sivil toplum kuruluşlarına ve özel sektöre yaptırılmasına yönelik politikalar benimsemiştir. Türkiye’de yoğunlaşan yerelleşme vurgusunda dış aktörlerin önemli yere sahip olduğu görüşü yer almaktadır. Buna Avrupa Birliği’ne uyum süreci başta olmak üzere OECD, Dünya Bankası ve IMF gibi kuruluşların öne sürmüş olduğu yerelleşme vurgulu şartlar gösterilebilir (Sezik, 2013: 274). Belediyeler yasal bir zorunluluğu olmamasına rağmen dönemin gerektirdiği şartlar sonucunda vatandaş korumaya yönelik sosyal yardım ve sosyal hizmet görevleri yüklenmiştir. Bu süreçte yaşanan dönüşümlerle sosyal sorunlara yönelik geçişirici çözümler üretilmeye başlanmış, devlet konut yardımı konusunda doğrudan müdahil olmayarak kredi desteği ve Başkanlık Toplu Konut İdaresi gibi aracı yardımlarda bulunmuştur (Salla Gül, 2006: 294-295). Bunun yanı sıra konut sorununa yönelik gecekondulaşma hareketlerine göz yumulmuştur. 1983 sonrasında gerçekleştirilen değişikliklerle yardımlarda il veya ilçe heyetlerinden alınacak “muhtaçlık ispatı” belgesi şartı aranmış, 1993 yılında yeşil kart uygulaması ile muhtaç kesime yönelik geçici sosyal güvenlik hizmeti sağlanmıştır (Sallan Gül, 2006: 89-297). Bu hizmetlerin aktarımında sürece sivil toplum kuruluşları ve özel sektör kuruluşları da dâhil edilmiştir. 1994 yılından itibaren kalkınma çabalarında belediyeler de görev almıştır.

Neo-liberalizm anlayışının bireysel özgürlüklere yönelik önem verdiği ve dezavantajlı kesime yönelik dışlayıcı politikalar ürettiği yönünde eleştiriler yer almaktadır (Bulut, 2003: 190). Sosyal devlet uygulamalarında küçülmeye gidilmesi dezavantajlı kesimin korunma alanının zayıflamasına sebep olmuştur. 1990 sonrasında göç alan sanayi şehirlerinde yüksek gelirli kesimin yanında düşük gelirlilerin, apartmanların yanında gecekonduların yer aldığı görülmektedir. Küreselleşmenin sınıflar arasında uçurumu daha da genişlettiği bu süreçte ihtiyaç sahibi kesime yönelik sosyal yardım ve sosyal hizmetler en yakın birim olan yerel yönetimlerce götürülmüştür (Kesgin, 2016: 87). Belediyelerin burada temel görevli kurum olmasında neo-liberal hareketlerle artan yerel vurgusu, belediyelerin halka en yakın kurum

olarak kaynak kullanımında etkin olacağı ve vatandaşların karar alma sürecine katılımının artacağı düşüncesi yer almaktadır (Şenkal, 2011: 44).

1.3. Sosyal Politikalar

Sosyal politika kavramının varlığı Sanayi Devrimi sonrasındaki süreçte yaşanan iktisat politikalarının yaratmış olduğu sorunları önleme ve süreci devam ettirme amacına dayanmaktadır. Sosyal politikaların meydana gelmesi ve zamanla gelişmesi demokrasi, endüstrileşme ve ulus devlet ile doğrudan ilgilidir. Sosyal kelimesi toplumla ilgiliyken politika sözcüğü topluma yarar sağlayıcı işler anlamında kullanılmaktadır. Kıta Avrupası'nda kavram "sosyal politika" olarak kullanılırken Kuzey Amerika literatüründe ise daha yaygın olarak "sosyal refah politikası" kavramı kullanılmaktadır (Ersöz, 2011: 47). Sosyal politika kavramını ilk kez 19. yüzyılın yarısında Almanya'da Profesör Heinrich Riehl kullanmış, literatürde varlığı ise 1911 yılında Alman Otto v. Zwiedineck-Südenhorst'un kaleme aldığı "Sosyal Politika" adlı eser ile olmuştur. Ülkemizde ise kavramın kullanımı Ziya Gökalp'in önderliğindeki "İktisadiyat" dergisinde olmuştur (Tuna ve Yalçıntaş, 1988'den akt. Ersöz, 2011: 48). Sosyal devletin üstlenmiş olduğu toplumdaki sosyal adaleti ve sosyal refahı sağlama görevi sosyal politikalar aracılığıyla olmuştur (Çöpoğlu, 2014: 227). Böylece sosyal politikalar, sosyal devletin hedeflerini yerine getirme aracı olmuştur. Müdahalede bulunulan temel sorunları ise sosyal dışlanma, yoksulluk, hastalık, işsizlik, yaşlılık ve yaşam koşullarıdır (Buğra ve Keyder: 2017). Merkezi yönetimin ise üstlenmiş olduğu sosyal politikalar genelde istihdam, sosyal güvenlik, finansal yapı ve eğitim konuları olmuştur (Özgökçeler ve Bıçkı, 2012: 39).

Sosyal politika konusunda herkesin hemfikir olacağı bir tanımlama dönemsel şartlara göre değişiklik göstermesi sebebiyle bulunmamaktadır. Sosyal politikalar ile toplumun yararına ve ihtiyaçlarına yönelik alınan ve uygulanan kararlar anlaşılmaktadır (Altan, 2004: 3). Ortak bir tanım bulunmuyor olsa da bazı ortak özellikleri bulunmaktadır. Bunlar devlet eliyle refah sağlama ve gelirin yeniden dağıtımıdır (Ersöz, 2011: 49). Sosyal güvenlik konusunda önemli bir yere sahip olan Zacher, sosyal politikalarda temel amaçları şu şekilde sıralamıştır: insan onuruna yakışır asgari geçim standardını sağlama, sosyal veya ekonomik yoksullukla mücadele etme, refah farklılıklarını dengeleme ve refah standartlarını geliştirerek yükseltmedir (Zacher, 1993 akt. Pinhas, 2006: 17-18). İhtiyaç sahiplerine yönelik politikalar dar anlamda sosyal politikaları yansıtırken tüm toplumun refahını artırıcı politikalar ise geniş anlamda sosyal politikalar olarak gösterilmiştir (Çöpoğlu, 2014: 227). Yaşanan ekonomik krizler sosyal politikaların uygulanma alanında değişimlere sebebiyet vermiştir. Ülkelerin sahip olduğu ekonomik güç sosyal politikalarının çeşitliliği konusunda büyük bir etkiye sahiptir. Sosyal

politikaların etkin olduğu süreç 1929 krizi ardından sosyal sorunlara yönelik bireysel bakış açısı yerini toplumsal bakış açısının aldığı zamanlar olarak gösterilmektedir (Toprak ve Şataf, 2017: 71). Başlangıca baktığımızda sosyal politikalar, dar anlamda belirli bir kesimi kapsayacak şekilde kapitalist sistemin yaratmış olduğu tahribata karşılık işçi sınıfının ve diğer dezavantajlı çalışma gruplarının emeğinin korunması ve sosyal barışın sağlanması için devlet tarafından gerçekleştirilen müdahalelerdi (Şahinoğlu, 2017: 42). Bunun yanı sıra gittikçe büyüyen işçi grubu demokratik sistemde bir oy potansiyeli olarak görülmekte ve devletler bu potansiyele karşı kayıtsız kalamamaktadır. Ülkemizde sosyal politika biliminin gelişim sürecinde dar anlamda sosyal politika anlayışı etkili olmuştur (Ersöz, 2011: 52). 2. Dünya Savaşı sonrasında refah devleti anlayışıyla birlikte artan ekonomik güç, yaşanan değişim ve dönüşüm sosyal politikaları geniş anlamda tüm sosyal sorunları kapsayacak ve tüm topluma hitap edecek şekilde çeşitlendirmiştir (Yüksel, 2007: 285). Böylece işçi sınıfının sorunlarını kapsayan sosyal politikalardan günümüzün ihtiyaçlarını ön plana alarak tüm kesimin yararlanabileceği sosyal, kültürel ve çevresel planların gerçekleştirilmesine yönelik sosyal politikalara geçişler yaşanmıştır (Ersöz, 2011: 38). Bu sebeple sosyal politikaların etkinlik kazanmasında refah devleti etkili olmuş ve sosyal politikalar sosyal refah devletiyle bağlantılı kılınmıştır (Koçak vd., 2017: 125). Neo-liberal politikaların etkinlik kazanması sonrasında yerelde sosyal politikalar gerçekleştirilmeye başlamıştır. Sadece merkezi yönetimin sosyal politikalar konusunda yetkili ve güçlü konuma gelmesinin katılımcı demokrasi ilkesinin gelişimine engel olacağı ve merkezi yönetimin tek başına sorumluluk aldığı sosyal politikaları gerçekleştirmede zorlanmasına neden olacağı belirtilmektedir (Pektaş, 2010: 10). Günümüzde Avrupa Sosyal Şartı'yla birlikte sosyal sorunlara yönelik olarak idareye görevler yüklenmiş, sosyal sorumluluklar hak olarak gündeme gelmiş ve devletler arasında ortak sosyal politikalar belirlenmeye çalışılmıştır (Kesgin, 2019: 55-56).

1.4. Türkiye’de Sosyal Devlet Anlayışının Temelleri

Batılı ülkelerde sosyal devletin oluşumuna baktığımızda endüstri devriminin yaratmış olduğu işçi sınıfının ayaklanmaları ve demokratikleşme eğilimleriyle meydana gelmiştir. Türkiye’de ise sosyal devlet anlayışının uygulamaları diğer ülkelere göre daha geç bir süreçte merkezi yönetimin planlamaları ile hayata geçirilmiştir. Türkiye’de sosyal devlet anlayışının gelişimine baktığımızda bu konuda gerçekleştirilen uygulamalar çok öncesine dayanmaktadır. Aynı zamanda bu gelişmeler sosyal belediyeçilik anlayışının da temelini oluşturmaktadır.

Tanzimat Dönemi’ne kadar Osmanlı Devleti’nde sosyal sorunlar aile içi dayanışma, kadılar, loncalar ve vakıflar aracılığıyla çözülmeye çalışılmıştır. Kadılar bulunduğu yörenin

yöneticisi olarak sosyal hizmetlerle ilgilenmiştir. Temelini Ahilik Teşkilatı oluşturan lonca teşkilatı üyeleri ve ailelerinin karşılaştığı hastalık, ölüm, doğum, iş kurma ve işsizlik gibi sosyal risklere karşı üye aidatlarıyla oluşturulan avarız sandığıyla çözümler üretmeye çalışmıştır (Türkoğlu, 2013: 286-289). Hayırseverlerin yardımları ile oluşturulan vakıflarda ise hastane, okul, aşevi gibi kurumlar oluşturularak ihtiyaç sahiplerine hizmetler götürülmüş ve maddi ödemeler gerçekleştirmiştir (Şengün ve Akman, 2020: 51; Candan ve Maltaş Erol, 2017: 101). Bunun yanı sıra vakıflar kişilerin hayatlarını sürdürebilmeleri ve iyi yaşam sürmeleri için çalışmalar gerçekleştirmiştir. Sosyal güvenlik anlayışının meydana gelmesinde yardımlaşma anlayışı temel oluşturmaktadır. Tanzimat Dönemi hem sosyal politikaların ön plana çıkması hem de ilk belediye teşkilatının kurulması yönünden önemlidir (Batal, 2015: 234). Tanzimat Fermanı sonrasında muhtaçlara yönelik ödenen muhtacın maaşı hazine harcamalarından görülmüş, 1870 sonrasında ise belediye harcamaları arasında yer almıştır (Şengün ve Akman, 2020: 52). Tanzimat Dönemi'nde sağlık, eğitim, sosyal sigorta gibi konularda sosyal politikalar geliştirilmiştir. Başlangıçta Dersaadet İdare-i Belediye Nizamnamesi sonrasında ise Vilayet Belediye Nizamnamesi ile belediyeler klasik hizmetler ve sosyal hizmetler konusunda görevler üstlenmeye başlamıştır. Osmanlı'nın son dönemlerinde kurulan Dulhane, Darülaceze, Darüşşafaka, Darüleytam ve Kızılay gibi kurumlar ile sosyal yardımlar gerçekleştirilmiştir. Cumhuriyet öncesi Osmanlı Dönemi'ne baktığımızda sosyal sorumluluklara yönelik olarak kurumsal bir yapılanma bulunmadığı sosyal sorunların vakıflar ve Tanzimat Fermanı sonrasındaki süreçte yasal düzenlemelerle çözülmeye çalışıldığı görülmektedir (Negiz, 2012: 212).

Cumhuriyet'in ilanı sonrasında ilk zamanlarda belediyeçilik faaliyetlerinde farklı gelişmeler bulunmamış, mali ve idari özerklik konusunda temkinli davranılmıştır. Cumhuriyet Dönemi'nde zorunlu eğitim hizmetleri devlet tarafından ücretsiz verilmiştir (Kesgin, 2019: 116). Cumhuriyet'in ilk yıllarına baktığımızda daha çok işçi sınıfının haklarını korumaya yönelik faaliyetlerde bulunulmuştur. Savaş tahribatının yarattığı ekonomik kriz bu süreçte kapsamlı faaliyetlerde bulunulmasını engellemiştir. 1921 yılında maden işçilerini korumaya yönelik, 1925 yılında Hafta Tatili Kanunu ve 1930 yılında kadınların çalışma şartı ve çocukların çalışma şartına yönelik düzenlemelere gidilmiştir. Yine 1930 yılında "Umumi Hıfzıssıhha Kanunu" ile yetim, dul ve emekli aylık ödemelerinin dar çerçevede tutularak hazine tarafından gerçekleştirilmesi kanunlaştırılmıştır (Kesgin, 2019: 117). 1936 yılında çıkarılan İş Kanunu sosyal güvenliğe yönelik o zamana kadarki en kapsamlı kanun olmuştur (Türkoğlu, 2013: 291). İş Kanunu ile sosyal sigortaya yönelik ilk temeller atılmış ve çalışma saatleri 8 saat olarak sabitlenmiştir (Karaca ve Çam, 2019: 77). 1930 yılında çıkarılan 1580 sayılı Belediye

Kanunumuzla birlikte sosyal politikalara yönelik belediyelere çeşitli sosyal görevler yüklenilmiştir. Ancak bu dönemde belediyelerin kısıtlı bütçeleri bu hizmetleri yerine getirmede yetersiz olmuştur. Sanayi Devrimi'nin yaratmış olduğu şartlar karşısında Batı'da sosyal haklara yönelik tartışmalar artmıştır. Batı'nın sosyal alana yoğunlaşması karşısında tek partili hayatı sürdüren Türkiye de harekete geçmiştir. Özellikle 1945 yılı sonrasında köyden kente yönelik artan göç şehirlerde yoksullaşmayı, ucuz iş gücünü ve muhtaç kesimi belirgin kılmıştır (Candan ve Maltaş Erol, 2017: 102). Bunun yanı sıra 2. Dünya Savaşı sonrasında Batı'da yükselen sosyal güvenlik akımı Türkiye'yi de etkilemiştir (Türkoğlu, 2013: 291). 1946 yılında Sosyal Sigorta Kurumu kurulmuştur. 10 Aralık 1948 yılında İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi yayınlanmış, 27 Mayıs 1949'da bildirge Türkiye'de kabul edilmiştir. Bu bildirge ile insan hakları ve temel hürriyetler konusunda evrensel olarak saygı gösterilmesi ve gözetilmesi taahhüt edilmiştir (İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, 1949). 9 Haziran 1949 yılında Türkiye Dünya Sağlık Örgütüne üye olmuş ve Dünya Sağlık Örgütüne başvurular gerçekleşmiştir. Böylece sosyal güvenlik ve sağlık konusunda yükümlülükler üstlenilmiştir (Güvercin, 2004: 92). Yine 1949 yılında İhtiyarlık Sigortası Kanunu kabul edilmiş ve memurların dağınık durumdaki sosyal güvenlik hakları Emekli Sandığı Kanunu ile düzenlenmiştir (Türkoğlu, 2013: 291-292).

1950 yılında çok partili hayata geçiş beraberinde sosyal ve iktisadi alanlara yönelik duyarlılığı artırmıştır (Türkoğlu, 2013: 291). Çok partili hayatın bir sonucu olarak Demokrat Parti (DP) iktidara gelmiştir. Adnan Menderes Dönemi'nde tarımın ön plana çıkarılması politikaların bu sektöre yönelik olmasını ve örgütlü bir işçi sınıfının varlığını engellemiştir. Bu sebeple bu süreçte işçi ücretlerine yönelik artış olsa da toplu iş sözleşmesi, grev gibi haklarda gelişmeler yaşanmamıştır (Candan ve Maltaş Erol, 2017: 104). Sosyal güvenlik alanında atılan adımlar ise 1950 yılında kabul edilen Hastalık ve Analık Sigortası Kanunu ve 1957 yılında kabul edilen Maluliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigorta Kanunu gösterilebilir. Dönem sonuna doğru daralan tarım sektörü ve gelirlerine karşı ekonomik olarak dış borçlar gittikçe artmıştır. 1958 yılında geliştirilen istikrar politikası uygulanarak ekonomik denge oluşturulmaya çalışılmıştır (T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 1963: 11). 1960 yılında yaşanan darbe sonucunda enflasyon durup ekonomik dengeyi sağlama faaliyetleri durağanlaşmıştır. 1960 yılında şehirlere yönelik artan göç karşısında yaşanan konut sorunu gecekondulaşmanın sosyal politika olarak görülmesine sebep olmuştur.

Darbe sonrası hazırlanan 1961 Anayasası ile sosyal devlet anlayışı ivme kazanmış ve Türkiye'de sosyal haklar konusunda en geniş yelpazeye sahip Anayasa çıkarılmıştır. 1961 Anayasası'nın 2. maddesinde "Türkiye Cumhuriyeti, insan haklarına ve başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, millî demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devletidir." (AY, 1961, m.2)

hükmüyle Türkiye’de sosyal devlet anlayışının anayasal dayanağı oluşturulmuştur. 1961 Anayasası’nın üçüncü bölümünde sosyal ve iktisadi haklar ve ödevler başlığı altında sosyal devlet uygulamalarını sağlayacak düzenlemeler yer almıştır. 41. maddesinde “İktisadî ve sosyal hayat, adalete, tam çalışma esasına ve herkes için insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlanması amacına göre düzenlenir” (AY, 1961, m.41) hükmü ile sosyal devlet anlayışının temel taşı belirtilerek kalkınma alanında görev devlete verilmiştir. Sosyal güvenlik konusunda 48. maddesinde sosyal güvenliğin bir hak olduğu ve bu hizmeti sunmanın devletin ödevi olduğu anayasal temele dayandırılmıştır. 49. maddesinde ise herkesin sağlık hakkına sahip olduğu ve bu hizmeti sunmanın devletin görevi olduğu belirtilmiştir (AY, 1961, m. 49). Bunun yanı sıra devlet, yoksul kesimin sağlıklı yaşam şartlarını gerçekleştirebilmesi için gerekli konut ihtiyacını sağlamada da tedbirler almakla görevlendirmiştir. Ancak 53. maddesinde devletin mali gücü ölçütünde bu hizmetleri yerine getireceği belirtilerek sınır çizilmiştir (AY, 1961, m. 53). 1961 yılında sosyal hizmetler konusunda yasal dayanaklar oluşturularak Sosyal Hizmetler Akademisi kurulmuş, 1963 yılında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının üstlenmiş olduğu görev ve yetkiler Sosyal Hizmetler Genel Müdürlüğüne devredilmiş, 1983 yılında ise 2828 sayılı Kanun ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Çocuk Esirgeme Kurumu çatısı altında birleştirilmiştir (Reçber, 2019: 728-729). Bu kanun aracılığıyla yardıma ve bakıma ihtiyaç duyan yaşlı, özürlü, çocuk, aile gibi ihtiyaç sahiplerine kurumun kaynakları sınırında hizmet götürülmüştür (Kesgin, 2019: 119).

Devletin sosyal, kültürel ve ekonomik alanlardaki hedeflerini gerçekleştirebilmesinde önemli bir adım ise 1960 yılında kurulan Devlet Planlama Teşkilatı olmuştur. 1961 Anayasası’nda planlı hayata yer verilerek, sosyal devletin temelini oluşturan insan onuruna yakışır bir hayat sunmada planlama ihtiyacı duyulmuştur. Devlet Planlama Teşkilatı gerçekleştireceği planlama ile kalkınmanın sağlanması ve sosyal adaletin gerçekleşmesini amaçlamıştır (Erdoğan, 2020: 258). Demokrat Partinin plansız ekonomik adımlarının yarattığı tahribat planlı kalkınma programı ile onarılmaya çalışılmıştır. Böylece 1963 yılında ilk beş yıllık kalkınma planı hayata geçirilmiştir. İlk kalkınma planında kapsamlı bir hazırlanma yapılarak eğitim, sağlık, toplumsal kalkınma gibi kamu hizmetlerin yanı sıra sosyal hizmetler başlığında sosyal bozuklukların ve düzensizliklerin giderilmesi amaçlanmıştır (T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 1963: 423). Bu sebeple muhtaç durumdaki yaşlı ve çocukların bakımı, engelli bireylerin sosyal hayata kazandırılması ve gerekli ihtiyaçlarının sağlanması, düşük gelirli mahallelerde sosyal sorunların hafifletilmesi için yardım edilmesi ve nüfus planlama programının uygulanması hedeflenmiştir (T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 1963). Yine bu dönemde Yüksek Öğrenim

Kredi ve Yurtlar Kurulu ile ihtiyaç sahibi öğrencilere yardımda bulunulmuştur (Candan ve Maltaş Erol, 2017: 106). Ancak birinci beş yıllık kalkınma planı sonucunda istihdam artışı gerçekleştirilememiştir. 1968 yılında planlanan ikinci beş yıllık kalkınma planı ile sosyal güvenliğin tüm sektörlerdeki çalışanları ve toplumu kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması ve sosyal sigorta kurumlarının Sosyal Güvenlik Kurulu çatısı altında toplanması öngörülmüştür (Örnek ve Baylan, 2014: 41). İstihdamın artırılması temel politikası olan kalkınma planının politikaları aksine 1968-1972 yıllarında yaşanan siyasal, sosyal ve ekonomik sorunlar işsizlik oranının artmasına sebep olmuştur (Tüzüncan, 2015: 100). Üçüncü beş yıllık kalkınma planıyla birlikte Türkiye’de sosyal devlet uygulamaları geri plana atılarak piyasa temelli planlama süreci başlatılmıştır.

Sosyal devlet uygulamalarının bu süreçte yaşanan sorunları çözme konusunda yadsınamayacak bir başarı gösterdiği görüşünün yanı sıra aksi görüşler de yer almaktadır. Kesgin (2019: 119) çalışmasında sosyal devletin sosyal sorumluluklar alanındaki görevlerini yeterince yerine getiremediğini ve Türkiye’de sosyal alandaki ihtiyaçların hak temelli görülmediğini belirtmiştir. Sosyal devletin eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, konut, istihdam gibi konularda sosyal hizmetlerini artırması ve genişletmesi vatandaşın devletten beklentisini artırmıştır. Vatandaşların artan taleplerine yönelik devletin harcamalarındaki artış, 1970’li yıllara gelindiğinde ekonomik krizlerin sebebi olarak görülmeye başlanmıştır. Kamu yönetiminin yeniden yapılandırıldığı bu süreçte yaşanan ekonomik krizler devletin tekrardan küçültülmesi gerekliliğini gündeme getirmiştir.

12 Mart 1971 Muhtırası sonrası 1971 ve 1973 yılları arasında 1961 Anayasası’nda gerçekleştirilen değişikliklerle temel hak ve özgürlüklerin alanı daraltılmıştır. Bu süreçte memurların sendika kurabilme hakkı kaldırılmıştır. 12 Eylül 1980 Darbesi sonrası 1982 Anayasası ile hürriyeti daraltıcı ve otoriteyi yükseltici yaklaşım benimsenmiştir. 1982 Anayasası’nda temel hak ve hürriyetler için hem genel hem de özel sınırlamalar yer almıştır. 2001 değişiklikleri ile eleştiri alan genel sınırlama gereçleri kaldırılmıştır (Fendoğlu, 2002: 115-119). Her iki Anayasada da Türkiye Cumhuriyeti’nin temel dayanağı olarak sosyal güvenlik teminatının insan onuruna yakışır bir düzeyde olmasını sağlayan sosyal hukuk devleti belirtilmiştir (Karabulut, 2016: 19). 1961 Anayasası’nda çalışma ve sözleşme hürriyetinin ancak kamu yararı amacıyla sınırlanabileceği hükmü 1982 Anayasası’nda kaldırılmıştır. 1961 Anayasası’nda yer alan ve sosyal devletin temel taşı olarak görülen devlete kalkınma görevini yükleyen İktisadi ve Sosyal Hayatın Düzeni maddesi 1982 Anayasası’nda yer almamıştır. 1982 Anayasası’nda çalışma hakkı ve ödevi maddesine çalışanların yanında işsizlerinde korunması eklenmiş ancak devletin işsizliği önleyici tedbirler alması görevi yer almamıştır. 1982

Anayasası 52. maddesi sendikal faaliyetler başlığında sendikaların siyasi faaliyette bulunamayacağı, siyasi amaç güdemeyeceği, siyasi partiye destek olmayacağı veya ondan destek alamayacağı, vakıf, dernek ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıyla bu amaçlar doğrultusunda ortak hareket edemeyeceği belirtilmiştir (AY, 1982, m.52). 1982 Anayasası'nın 51. maddesinde grev hakkının kullanıma ilişkin sınırlamalar yer almıştır (AY, 1982, m.51). 2001 yılı değişikliğinde 1982 Anayasası 55. maddesine ücrette adalet sağlanması, asgari ücretin belirlenmesi, geçim şartları ve ülkenin ekonomik durumunun göz önünde bulundurulması eklenmiştir (AY, 1982, m.55). 1982 Anayasası, 1961 Anayasası'nın devlete yüklediği sağlık hakkı görevine vatandaş da eklemiş, devletin yoksul kesimin konut ihtiyacını karşılaması görevini kaldırmış, tedbirler alabileceği ve toplu konut teşebbüsleri konusunda destekte bulunabileceği yer almıştır. 1982 Anayasası'nın 56. maddesinde devletin sağlık görevlerini yerine getirmede kamunun yanında özel sektörden de yararlanabileceği ve bu süreçte denetleme görevi üstlenebileceği belirtilmiştir (AY, 1982, m.56). 1982 Anayasası'nda gençliğin korunması ve sporun geliştirilmesi, dezavantajlı konumdaki vatandaşların sosyal güvenlik konusunda özel olarak korunması, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması, sanatın ve sanatçının korunması gibi yeni maddeler yer almıştır (AY, 1982). 1982 Anayasası'nın 60. maddesinde herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğu ve devletin vatandaşların güvenliğini sağlamada gerekli tedbirleri alacağı ve teşkilatı kuracağı yer almıştır (AY, 1982, m.60). 61. maddesinde sosyal güvenlik açısından dul ve yetimler, harp ve vazife şehitleri, malul ve gaziler, engelliler, yaşlılar ve çocukların özel olarak korunması yer almıştır (AY, 1982, m.61). 65. maddesinde ise devletin kendine yüklenen görevleri, amaçlarına uygun önceliklerine göre mali kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getireceği belirtilerek sınır çizilmiştir (Karabulut, 2016: 201).

1982 Anayasası'nda görülmektedir ki devlete yüklenen ödevler paylaştırılmış ve hizmetlerin gerçekleştirilmesinde özel sektörden yararlanabileceği belirtilmiştir. Ulusal devletlerin sahip oldukları yetkilerinin bir kısmını yerel yönetimlere, sivil toplum kuruluşlarına ve özel sektöre devretme eğilimi başlamıştır. Böylece sosyal liberalizmden neo-liberalizme yönelik bir geçiş yaşanmıştır. Artış gösteren sosyal sorunlara karşı kayıtsız kalamayan belediyeler, neo-liberalizmin yereldeki yansıması olan sosyal belediyecilik uygulamalarına başlamıştır. Bu sebeple birinci bölümde sosyal devlet ve sosyal politika kavramları açıklanarak tarihsel süreçte benimsenen anlayışlarda yaşanan değişim belirtilerek sosyal belediyecilik uygulamalarının meydana geliş süreci anlamlandırılmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde sosyal belediyecilik anlayışı öncesinde Türkiye'de belediyecilik uygulamaların tarihsel gelişimi

incelenerek 1970’li yıllarda uygulanan toplumcu belediyeçilik uygulamasının sosyal belediyeçilik uygulaması ile karşılaştırması gerçekleştirilecektir.

İKİNCİ BÖLÜM

TOPLUMCU BELEDİYESİCİLİK VE SOSYAL BELEDİYESİCİLİK

2.1. Türkiye’de Belediyeciliğin Tarihsel Gelişimi

Belediye kelimesinin temeli Arapça kökenli “beled” kelimesinden türetilerek oluşturulmuştur (Balcılar, 2020: 39). Anlam olarak kent, memleket ve yerleşik yaşam kelimesine karşılık gelmektedir. Belde kelimesi genellikle tüm belediye örgütlenmelerini kapsayan yerleşim alanı anlamını taşıırken Türk Dil Kurumu belde kelimesini “İlçeden küçük, belediye ile yönetilen yer” olarak tanımlanmıştır. 5393 sayılı Belediye Kanunu’nda ise belde “belediyesi bulunan yerleşim yeri” (m.3/c) olarak tanımlanmıştır.

Türkiye’de belediyeler 5393 sayılı Belediye Kanunu’nda “Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi” (m.3/a) olarak tanımlanmıştır. Belediye kelimesini Türk Dil Kurumu ise “İl, ilçe, kasaba, belde vb. yerleşim merkezlerinde temizlik, aydınlatma, su, toplu taşıma ve esnafın denetimi gibi kamu hizmetlerine bakan, başkanı ve üyeleri halk tarafından seçilen, tüzel kişiliği olan örgüt, şehremaneti” olarak tanımlanmıştır.

2.1.1. Osmanlı Devleti’nde Belediyecilik Süreci

Osmanlı Devleti Gerileme Dönemi’nde Batı ülkelerine uyum sağlamak amaçlı modernleşme sürecini izlemiş ve Batılılaşma hareketleri devlet yönetiminin reform edilmesinde etkili olmuştur. (Önver, 2019: 39). Bu süreçte yerel yönetimler de modernleşme etkisinde kalmış ve meclis gibi modern yönetim birimlerinin varlığı görülmeye başlanmıştır. İlk belediyecilik hareketleri ve modern kamu yönetimi kuruluşlarının meydana gelmesinde Tanzimat Dönemi önemli bir yere sahiptir. Bu sürece kadar şehrin gerekli altyapı, asayiş ve ticari denetimi görevi kadılar eliyle gerçekleştirilmektedir. II. Mahmut çağın gerekleri olarak yönetim yapısı ve özellikle yerel yönetimlerde birtakım yeniliklerin ve düzenlemelerin yapılmasının gerekli olduğunu kabullenmiştir. 1826 yılında yeniçeri ocağının kaldırılması beraberinde değişikliklere ve kadıların şehir idaresindeki gücünü kaybetmesine neden olmuştur. Kadıların gücünü kaybetmesi üzerine belediye teşkilatının kurulacağı sürece kadar İhtisap Nezareti, şehir ve eyaletlerdeki müdürlükleri aracılığıyla görev üstlenmiştir (Gürboğa, 2008: 167). İhtisap Nezareti güvenlik, vergi toplama, şehrin düzenli işlemesi ve gerektiğinde zorlayıcı tedbirler alabilme gibi önemli görevlere sahiptir. 1829 yılında mahalle imamlarının yetki alanı zayıflatılarak vergi toplama, mahalle idaresinin düzenini kurma ve şehrin asayişini

sağlama görevleri kurulan muhtarlıklar ile gerçekleştirilmeye çalışılmıştır (Çolak, 2012: 40). Vergi tahsilleri ve denetim sırasında yaşanan yolsuzluk ve gittikçe büyüyen şikâyetler İstanbul'da isyanlara sebep olmuştur. Bunun üzerine İhtisap Resimleri azaltılmış, İhtisap Nazırlığının yetki alanları daraltılarak ilerleyen zamanda kapatılmıştır (Önver, 2019: 41).

Osmanlı İmparatorluğu'nda ilk belediye örgütlenmesi Avrupa ile gerçekleştirilen iktisadi ilişkiler etkisiyle meydana gelmiştir. Kırım Savaşı sonrası Avrupa'dan gelen göçler beraberinde şehirlerde artan nüfusun yarattığı sorunlar, kentsel büyüme ve ticari canlılık, kentlerde altyapı hizmeti, çarşı pazar denetimi, kamu sağlığı hizmetleri, mesken ve iş alanlarının düzenlenmesine yönelik hizmet ihtiyaçlarının artmasına neden olmuştur (Gürboğa, 2008: 167). Şehirlerde yaşanan aksaklıklar ve hizmet yetersizliği üzerine 1854 yılında İstanbul'da Batı'daki belediyelere benzer yapıda şehremini ve şehir meclisi organlarına sahip şehremaneti kurulmuştur (Oktay, 2008: 136). Şehremanetinin görevleri altyapı hizmeti, zaruri ihtiyaçların temini, resim ve vergilerin toplanarak Maliye Nezaretine ulaştırılması, esnaf, çarşı ve pazar denetimidir. Ancak şehremaneti uygulamalarında başarısızlığa uğramıştır. Merkezi yönetim yaşanan başarısızlığı şehir meclisi üyelerinin yönetim konusunda tecrübesiz olmasına bağlamıştır (Oktay, 2008: 136-137). 1856 yılında kurulan İntizam-ı Şehir Komisyonu İstanbul'da modern bir belediye sistemi kurulabilmesi için şehremaneti yanında semtlerde de belediye daireleri kurulmasını teklif etmiştir. 1857 yılında İstanbul, Boğazlar ve Adalar on dört belediye dairesine ayrılmış ancak ilk başta maddi yetersizlikler nedeniyle Beyoğlu ve Galata'yı kapsayan Altıncı Daireden uygulamaya başlanmıştır (Önver, 2019: 46). Altıncı Daire bulunduğu bölge açısından sahip olduğu sosyal, ekonomik ve siyasal güç nedeniyle hükümet tarafından imtiyazlara sahip olmuştur (Oktay, 2008: 142). Batı tarzı belediyecilik anlayışının Osmanlı Devlet'inde yansıması olan Altıncı Daire-i Belediye çağdaş belediyecilik anlayışının temellerini oluşturmuştur (Deniz vd. 2017: 320). Belediye dairelerine duyulan güven belediye dairesi kurulmasının önünü açmıştır. Yeni belediye daireleri Tarabya ve Adalar'da kurulmuştur.

1864 yılında Vilayet Nizamnamesi ile tüm eyaletler vilayet olmuş, taşra teşkilatına yönelik düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. 1868 yılında belediye dairelerinin olumlu ilerlemeleri sonucunda "Dersaadet İdare-i Belediye Nizamnamesi" ile İstanbul 14 belediye dairesine ayrılmış ve belediye teşkilatı tüm şehre yayılmıştır (Çolak, 2012: 43). Belediye daireleri yanında oluşturulan Cemiyet-i Umumiye-i yılda iki kez toplanarak yatırım programları, kesin hesapların onayı ve üst miktar borçlanmaların kararını verme yetkisine sahip olmuş ancak bu süreçte meclis açılammıştır (Oktay, 2008: 139). Şehrin tamamında belediye kurma kararı gerçekleştirilememiş ve Tarabya, Beyoğlu, Adalar yanında Yeniköy, Beykoz ve

Kadıköy belediyeleri kurulmuştur. 1870 itibariyle beledi hizmetler taşralarda da görülmeye başlanmıştır. Osmanlı Devleti merkezi yönetimin etkisini en ücra köşelere kadar yansıtarak taşra üzerinde hâkimiyetini artırmayı amaçlamıştır (Gürboğa, 2008: 168). 1871 yılında yayınlanan Vilayet Nizamnamesi ile belediyelere yönelik mevzuat genişletilmiştir (Gürboğa, 2008: 168).

1876 yılında Kanuni Esasi 112. maddesinde İstanbul ve yerelde hizmetlerin belediye meclisi aracılığıyla yönetileceği yer almıştır. Meclis-i Mebusan tarafından belediyelere yönelik ilk kanun 1877 yılı “Dersaadet Belediye Kanunu” dur. Bu Kanun ile şehremaneti, Cemiyet-i Umumiye ve belediye daireleri yapıları temel kabul ederek gelişmeler sağlanmıştır (Oktay, 2008: 140). Bu kanunla Altıncı Daire’nin ayrıcalıkları kaldırılmış, İstanbul şehri Paris’teki bölümlerlerden etkilenecek yirmi daireye ayrılmış ve belediye ile şehremaneti ilk kez tüzel kişilik kazanmıştır. (Yörükoğlu, 2009: 10). Uygulamada değişikliklere giderek on belediye dairesi kurulması kararı alınmıştır. Vilayetler Belediye Kanunu ile İstanbul dışında yerelde teşkilatlanmanın temeli oluşturulmuş ve tek bir kanun altında toplanmıştır. Bu düzenlemeler vilayet belediye meclisi ile idare meclisi karışımından oluşturulan Cemiyet-i Belediye ile merkezi yönetimin taşra denetimi sağlanmıştır (Oktay, 2008: 146). Merkezi yönetim gerçekleştirdiği değişimlerde önceki idari yapıda halk üzerinde önemli etkiye sahip olan taşra seçkinlerini belediye meclisi gibi kanallarla idareye dâhil etmiştir. Taşra seçkinlerini idareye dâhil etmede merkezi yönetimin bütçe, kadro, haberleşme ve teknik yetersizliklerinin giderilmesi amacı yer almaktadır (Gürboğa, 2008: 169). 1877 yılında yaşanan Osmanlı-Rus Savaşı sonrası İstanbul’a yoğun göçmen hareketi, barınma ve iâşe sorunlarına neden olmuştur. Bu sorunlara yönelik seçim komisyonları görevlendirilmiş ve süreç Dersaadet Belediye Kanunu’nun uygulanmasını engellemiştir (Oktay, 2008: 140). 1908 yılına kadar İstanbul’da şehremaneti ve kurulan on daireden meydana gelen yönetim kısıtlı da olsa hizmet vermeye devam etmiştir.

II. Meşrutiyetin ilanı sonrası Meclis-i Mebusan’ın tekrar kurulabilmesi için “İhtihab-ı Mebusan Kanunu” hükümlerince belediye daire meclislerinin yeniden kurulması gerekmiştir (Oktay, 2005: 63). Kanunun dairelere şehremaneti karşısında vermiş olduğu mali ve idari özerklik iki yapı arasında çatışmalara neden olmuştur. 1912 yılında Dersaadet Teşkilat-ı Belediyesi Hakkında Kanunu Muvakkat ile belediyeler arası çatışmaların ortadan kaldırılması amaçlanmıştır. Merkezîyetçi yapıyı artırmak için dairelere son verilerek İstanbul’da bir belediye dairesi ve şehremanetinin tüzel kişiliği içinde dokuz şube oluşturulmuştur (Sunay, 2002: 128). Bu yapı 1930 yılına kadar sürdürülmüştür.

2.1.2. Cumhuriyet Dönemi Belediyecilik Süreci

1924 yılında 417 sayılı Kanun ile “Ankara Şehremaneti” diğer belediyelerden ayrı düzenlenmiştir. Ankara Şehremaneti yapısında atama yolu ile görevlendirilen bir şehremini, bir belediye dairesi ve Belediye Umumi Cemiyeti yer alacaktır. Cemiyetin belirlemiş olduğu bütçe işleri tarafından onaylanacak ve merkezin atadığı memurların maaşı İçişleri Bakanlığı tarafından karşılanacaktır (Balcılar, 2020: 29). 1930 yılında çıkarılan 1580 sayılı Belediye Kanunu ile birlikte bütünsel bir düzenleme getirilmiş, önceki dönemlerde belediyeciliğe yönelik çıkarılan kanun ve düzenlemeler kaldırılmıştır (Çolak, 2012: 47). 1580 sayılı Belediye Kanunu’nun 7. maddesi belediye kurulabilmesi için 2000 nüfus şartını getirirken nüfus şartına bakılmaksızın il ve ilçelerde belediye kurulması söylemi yer almıştır. Bu Kanun’la belediyelerin kentsel hizmetlerde rolü artırılmış ve belediyeler tek bir çatı altında toplanmıştır (Oktay, 2008: 148). Bu süreçte elektrik, doğalgaz, su, haberleşme ve kent içi ulaşım gibi hizmetlerin yabancı sermayedar tarafından gerçekleştirilmesi sonlandırılarak devletleştirilmiştir (Ersöz, 2011: 106). İstanbul ve Ankara’da valilik ve belediyeliğin birleşik idarede yer alması öngörülmüştür (Yörükoğlu, 2009: 12). 1580 sayılı Belediye Kanunu belediyelere yerel hizmetler konusunda geniş bir yelpazede görev yüklenmiştir. Aynı zamanda belediyeler belde halkının ve beldelerin yararına yönelik girişimlerde bulunmasında yetkili kılınmıştır. Belediyelere geniş yetkiler verilmesinde genç Cumhuriyet kurucularının belediyeler alanında çağdaş ve yeni yaşam alanları yaratma isteği, haberleşme araçlarının çok gelişmemiş olmaması nedeniyle hizmetlerin belediyelerce sağlanmasının gerekliliği etkili olmuştur (Ersöz, 2011: 107). Belediyelerin dönemin siyaset anlayışı gereği merkezi idarenin “şubesi” gibi hizmet alanında yer aldığı belirtilmiştir. Belediye başkanlarının 1963 yılına kadar merkezi atama veya belediye meclisi tarafından seçilmesi hiyerarşik denetimin göstergesi olmuştur. İdari yapının şekillendiği ve belediyelerin geniş yetkilerle donatıldığı bu süreçte dönemin şartlarına göre belediyelerin yerel alanda sahip olduğu görevlerinin çeşitliliği, mali yetersizlik ve personel eksikliği gibi nedenlerle tam olarak yerine getirebilmesi mümkün olmamıştır.

1980 sonrası değişen bakış açısı liberal devlet anlayışına tekrar dönüşü sağlamıştır. Şehirleşme düzeyinin artması ve yerel yönetimlere artan vurgu yerel yönetimlerde değişimlere neden olmuştur. 1984 yılında yürürlüğe giren 3030 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile iki kademeli yerel yönetim sistemi oluşturulmuştur. Merkezinde birden fazla ilçe bulunması veya kurulabiliyor olması şartını taşıyan İstanbul, İzmir, Ankara, Adana, Bursa, Konya, Gaziantep ve Kayseri illerinde yasama işlemi ile içerisinde müstakil ilçeler bulunan büyükşehir belediyeleri kurulmuştur (Adıgüzel, 2014: 55). 1993 yılında 504 sayılı “Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ile Antalya, Diyarbakır,

Erzurum, Samsun, İzmit ve Mersin illerinde her birinde üçer alt kademe belediyesi oluşturularak büyükşehir belediyeleri kurulmuştur. Alt kademe belediyeleri ile hem devletin örgütsel yapısı hem de maliyetini büyütmemek amaçlanmıştır. 2000 yılında 593 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile içerisinde hem ilçe hem alt kademe bulunan Adapazarı Büyükşehir Belediyesi kurulmuştur. Planlama ve koordinasyon eksikliği yanı sıra görev ve yetki dağılımındaki karışıklık üzerine 2004 yılında 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu yürürlüğe girmiştir. 5216 sayılı Kanun gereği büyükşehir belediyesi kurulabilmesi için 10.000 metre uzaklıktaki yerleşim alanında 750.000 üzeri nüfusa (5216 SK/Md.4) ve en az üç ilçe veya ilk kademe (5216 SK, Md.3) belediyesine sahip olmak gerekmektedir. 5216 sayılı Kanun’la büyükşehir belediyelerinin idari ve mali özerkliğinin kanuni dayanağı oluşturulmuştur (Usta vd., 2018: 221). 5216 sayılı Kanun’la İstanbul ve Kocaeli illerinin hizmet sınırı il mülki sınırı olarak belirlenmiştir. Bu iller dışındaki yerlerde ise hizmet sınırını belirlemede valilik binası merkez alınarak 1.000.000’den az nüfuslu yerlerde 20 km yarıçapı, 1.000.000-2.000.000 arasındaki nüfuslu yerlerde 30 km yarıçapı ve 2.000.000’den fazla nüfuslu yerlerde 50 km yarıçapı baz alınmıştır (Gürbüz vd., 2014: 104). Alt kademe belediyelerinin hepsi ilk kademe belediyesi olmuş ve beldelerin hepsi ilk kademe belediyesine dönüştürülerek büyükşehir belediyesine bağlanmıştır (Arıkboğa E., 2015: 193).

2004 yılında çoğulculuk, katılımcılık, saydamlık, verimlilik, hesap verebilirlik, sonuç odaklılık ve öngörülebilirlik kavramları üzerine Kamu Yönetiminin Yeni İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun düzenlemiştir (Balcılar A., 2020: 29). Bu kapsamda gerçekleştirilen düzenlemelerle 1580 sayılı Belediye Kanunu kaldırılarak 5393 sayılı Belediye Kanunu yürürlüğe girmiştir. 5393 sayılı Belediye Kanunu 4. maddesinde il ve ilçe merkezlerinde belediye teşkilatı kurulması zorunlu kılınarak nüfus şartı 5.000 ve üzeri olarak belirlenmiştir. Bu kanunla belediyelere sosyal politikalar çerçevesinde yetkiler verilmiş ve sosyal belediyecilik bazı alanlarda bir nevi zorunlu hale getirilmiştir.

2008 yılında 5747 sayılı “Büyükşehir Belediyeleri Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” (R.G. 22.03.2008-26824) yürürlüğe girmiştir. 5747 sayılı Kanun’la çok fazla ilk kademe belediyesinin olmasının yaşattığı olumsuzlukları gidermek için ilk kademe belediyeleri kaldırılmış ve beldeler yeniden ölçeklendirilerek yeni ilçe belediyeleri kurulmuştur (5747 SK/m.1-2). 5747 sayılı Kanun’la birlikte büyükşehir belediyeleri sınırlarındaki ilçe belediyeleri, büyükşehir ilçe belediyesi ve ilçe belediyesi örgütlenmesine sahip olmuştur. Büyükşehir belediyesi hizmet sınırlarında yer alan orman köyleri dışındaki köylerin tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülmüştür.

2014 yılında yürürlüğe giren 6360 sayılı “On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair (R.G. 6.12.2012-28489) Kanun’un 4. maddesinde büyükşehir belediyeleri

“Sınırları il mülki sınırı olan ve sınırları içerisindeki ilçe belediyeleri arasında koordinasyonu sağlayan; idarî ve mali özerkliğe sahip olarak kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan; karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişisi” (6360 SK/m.4) olarak tanımlanmıştır.

6360 sayılı kanun büyükşehir belediyesi kurulabilmesi için 3 ilçe kurulması şartını kaldırmış ve 750.000 nüfus şartı yer almıştır. Bu şartları sağlayan Trabzon, Hatay, Muğla, Aydın, Denizli, Manisa, Kahramanmaraş, Malatya, Şanlıurfa, Mardin, Tekirdağ, Balıkesir ve Van Kanun ile büyükşehir belediyesine dönüştürülmüştür (6360 sk/m1). Yirmi dört ay sonra nüfus şartını sağlayan Ordu Belediyesi 6447 sayılı “On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’da Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” (R.G. 22.03.2013- 28595) ile büyükşehir belediyesine dönüştürülerek büyükşehir belediyesi sayısı 30’a yükselmiştir.

2.2. Toplumcu Belediyecilik

1970’li yıllara baktığımızda dünya genelinde çevre ve kent sorunlarıyla ilgili hareketlenmeler yaşandığı görülmektedir. Siyasi alanda yarışı kazanmak isteyen partiler dönemin şartlarına uygun olarak yaşam kalitesi ve kent alanında gerçekleştirdiği politikalarla dikkat çekmişlerdir. Sanayi Devrimi beraberinde artan kentleşme oranı sınıflar arası uçurumu derinleştirmiş, emeği değersizleşen ve yaşam standartları kötüleşen işçi sınıfı tepkilerde bulunmaya başlamıştır. Toplumcu belediyeciliğin ortaya çıkışında farklı görüşler bulunuyor olsa da emek sınıfının kentlerdeki yaşam kalitesini ve refahını artırmak, piyasa girişimcilerinin yaratmış olduğu olumsuzları onarmak amacıyla ortaya çıkmıştır (Hamamcı, 2016: 161). Böylece bazı belediyelerin alt sınıfa yönelik, adil, eşitlikçi ve demokratik kent uygulamalarına başlaması olarak belirtilebilir.

Toplumcu belediyeciliğin meydana gelmesinin temelini oluşturan olaylar ise Paris Komünü, Belediye Sosyalizmi ve 1948 Öğrenci Hareketleri olarak gösterilmektedir. Paris Komünü 1871 yılında Fransa-Prusya Savaşı ardından yaşam standartları kötüleşen işçi sınıfı ve destekçilerinin ayaklanması ile oluşmuştur. Tarihin ilk işçi hükümeti olan Komün, demokrasiyi temel alarak merkezi devlet baskısını kaldırmak ve halkın doğrudan yerel yönetime katılımını gerçekleştirmek için yeni demokratik adımlarda bulunmuştur (Mısıır, 2003: 115-118). Komün emekçi sınıfı korumak amacıyla yerelde konut yardımı, katılımcılığın artırılması, kamusal hizmetlerin daha kaliteli, ucuz ve sağlıklı sunulması, rantların yatırım olarak tekrar halka

dönüştürülmesi gibi hususlarda katkıda bulunmuştur (Aydiner, 2020: 355). Böylece Fransa’da toplumcu belediyeçilik uygulamaları işçi mücadelesinin aracı olarak görülmüştür.

İngiltere’de 1919 yılında yerelde iktidara gelen işçi partili yöneticiler “belediye sosyalistleri” olarak kendilerini tanımlamışlardır. (Sezgin, 2017: 56). Toplumcu belediyeçilik kavramı yaygın olarak belediye sosyalizmi olarak kullanılmaktadır (Hamamcı, 2016: 161). Belediye sosyalizmi ile sanayi kapitalizminin kentlerde yarattığı sağlıksız çevre, emek sömürüsü ve salgın hastalıklara karşı onarım yolları aranmıştır (Bozkurt, 2020: 104). Belediye sosyalizmi ile hizmetlerin kamu tarafından gerçekleştirilmesi ve hizmet alıcılarının refahının yükseltilmesi amaçlanmaktadır. Toplumcu belediyeçiliğin dünyadaki ilk uygulamaları ve belediye sosyalizminin öncüsü olarak Glasgow Belediyesi ve Birmingham Belediyeleri gösterilmektedir. 1848 devrimleri sonrasında 1855 yılından başlayarak Glasgow Belediyesi hastalıkların önlenmesi için halka temiz su sunabilme hizmetini üstlenmiştir (Somel, 2015: 199). Bunun yanı sıra Glasgow Belediyesinde gaz, elektrik, ulaşım gibi hizmetlerle beraber vatandaşlarının temel ihtiyaçlarını karşıladığı fırın, mezbaha ve sağlık ocağı gibi kamuya bağlı işletmeler açılmıştır. 1871 Paris Komünü hemen ardından Birmingham Belediyesi ise halk sağlığı ve su gibi hizmetlerin belediye tarafından halka sunulması yolunu tercih etmesi yanı sıra emekçi sınıfa yönelik konut yapımında bulunmuştur (Bozkurt, 2020: 104; Sezgin, 2017: 56). Bu belediye uygulamaları ile piyasa tarafından gerçekleştirilen hizmetler yerele aktarılmıştır. Böylece temiz su için gerekli şebeke sistemi ve salgın hastalıkları önlemek amaçlı bazı alt yapı sistemi yenilemelerinde bulunulmuştur. Belediye sosyalizmi 2. Dünya Savaşı’na kadar emeğin yeniden üretimi hedefi için gerçekleştirdiği pratikler toplumcu belediyeçilik için önemli olmuştur. 2. Dünya Savaşı sonrasında Avrupa komünist partileri ise belediyeçilik uygulamalarını “Yerel Marksizm” olarak adlandırmaktadır. Bu belediyeler yerelde uyguladıkları toplumcu belediyeçilik faaliyetleri ile seçimlerde başarı kazanmışlardır. Böylece belediye sosyalizmin iktidar olma yolunda sosyalist partilerin bir tercihi olduğu söylenebilir (Hamamcı, 2016: 162). 1968 yıllarında yaşanan gençlik hareketi, Avrupa’da yerel sosyalizmin güçlenmesini sağlayarak emek sınıfının yerelin karar alma sürecinde dışlanmasına ve yaşanan eşitsizliklere karşı çıkmıştır (Bozkurt, 2020: 101-105).

Toplumcu belediyeçilik uygulamaları su, gaz, elektrik, temizlik, sosyal konut, sağlık hizmetleri, kültürel ve sosyal hizmetler, eğitim fırsatı gibi hizmetlerin belediyeler tarafından üretilmesi, işletilmesi veya yenilenmesi olarak belirtilebilir (Hamamcı, 2016: 163). Bunun yanı sıra bu süreçte belediye demokrasisinin temelleri de atılmıştır.

Türkiye’de ise toplumcu belediyeçiliğin meydana gelmesinde 1950-1960’lı yıllarda artış gösteren sanayileşme ve ekonomik büyüme hareketlerinin kentlere yönelik göçleri ve

kentlerde yaşanan sosyal sorunları artırması etkilidir. Türkiye’de meydana gelen sanayi kentleri, kırdan kente yönelik hızla artan göçleri göğüsleyebilecek donanımına sahip değildir. Belediyelerin kısıtlı kaynakları temel hizmetleri bile yerine getirmelerinde zorlanmalarına sebebiyet vermektedir. Göç hareketlerinin kentlerde yarattığı yatırım ve maliyet sorunlarının yanı sıra konut sorunun çözümü olarak gecekondulaşma hareketleri görülmüştür (Övgün, 2005: 49). Kırdan kente göçen kesim, şehirdeki akrabalarının yanında gecekondulaşma hareketi gerçekleştirerek gecekondu kesiminin kendi içinde güç kazanmasını ve en küçük girişimci olarak piyasaya dâhil olmasını sağlamıştır. Konut sorunu için çözüm olarak gecekondulaşma hareketi görülürken kentleşmenin şehirlerde yarattığı hizmet ihtiyacı ise küçük burjuva sınıflarına bırakılmıştır. Bu durum zamanla küçük burjuva sınıfının sağladığı rantı ve meclisteki gücünü artırmıştır. 1970’li yıllarda yerelin güç kazanması ve toplumcu belediyeçilik hareketi ile hizmetlerin yerel gruplar değil, kamu tarafından gerçekleştirilmesi savunulmuştur. Türkiye’de 1970’lerde yerel yönetimlerde devlet eliyle hizmetlerin gerçekleştirilmesi anlayışının temelinde 1961 Anayasası’nda temel hak ve özgürlüklerin genişletilmiş olması, 1963 yılında işçilere grev hakkı vermesi, yükselişe geçen öğrenci ayaklanmaları ve siyasette etki gösteren sosyalizm etkili olmuştur (Bozkurt, 2020: 112).

1970’li yıllarda Avrupa’da yükselişe geçen demokratik sosyalizm düşüncesinin yerelde belediyeçilik uygulamalarına yansması olan “Yerel Marksizm” ve “Yerel Sosyalizm” anlayışının ideolojik olarak Cumhuriyet Halk Partisini etkilediği söylenmektedir (Bozkurt, 2020: 113). Cumhuriyet Halk Partisinin “ortanın solu” anlayışından daha sola doğru kayması beraberinde kentlerde sosyal sorunların, sosyal adalet anlayışıyla çözülmesi amaçlanmıştır (Sezgin, 2017: 57). Dünyada ve Türkiye’deki solun yükselişi, o dönemin Cumhuriyet Halk Partisi Lideri Bülent Ecevit önderliğinde Cumhuriyet Halk Partisinin seçimlerde başarı kazanmasına sebebiyet vermiştir (Kurtuluş ve Aslan, 2016: 21). Bu süreçteki en önemli etken ise 12 Mart Askerî Rejimi’nin kentlerde güçlenen gecekondu kesimine yönelik uyguladığı baskının gecekondu kesiminin direnmesine, demokratik taleplerin güçlenmesine ve siyasallaşmasına neden olmasıdır (Batuman, 2013: 76). Böylece 1971 darbesi sonrasında sosyalist mücadelede gerileme yaşanmış olmasına rağmen 1973 yerel seçimlerinde gecekondu kesimi sola yönelmiş, Cumhuriyet Halk Partisi 33 ilde belediye seçim yarışını kazanmıştır (Bozkurt E., 2020: 112). 1973-1977 yılları arasında belediye başkanlıklarını kazanan Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin görev süresince yapmış oldukları politikalar ve hizmetler toplumcu belediyeçilik olarak belirtilmiştir. Böylece merkezi yönetimin gücü ilk kez kırılarak yerel yönetimler yükselişe geçmiştir (Kurtuluş ve Aslan, 2016: 21). Toplumcu belediyeçilik doğa ve insanı korumak amacıyla hizmetlerini geliştirmeyi ve çeşitlendirmeyi, kamu malı ve

hizmeti üretimini piyasaya bırakmamayı ve piyasalaşan hizmetleri tekrar geri almayı hedeflemektedir (Yönten ve Şimşek, 2016: 81-82). Bunun yanı sıra sosyal demokratların savunduğu toplumcu belediyeçilikte halkın yönetime katılımı önemlidir. Toplumcu belediyeçilik yerine “devrimci belediyeçilik” veya “yeni belediyeçilik” isimleri de kullanılmaktadır. Toplumcu belediyeçilik hareketinin en özgül yönleri ise ilk kez yerelde özerklik yönünde bir talep oluşması ve emek sınıfının toplumsal özne olarak görülmesidir (Batuman, 2010: 224). Türkiye’de toplumcu belediyeçilik hareketleri Avrupa kadar ileri bir geçmişe dayanmasa da başlangıç olarak Avrupa’da yaşanan örnekler incelenmiştir (Bozkurt, 2020: 113). Ancak toplumsal belediyeçilik uygulamaları dönemin şartlarında çok da kolay olmamıştır. Toplumsal huzurun sarsıldığı bu süreçte merkezi yönetimde sağ görüşlü milliyetçi cephe hükümeti yer alırken yereldeki belediye yönetimlerinde ise sol parti ağırlıklı bir yapı bulunmaktadır. Bu durum merkezi yönetim tarafından yerele ekonomik baskılara sebebiyet vermektedir. Belediyelerin personel ücretlerini bile ödeyemeyecek duruma gelmesi beraberinde belediyelerin temel hizmetleri olan çöp toplama, toplu taşıma, su gibi hizmetlerin siyasallaşmasına, halk nezdinde bu duruma tepki gösteren belediye başkanlarının yükselişe geçmesine neden olmuştur (Batuman, 2010: 230). Yerelde bu baskıları göğüsleyen belediyeler toplumcu belediyeçiliğin temel özelliği olan kendi kaynağını yaratma ve sahip olduğu kaynakları en uygun şekilde kullanma yolunu tercih etmiştir.

Toplumcu belediyeçilik anlayışında kapitalizmin kamu hizmetlerini piyasaya bırakmasının yarattığı tahribatları onarmak için halka yönelik hizmetlerin, belediyeler tarafından halkın çıkarlarına uygun şekilde yerine getirilmesi düşüncesi yer almaktadır (Gün, 2015: 14). Toplumcu belediyeçilik anlayışında piyasanın hareketleri toplum aleyhine olmamalı ve piyasanın kamu gücünü eritmesine izin verilmemelidir (Yönten ve Şimşek, 2016: 82). Toplumcu Belediyeler özellikle gelir seviyesi düşük vatandaşlara yönelik yaşam standartlarını yükseltmeye ve kentlerde yaşadıkları sosyal sorunları ortadan kaldırmaya yönelik çözüm getirici uygulamalarda bulunmuştur. Emek gücünü değersizleştirerek sermayenin kutsanması anlayışı yerine kamu gücü ile emeğin korunması anlayışı seçilmiştir (YAYED, 2013: 3). Yerel Yönetim Araştırma Yardım ve Eğitim Derneği tarafından hazırlanan Toplumcu Belediyeçilik Bildirgesi’nde çıkış noktaları şu şekilde belirtilmiştir: Toplumsal eşitliği sağlamak, hizmetleri piyasadan alarak yeniden belediyeleştirmek, kentte dayanışmayı sağlamak, kaynak üretici ve paylaşımcı olmak, demokratik yönetimi sağlamak, toplum yararına planlama ve kalkınmayı oluşturmak, emek gücünü yükselişe geçirmek, ortak yaşam bilinci oluşturmak, çevreyi korumak, dezavantajlı kesimi görünür kılmak, insan odaklı kent gelişimi sağlamak, tüketiciyi korumak, kültür sanatı desteklenmek ve toplumsal eşitliği sağlamak şeklindedir (YAYED,

2013: 4-5). Toplumcu belediyeçiliğin benimsenme sebebi olarak yoksulluk, rantın toplum yararına kazandırılması isteği, gelir eşitsizliğini önleme isteği ve sunulan hizmetlerden herkesin adil olarak yararlanması çabası gösterilmektedir (Öztürk ve Gül, 2012: 2010).

Kent sorunlarını çözme sürecinde en önemli talebin konut olduğu aşikârdır. Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin bu süreçte planlı bir konut politikası bulunmuyor olsa da 1974 yılında İzmit Belediye Başkanı Erol Köse'nin "Yeni Yerleşimler Projesi" ve Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay'nın "Akkondu" yani bugünkü adıyla Bilkent Konut Projesi gündeme getirilmiştir (Batuman, 2013: 79). Toplumsal belediyeçiliğin sloganı olarak görülen kent kooperatifleri ile düşük gelirli kesimin konut sahibi olabilmesi amaçlanmıştır (Öztürk ve Gül, 2012: 211). Bunun yanı sıra emeğinin kamu gücüyle korunduğu toplumcu belediyeler gelir seviyesi düşük halkın hayatını devam ettirebilmek için ihtiyaç duyduğu temel mal ve hizmetleri aracı olmadan üretmeye başlamıştır. Belediyeler uygun fiyatla halka hizmet sunabilmek için ekmek fabrikaları kurmuş, sebze halleri açmış, tanzim satış mağazalar ile aracısız ve uygun fiyata halka hizmet ulaştırmış ve toplu ulaşım konusunda faaliyetlerde bulunmuştur (Övgün, 2005: 50). Bunun yanı sıra merkezin uyguladığı mali baskıya karşılık olarak maliyeti yüksek olan asfalt hizmeti için kendi asfalt fabrikalarını kurarak giderlerini dönüştürmüş ve gelir elde etme yolunu seçmiştir. Sahip olduğu taşınmaz otopark, düğün salonu, plaj gibi malları işleterek kendisine bir başka gelir kaynağı yaratmıştır. Halka yönelik ürettiği projelerde şeffaf davranılmış ve yapılan satın alma ve ihaleler halka açık yapılmıştır (Öztürk ve Gül, 2012: 2011). Gerçekleştirilen bu hizmetler 1580 sayılı Belediye Kanunumuzun 59, 65 ve 66. maddelerine dayandırılmıştır (Öztürk ve Gül, 2012: 211). Böylece belediyeler bu ve benzeri girişimleri ile üretime doğrudan katılarak piyasadaki rant sahibi küçük girişimcilerin tepkilerini almaya başlamıştır. Özellikle meclislerde önemli bir güce sahip olan küçük girişimciler başkanla karşı karşıya gelmiştir.

Toplumcu belediyeçiliğin bir diğer özelliği ise vatandaşların yönetime katılımı ve karar alma sürecindeki etkinliğini artırıcı araçların geliştirilmesidir (Yönten ve Şimşek, 2016: 82). Burada iki tür uygulama vardır. Birincisi emek sınıfının belediye meclislerindeki sayısını artırarak halkın temsilini güçlendirmek ikincisi ise mahallelerde kurulacak halk komiteleri ile halkın doğrudan taleplerinin belediye meclisine iletilmesini sağlamaktır (Övgün, 2005: 52). 1979 yılında Fatsa Belediyesi Başkanı Fikri Sönmez'in halk komitesi ve meclisin halka açık yapılması uygulamaları demokratik belediyeçilik adına önemli bir örnektir (Sakarya, 2016: 141). Halkın yönetime katılımı ile talep ve isteklerinin doğru şekilde meclise ulaşması ve alınacak kararlarda halk yönünde gelişmeler sağlanması amaçlanmıştır. Çünkü kamunun

varlığını toplumun yararına bağlayan yerel iktidar anlayışının varlığını devam ettirebilmesi için katılımın yüksek seviyede olması önemli olmuştur.

Aynı zamanda toplumcu belediyeçilikte sadece kendini düşünme anlayışı yoktur. Dayanışma ilkesine önem veren toplumcu belediyeçilik, kent dayanışmasının yereldeki kamusal dayanağı olarak görülmektedir (Yönten ve Şimşek, 2016: 82). İhtiyaç sahibi belediyelere destekte bulunarak belediyeler arası dayanışma, yardımlaşma ve eş güdüm sağlanmıştır. Bu durum literatürde “birlikçi belediyeçilik” olarak yer almaktadır (Göymen, 1997: 25-27). Kentlerde yardımlaşma ağının en etkili yolu olarak belediye birlikleri kurulmuştur. Bu birlikler ile kentsel alanları düzenlemek ve üretken olmak amaçlanmıştır (Öztürk ve Gül, 2012: 210).

1977 yerel seçimlerinde toplumcu belediyeçilik uygulamalarında başarı kazanan belediye başkanları merkez tarafından aday olarak gösterilmemiştir. Belediye başkanlarının tekrar aday gösterilmemesinde belediye başkanlarının yerelde artan güçlerinin genel merkezi rahatsız etmesi ve rantı halka yönelik kullanarak rant sahibi küçük girişimci ve esnafı olumsuz etkilemesi gösterilebilir (Bozkurt, 2020: 114). 1980 yılında ise yaşanan askerî darbe ile belediye başkanları görevden alınmış ve yerine askerler atanarak toplumcu belediyeçilik uygulamaları kesintiye uğratılmıştır. Bu süreç sonrasında neo-liberal akımın güç kazanması beraberinde toplumcu belediyeçilik yerine sosyal belediyeçilik anlayışının uygulama alanın artmasına neden olmuştur. Bayramoğlu (2015) 1980 sonrası yaşanan özel şirketlerin beledileştirilmesi uygulamalarını toplumcu belediyeçiliğe yönelik bir yönelim değil, özel şirketleri kurtarmak amaçlı olduğu yönünde eleştirilerde bulunmaktadır.

2.3. Sosyal Belediyeçilik

Neo-liberal ve küreselleşme hareketlerinin etkinlik kazanması beraberinde devletin doğrudan yoksulluğu çözmeye yönelik gerçekleştirmiş olduğu sosyal politikalar, yoksulluğu yönetme şekline evrilmiş ve yerel yönetimler sosyal sorunlara yönelik olarak sorumlu konumuna getirilmiştir (Seçkiner Bingöl, 2017: 137). Bunun yanı sıra yaşanan küreselleşme hareketleri, beraberinde küresel krizleri de meydana getirmiştir. Bu küresel krizleri aşmada merkezi yönetimler yerelde belediyelere görevler yüklemiştir (Balcılar, 2020: 74). Sosyal devlet anlayışında yaşanan değişimle ve yerel yönetimlere artan vurguyla beraber sosyal yaşamda eşit şartlara ve fırsatlara sahip olmayan dezavantajlı olarak belirttiğimiz çocuk, kadın, engelli, yaşlı, yoksul, kimsesiz ve işsiz kesimin yaşamış olduğu sosyal sorunlara yönelik hizmetler kendilerine en yakın birim olan belediyeler tarafından üstlenilmeye başlanmıştır. 1970’li yıllarda toplumcu belediyeçilikle başlayan sosyal politikaları gerçekleştirmede

belediyelerin görev alması durumu beraberinde sosyal belediyecilik anlayışını meydana getirmiştir. Sosyal belediyecilik anlayışı ile belediyeler salt altyapı hizmetlerinin yanı sıra sosyal problemlere çözüm üretme amacı yüklenen, sosyal işlevi ve sosyal yaşamda aktifliği artan belediyeler olmuştur. (Ünlü, 2016: 68). Sosyal belediyeler hizmetlerin gerçekleştirilmesi sorumluluğunu üstüne alırken hizmetlerin doğrudan kamu tarafından gerçekleştirilmesi düşüncesinde değişim yaşanarak üretimi ve sunumu konusunda özel sektörün rekabetçi gücünden ve sivil toplum kuruluşlarından yararlanmıştır (Ersöz, 2011: 95). Belediyeler geniş anlamda sosyal politikalar çerçevesinde hizmetler götürürken istihdam yaratma ve çalışma şartlarını düzenleme politikalarını büyük oranda merkezi yönetim üstlenmiştir. Ancak gelişmiş ülkelerde görülmektedir ki yerel yönetimler toplu iş sözleşmeleri ve pazarlık müzakereleri ile istihdam yaratmada önemli bir yere sahip olmuştur (Ersöz, 2011: 66). Bu gelişmeler ile belediyeler klasik hizmetlerinin yanı sıra artık sosyal ve kültürel alanda da etkinlik kazanmış ve sosyal politikalarda merkezin üstlenmiş olduğu planlama, düzenleme ve gerçekleştirme görevlerini üstlenmiştir (Batal, 2015: 223).

Sosyal belediyeciliğin hizmetleri konusunda uluslararası standartları belirten Avrupa Kentsel Şartı metni önemli bir yere sahiptir (Balcılar, 2020: 112). Avrupa’da sosyal belediyecilik anlayışı çerçevesinde gerçekleştirilen hizmetler engelli ve yaşlıların ihtiyaçlarına yönelik hizmetler, aile ve çocuk koruma hizmetleri, göçmenlere yönelik hizmetler, iktisadi kalkınmayı sağlayacak eğitim programları, bireysel ve aile içi suçun önlenmesine yönelik hizmetler, ilaç yardımı, nakdi yardımlar, sağlık, eğitim, eğlence ve kültür hizmetleri şeklindedir (Es, 2007: 50 akt. Özgökçeler ve Bıçkı, 2012: 44).

Türkiye’de yerel yönetim denenince akla ilk belediyelerin gelmesinde Türkiye’de sivil toplum kuruluşlarının gelişmemiş olması (Mermer vd., 2016: 1302) ve belediyelerin sivil toplum kuruluşlarına göre sahip olduğu imkân ve hizmet alanının genişliği etkilidir (Balcılar, 2020: 71). Bunun yanı sıra vatandaşa en yakın kurum olarak vatandaşların ihtiyaçlarını doğru tespit edip karşılamada daha etkin olacağı düşüncesi yer almaktadır (Çelik, 2014: 6). Türkiye’de sosyal belediyecilik kavramı sosyal devletin yerel yönetime yansımaları şeklinde belirtilmektedir (Toprak ve Şataf, 2017: 64). Ancak bu sosyal devleti yok sayıp yerine geçme olarak değil, yerelde tamamlayıcısı olmak olarak algılanmaktadır (Özer, 2015: 93). Literatüre genel olarak baktığımızda da sosyal belediyecilik anlayışı ile sosyal devletin yerine geçme gibi bir amaç ve anlayış bulunmamaktadır. Sosyal belediyecilik anlayışını taşıyan belediyeler sosyal devletin tek başına gerçekleştirmesi mümkün olmayan politikaları yerelde uygulamasında yardımcı olmaktadır (Berkün, 2017: 584). Böylece belediyeler kentsel altyapı hizmetlerinin yanı sıra

sosyal ve ekonomik konularda da faaliyet göstermeye başlamıştır. En sık değinilen sosyal belediyeçilik tanımı Yalçın Akdoğan’a aittir. Akdoğan (2006: 35):

"Sosyal belediyeçilik, yerel yönetimlere sosyal alanlarda planlama ve düzenleme işlevleri yükleyen, bu bağlamda kamu alanındaki harcamalarını konut, sağlık, eğitim ve çevrenin korunması alanları içine alacak biçimde sosyal hedeflere kanalize eden; işsiz olanlara ve kimsesiz olanlara yardım edilmesi, sosyal yönden yardımlaşmaların ve yardımlaşmanın uyumunun sağlanması ile sosyal ve kültürel faaliyetler ile çalışmaların yapılması için bilinçli şekilde politikaların üretilmesini öngörmekte olan; kişiler ile toplumsal kesimlerin arasında zayıflayan, sosyal güvenlik ile adalet mefhumunu güçlendirmeye ilişkin yerelde bulunan yönetimler ile sosyalleşme ve sosyal kontrol işlevi yükleyen modeldir." şeklinde tanımlamıştır.

Bunun dışında Aygen (2014: 174) ise “sosyal belediyeçiliği sunduğu sosyal nitelikli mal ve hizmetlerle hemşehrilerine daha iyi bir hayat standardı sunmayı hedefleyen ve onların bütçesine sosyal adalet sağlayıcı biçimde katkı yapan belediyeçilik” şeklinde tanımlamıştır. Özgökçeler ve Bıçkıcı (2012) yapmış olduğu çalışmada sosyal belediyeçilik anlayışının yoksulluğun azaltılması ve muhtaç durumdaki bireylerin korunması şeklinde algılandığını belirtmiştir. Ancak sosyal belediyeçiliğin sosyal politikalar ile sadece dezavantajlı kesimlerin eşit yaşam şartlarına sahip olması için gerçekleştirilen sosyal hizmet ve sosyal yardımlar olduğu anlaşılmamalıdır. Bu anlayış belediyelerin hayır kurumları olarak görülmesine sebebiyet vermektedir (Çelik, 2014: 3). Belediyeler sosyal hizmet ve yardımların yanı sıra sosyal politikalar ile sosyal adaleti sağlama, toplumsal refahı artırma, sosyal dayanışma ve uyum, paylaşım, eşitlik, politik tercih, kişi ve gruplar arası sosyal güvenliği artırma, sosyal ve kültürel aktivite artışı gibi amaçları da kapsamaktadır. Böylece belediyelerin gelişmişlik seviyesi, ekonomik gücü ve hizmet sınırlarındaki taleplere paralel olarak hizmet alanı ve sunduğu hizmetler çeşitlenmiştir.

1984 yılında Türkiye’de büyükşehir belediyelerinin kurulması sunacakları hizmet açısından güçlenmeleri ve yeterli kaynağa sahip olmalarını sağlamıştır (Şahinoğlu, 2017: 53). 1994 yerel seçimleri sonrası Refah Partisi Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanları herhangi bir yasa değişikliği olmadan inisiyatif kullanarak partinin siyasi politikası olarak sosyal ve kültürel içerikli hizmetlerde yetki ve görev alanlarını artırmıştır (Ersöz, 2011: 43). Burada küreselleşme beraberinde yerelin önem kazanması ve kentler arası yarışın yatırımları çekmesi de etkilidir. Belediyeler artan olanaklarıyla yerelde istihdam sağlamadan mesleki beceriler edinmeye, yoksullukla mücadele etmeye, kalkınma projeleri üretmeye ve geliştirmeye kadar birçok faaliyette bulunmuştur (Kesgin, 2019: 102). Özellikle 1994 yerel seçimlerinde yoksul kesimden destek alarak yerelde büyük başarı kazanan Refah Partisinin İstanbul ve Ankara Büyükşehir Belediyelerinin uyguladığı sosyal belediyeçilik faaliyetlerinden diğer belediyelerde uygulanmaya başlanmıştır (Ersöz, 2011: 144). Refah Partisinin sosyal dayanışma

yolunu izleyerek yoksul bölgelerde kadın partilileri ile yaptığı ev ziyaretleri, giyecek, erzak ve ilaç yardımları dikkat çekmiştir. Daha sonraki süreçte partiler belediyelerde ramazan çadırı, kömür, erzak, ilaç dağıtımı, okul gerekçeleri gibi sosyal yardımlar ve yaşlı, engelli, kadın, çocuk ve yoksullara yönelik sosyal hizmetlerde bulunmuştur (Şahinoğlu, 2017: 53).

Adalet ve Kalkınma Partisi 2002 yılında iktidara gelmesiyle beraber sosyal devlet anlayışı vatandaşların sosyal, ekonomik, fiziki ve kültürel gelişmelerinden sorumlu belediyeçilik anlayışına doğru yönelmiş ve Adalet ve Kalkınma Partisi bundan sonraki süreçte hayırseverlik anlayışından hareketle belediyeleri vatandaşlara sosyal destekte yetkili kılmıştır (Kocaoğlu vd, 2017: 161-162). 2002 yılına göre sosyal yardım ve sosyal hizmet harcamalarının gayri safi yurt içi hasılaya oranı %0.5 iken 2012 yılında %1.4'e ulaşmıştır (ASPB, 2013: 14). Toprak ve Şataf (2017) yapmış olduğu çalışmada 2006-2015 yılları arasında sosyal belediyelerin sosyal harcamalarının yıllar boyunca artış gösterdiğini ve sosyal harcamalarda en büyük payın sosyal yardım ve sosyal güvenliğe ayrıldığını belirtmiştir. Yapılan incelemelerde hane halkına yönelik transferlerde de bu yıllar arasında sosyal amaçlı transferler en büyük alana sahip olmuştur. Ancak Toprak ve Şataf yapmış olduğu ekonomik ve fonksiyonel incelemelerde Türkiye'de sosyal belediyeçilik hizmetlerinin dezavantajlı kesimi kapsayacak kadar geniş ve ayrılan bütçenin yeterli olmadığını belirtmiştir.

2000'li yıllara geldiğimizde ise sosyal belediyeçiliğin kurumsallaşması ve gelişimi açısından gerçekleştirilen yasal düzenlemeler ile yasal dayanağı oluşturularak alanı genişletilmiş ve çeşitlendirilmiştir (Balcılar A., 2020: 85). 2004 yılında çıkarılan 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 2005 yılında çıkarılan 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2008 yılında çıkarılan 5779 sayılı İl Özel İdareleri ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun ile önemli gelişmeler sağlanmıştır (Şahinoğlu, 2017: 54). Türkiye'de yaşanan yasal düzenlemelerle beraber sosyal hizmet ve sosyal yardım gibi sosyal politika konuları belediyelerin birer görevi olarak görülmeye başlanmıştır (Toprak ve Şataf, 2017: 64). Sosyal belediyeçilik anlayışını benimsemiş belediyeler yaşanan ekonomik ve sosyal gelişmelerden kaynaklı olarak şehirlerde müdahaleyi gerekli kılan işsizlik, yoksulluk gibi sorunlar, hizmet alanı içinde yaşanan afetlerden kaynaklı sorunlar ve doğası gereği karşılaştığı yaşlılık, çocukluk ve engellilik durumundaki sorunlar ile ilgilenmiştir (Zeybekoğlu Dündar, 2011: 122). Birçok belediye bu konularda projeler ve hizmetler üretmiştir. Günümüzde belediyelerin sağlamış olduğu sosyal hizmetlerde ve sosyal yardımlarda belirli bir sürekliliğe ve yasal düzenlemeye sahip olduğu görülmektedir (Şengün ve Akman, 2020: 67). Ancak sorunlara yönelik belediyeler aracılığıyla gerçekleştirilen müdahalelerde geçicilik hâkim olduğu için sorunların kalıcı olarak çözümü konusunda belediyeler başarı sağlayamamıştır.

Türkiye’de akademik ortamda sosyal belediyeçilik kavramı üzerine bir uzlaşısı bulunmamaktadır. Kesgin (2016: 21) akademik çalışmalardaki tartışmanın temelinin, literatürde sosyal belediyeçiliğin geniş boyutlarda ele alındığı ancak belediye uygulamalarının daha dar anlamlı sosyal yardımları kapsamaması yönünde olduğunu belirtmiştir. Sosyal belediyeçilik kavramı literatürde farklı kavramları kapsayacak veya ilişkilendirilecek biçimde de kullanılmaktadır. Önceki başlıklarda toplumcu belediyeçilik kavramına yer verilmesinin sebebi sosyal belediyeçilik kavramı kullanım alanlarında genelde toplumcu belediyeçilik kavramının kullanılıyor olmasıdır. İki belediyeçilik faaliyetinde de yerel düzeyde gerçekleştirilen sosyal politikalar yer almaktadır. Ancak iki belediyeçilik anlayışı da meydana geldiği süreçten dolayı farklılıklar barındırmaktadır. Toplumcu belediyeçilik 1980 öncesi belediyeçilik uygulaması iken sosyal belediyeçilik 1980 sonrası belediyeçilik uygulamasıdır. Yani toplumcu belediyeçilik anlayışı, sosyalist hareketlerin ön plana çıktığı süreçte sol-sosyalist kesimin uyguladığı, halk temelli ve emeğin yeniden üretimini ön plana alan bir belediyeçilik anlayışı iken sosyal belediyeçilik, Sovyetlerin dağılışı beraberinde dünyada sosyalist iddiaların gerileme yaşayarak neo-liberal ideolojinin güç kazandığı piyasa temelli belediyeçilik anlayışıdır (Bozkurt E., 2020: 101-116). Sosyal belediyeçilik anlayışında dezavantajlı kesim için gerçekleştirilen sosyal hizmet, sosyal yardım ve sosyal adalete yönelik yerel refahı artırma adımları yer alırken (Toprak ve Şataf, 2017: 65), toplumcu belediyeçilik anlayışında ise kullanılan yetki ve kaynaklarda toplumsal çıkarlar ön planda tutulmuştur (Yönten ve Şimşek, 2016: 76). 1980 sonrası neo-liberal hareketlerin etkisiyle hizmetlerin doğrudan devlet tarafından gerçekleştirilmesi zorunluluğu kalkarak yerine getirmede özel sektörden hizmet satın alma yolu açılmıştır (Özgökçeler ve Bıçkı, 2012: 39). Yönten ve Şimşek (2016: 87) 1980 sonrasında faaliyet gösteren sosyal belediyeçilik anlayışının öncesindeki belediyeçilik anlayışının kamu yararı ve kaynak yaratma amaçlarının aksine liberal politikaların yeniden üretilmesine hizmet sağlayan ve yereldeki sorunlara geçici çözümler üreten belediyeçilik olduğunu belirtmiştir.

2.4. Sosyal Politika Uygulamaları: Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet

Sosyal yardımların varlığı çok önceki tarihlere dayandırılrsa da sosyal devlet olmanın prensibi olarak etkinlik kazanmış, sosyal yardım ve sosyal hizmetler ile dezavantajlı konumdaki bireylerin ve grupların toplum içinde eşit konuma gelmesi ve insan onuruna yakışır düzeyde yaşamlarını sürdürmeleri amaçlanmıştır. Ancak bu hizmetler sadece dezavantajlı kesime yönelik olarak sınırlandırılmamış ülkelerin sosyal politikadaki çeşitliliği ve genişliğine göre tüm bireylere yönelik de uygulanmıştır (Başcı ve Kaya, 2018: 39). Neo-liberal politikaların

etkinlik kazanmasıyla birlikte sosyal devletin yardımcısı olarak belediyeler, sosyal yardım ve sosyal hizmetleri gerçekleştirmede birincil görevli kılınmıştır. Böylece sosyal belediyecilik anlayışının temelinde sosyal hizmet ve sosyal yardımlar yer almaktadır. Sosyal yardım ve sosyal hizmet kavramları çok sık beraber ve çoğu zaman birbiriyle karıştırılarak kullanılmaktadır. Sosyal yardım kavramında sınırlar daha net bulunmuştur. Sosyal yardım hizmet sınırları içinde bulunan, asgari düzeyde yaşam standartlarını sağlayamayan, muhtaçlık tespiti yapılmış bireylere ve ailelerine yönelik olarak yapılan ayni veya nakdi yardımlardır (Aydın, 2008: 28). Bu yardımlar karşılıksız yapılmakta ve yardımlar ile yoksullaşmayı hafifletmek ve geçici olarak gidermek amaçlanmaktadır.

Sosyal hizmetler anlayışının temeli liberalizmin meydana getirdiği yoksulluk ve ekonomik sosyal sorunları çözme amacına dayanmaktadır (Şengün ve Akman, 2020: 11). Önceleri hayırseverlik temelli gerçekleştirilen sosyal hizmetler sosyal adalet ve sosyal hak çerçevesinde ele alınmaktadır. Ayni yardım olarak gerçekleştirilen sosyal hizmetler, karşılıksız olarak gerçekleştirilmekte ve bazı durumlarda az miktarda hizmet karşılığı alınarak elde edilen gelir tekrar hizmetler için kullanılmaktadır (Kesgin, 2019: 41). Sosyal hizmetler ülkelerin gelişmişlik seviyeleri, sosyal politika anlayışı ve ekonomik düzeylerine göre farklılık barındırmaktadır. Ancak sosyal hizmetler ekonomik iyileştirmenin yanı sıra sosyal ve kültürel hizmetlerde de iyileştirme gerçekleştirerek yaşam koşullarını yükseltmeye çalışmaktadır (Ünal ve Caner, 2014: 42). Avrupa Birliği'ne uyum süreci beraberinde sosyal hizmetlerde iyileşmeler yaşanmıştır. Türkiye'de sosyal hizmetler merkezi yönetim, yerel yönetim, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör tarafından gerçekleştirilen sosyal hizmetler olmak üzere dört kanaldan meydana getirilmektedir. Yerel yönetimler kısmını ise daha çok belediyeler hayata geçirmektedir (Baş ve Çetin, 2017: 152).

2.5. Türkiye'de Sosyal Belediyeciliğin Kanuni Dayanağı

Türkiye Cumhuriyeti 1982 Anayasası'nın sosyal devlet vurgusundan başlamak üzere sosyal yardım ve sosyal hizmet çerçevesinde sosyal belediyeciliğin temel dayanağını oluşturacak birçok hüküm bulunmaktadır (Hameed vd., 2020: 235). Özellikle 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu sosyal belediyeciliğin, sosyal hizmet ve sosyal yardımların kanuni dayanağını oluşturmaktadır (Çelik, 2014: 9). Bu kanunlar ile belediyelerin hizmet alanları tek tek sayılmayarak genel yetki verilmiştir.

3/7/2005 yılında kabul edilen 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda sosyal belediyeciliğe yönelik maddeler şu şekildedir;

- Kanun'un 9. maddesinde belediyelerin alacağı kararlar ve gerçekleştireceği hizmetlerde mahallenin taleplerini göz önünde bulunduracağı ve belediyelerin mahallenin sorunlarının çözümü ve ihtiyaçlarının karşılanmasında imkânları doğrultusunda aynı yardım desteği gerçekleştireceği,
- 13. maddesinde hemşehrilerin, belediyenin hizmet ve kararlarına katılma, hizmetlerinden ve yardımlarından bilgi edinme ve yararlanma hakkına sahip olduğu, bu yararlanmaların insan onurunu zedelemeyecek şekilde yapılması gerektiği ve belediyeler ile hemşehrilerinin arasındaki sosyal ve kültürel konulardaki ilişkilerin korunması ve geliştirilmesini çalışmalarında bulunacağı,
- 14. maddesinde klasik belediyeçilik hizmetleri yanı sıra belediyelerin sosyal yardım, sosyal hizmet, mesleki ve beceri kazandırma işlevlerini yapacağı veya yaptıracığı (m.14/a),
- Büyükşehir belediyelerinin ve nüfusu 100.000'in üzerinde olan belediyelerin çocuk ve kadınlara yönelik olarak konukevi açmasını zorunlu olduğu ve diğer belediyelerin ekonomik durumlarına göre açabileceği (m.14/a),
- 14. maddenin b bendinde belediyeler sınırları dâhilinde mali durumu ve hizmet öncelik sırasına göre eğitim, sağlık konusunda hizmetler gerçekleştireceği ve sporu teşvik amaçlı hizmetlerde bulunabileceği,
- 38. maddesinde muhtaç ve yoksullara yönelik olarak belirlenen ödeneğin kullanılması, engelli bireylere yönelik olarak hizmetleri gerçekleştirilmesi ve engelli merkezleri kurulması (m.38/n),
- 60. maddesinde belediyenin giderleri arasında dar gelirli, muhtaç, yoksul, engelli ve kimsesizlere yönelik sosyal yardım ve hizmetlerin yer aldığı,
- 69. maddesinde dar gelirli ve afetzedelere belediyelerin 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun belirttiği hükümlerce gerçekleştirilen takdir komisyonunun belirteceği tutardan aşağı olmamak şartıyla arsa tahsisi yapabileceği,
- 70. maddesinde hizmetlerine yönelik olarak mevzuata uygun şirket kurulabileceği, 76. maddesinde kent konseylerinin çevre bilinci, sürdürülebilir kalkınma, sosyal dayanışma ve yardımlaşma, yönetime katılma ve hesap sorabilme ilkelerini hayata geçirebilmede birçok aktörle birlikte çalışacağı, 77. maddesinde ise gönüllü kişilerin hizmetlere katılımına yönelik uygulamalar gerçekleştirileceği belirtilmiştir (Resmi Gazete, 13.07.2005).

10/7/2004 yılında kabul edilen 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu sosyal belediyeçiliğe yönelik maddeleri şu şekildedir:

- 7. maddenin m bendinde büyükşehir belediyeleri sınırlarında kütüphane, müze, hayvan barınakları, hayvanat bahçeleri, spor, eğlence, dinlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettmek (m.7/m),
- Gerekli durumlarda eğitim, sağlık ve kültür hizmetlerini sağlamak için tesis ve binalar yapmak, kamu kuruluşlarına ait bina ve tesislerinin bakım, onarım ve gerekli malzeme ihtiyacını yerine getirmek (m.7/n),
- Büyükşehir ölçeğinde doğal afetlerle ilgili planlama yapmak, afet bölgelerine gerekli durumlarda acil yardım, itfaiye hizmetleri götürerek araç, gereç ve malzeme konusunda destek sağlamak (m.7/u), 6360 sayılı Kanun ile afet durumunda ve risk oluşturan binalara yönelik olarak yıkım ve tehlikeye işlemleri konusunda ilçe belediyelerinin taleplerine göre işlemleri gerçekleştirmek (m.7/z),
- Hastaneler, sağlık merkezleri, gezici sağlık üniteleriyle dezavantajlı grup olarak belirttiğimiz yaşlılar, yetişkinler, kadınlar, çocuklar, gençler ve engellilere yönelik kültürel ve sosyal hizmetler gerçekleştirmek, bu hizmetleri geliştirmek ve tesisler kurmak, istihdamı artırmak amaçlı mesleki ve beceri kazandırma kursları kurmak, işletmek veya işlettmek ve bu süreç gerçekleştirilirken diğer kuruluşlarla iş birliği gerçekleştirmek (m.7/z),
- 18. maddesinin ise yoksul ve muhtaç kesime yönelik olarak ayrılan ödeneği kullanmak ve engellilere yönelik faaliyetleri desteklemek amaçlı engelli merkezleri oluşturulmak, (m.18/m),
- 24. maddesinde belediyelerin harcamaları arasında yoksul, muhtaç, dar gelirli, kimsesiz ve engelli kişilere yönelik gerçekleştirilen sosyal yardım ve sosyal hizmetler sayılmıştır (m.24/j).

1580 sayılı Belediye Kanunu'nda belediyelerin sosyal yardım ve sosyal hizmet konusunda görevleri isteğe bağlı tutulurken gerek 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda gerekse 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda yoksul ve muhtaç kesime yönelik ayrılan ödeneğin kullanılması ve engellilere yönelik merkezlerin ve hizmetlerin sağlanması zorunluluğu belirtilmiştir (Özgökçeler ve Bıçkı, 2012: 46). 5216 sayılı Kanun'da önceki kanunlardan farklı olarak büyükşehir belediyelerine “engelli hizmet birimleri” oluşturma görevi verilmiştir. Böylece engellilere yönelik hizmetler bir çatı altında toplanmış ve diğer kuruluşlarla iş birliği yapılabileceği belirtilmiştir. Bu birimle birlikte engellileri bilgilendirme, bilinçlendirme, ulaşımını kolaylaştırmak, maddi ihtiyacı olanlara yardımda bulunmak, danışmanlık yapmak, sosyal ve mesleki konularda rehabilitasyon hizmetleri gerçekleştirmek

amaçlanmıştır (Aygen, 2014: 176). 2006 yılında çıkarılan Büyükşehir Belediyeleri Engelli Hizmet Birimleri Yönetmeliği ile görev alanları netleşmiştir.

2.6. Sosyal Belediyeciliğin Temel Fonksiyonları

Merkezi yönetimin bazı görevlerini yerele devretmesi ve neo-liberalleşme sonucunda etkin konuma gelen yerelleşme hareketleri ile birlikte belediyelerin sosyal sorunlara yönelik müdahalesi artmıştır. Gelişmiş ülkelerde belediyelerin sosyal yaşamda daha etkin hale gelmesini sağlayan işlevler, yoğun olarak özel teşebbüslere ve gönüllü kuruluşlara bırakılmıştır. Türkiye’de ise sivil toplum kuruluşlarının hizmetleri yerine getirmesinde yeterince gelişmemiş olması, belediyelerin sosyal sorunlara yönelik görevleri yerine getirmede inisiyatif kullanmasına neden olmuştur (Keleş, 2008, s. 39). Sosyal Belediyecilik anlayışı ile birlikte belediyelerin sosyal fonksiyonlarında artış gerçekleşmiştir. Belediyeler temel fonksiyonlarında sosyal sorunlara yönelik çözümler gerçekleştirmeyi, hizmet götürdüğü halkının kent yaşamına katılması ve sosyal haklardan faydalanması şeklinde bazı kazanımlar elde etmesi amaçlamaktadır (Batal, 2015: 235). Sosyal belediyeciliğin temel fonksiyonları Akdoğan’a dayandırılmakla birlikte literatürde birçok çalışmada yer almıştır. Bunlar; Akdoğan, 2006: 33-36; Pektaş, 2010: 14; Özer, 2015: 89-90; Uçaktürk vd., 2009: 5; Toprak ve Şataf, 2017: 64-65.

Sosyalleştirme, Sosyal Kontrol ve Rehabilitasyon

Belediyenin bu alana yönelik işlevi tamamlayıcı niteliktedir. Sosyalleştirme ile bireylerin aile, mesleki örgüt, okul gibi bulunmuş olduğu ortamlarda ve yer almış olduğu sosyal kurumlarda uyum göstermesi ve kendinden beklenen şekilde davranması sürecidir. Belediyeler bireylerin koyulan kurallara yönelik aykırı davranışlarına çeşitli yaptırımlar uygulayarak toplum içinde uygun davranışların sergilenmesi konusunda sosyal kontrol işlevi görmektedir (Pektaş, 2010: 14). Örnek olarak yüksek sesle müzik dinleyerek, hoş olmayan görüntü ve koku saçarak etrafı rahatsız etmenin belli cezai yaptırımları bulunmaktadır. Sosyal kontrol mekanizmasının devreye girmesi ve istenilen düzeyde gerçekleştirilebilmesi sosyalleşme ile mümkündür. Mahalle toplantıları, esnaf gezileri, halk meclisleri, afişler gibi iletişim yolları ile halka mesajlar verilmektedir (Özer, 2015: 89).

Mobilize Etme, Yönlendirme, Kılavuzluk ve Rehberlik Etme

Belediyeler vatandaşlara yönelik olarak hizmet birimleri vasıtasıyla danışmanlık hizmetleri sunmakta ve onları belli konularda yönlendirerek sosyal sorunlarını hangi kurumlar aracılığıyla ve nasıl çözebileceği konusunda rehberlik etmektedir (Pektaş, 2010: 14). Diğer taraftan belediyeler dini ve milli bayramlar, kültürel etkinlikler ile bireylerin kültürlerinden uzaklaşmamasını sağlamaktadır.

Yardım Etme ve Gözetme

Yardıma ihtiyaç duyan bireylere yönelik olarak aynı veya nakdi yardımlarda bulunma görevi yerelde belediyelere aittir. Belediyeler bu hizmetleri sunmanın yanı sıra organize ederek yardımda bulunmak isteyen bireylere aracılık etmektedir. Örnek olarak ramazan ayında neredeyse tüm bölgelerde verilen iftar yemekleri yardımda bulunan bireylerin katkılarıyla gerçekleştirilmektedir (Uçaktürk vd., 2009: 5).

Yatırım Yapma

Belediyeler sahip oldukları bütçe gereği sosyal sorunlara yönelik olarak ortadan kaldırıcı tedbirler yerine hafifletici tedbirler uygulamaktadır. Belediyelerin istihdama yönelik olarak işçi ve işveren arasında köprü kurması, halkın uygun fiyatla ulaşabileceği ekmek evleri, tanzim satış mağazaları, muhtaçlara yönelik aşevleri, kadınlara yönelik sığınmaevleri, bilgievi ve kültür merkezleri gibi yatırımlar ile halkın ihtiyaçlarına yönelik imkânlar yaratmaktadır (Toprak ve Şataf, 2017: 64-65)

Yerel Yönetimle Halk İletişimi

Belediyelerin hizmet götürdüğü vatandaşlar ile iyi iletişim kurabilmesi, bireylerin belediyeden istek ve taleplerini doğru şekilde anlayıp yerine getirilmesinde önemlidir. Bu sebeple belediyelerde danışma masaları kurulmaktadır (Özer, 2015: 90).

2.7. Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Kapsamında Sunulan Hizmetler

Sosyal belediyelerin sunacakları sosyal yardım ve sosyal hizmetler, belediyenin sahip olmuş olduğu sosyal ve ekonomik duruma göre farklılık barındırabilmektedir. Sosyal yardımlar konusunda Türkiye’de nakdi yardımlara ek olarak en fazla yiyecek yardımı, giysi yardımı, yakacak yardımı ve eşya yardımı şeklinde yardımlar yer almaktadır (Aydın M., 2008: 152). Sosyal belediyecilik kapsamında yürütülen temel sosyal hizmetler ise şunlardır (Kaya, 2009; akt: Toprak ve Şataf, 2017: 16-17; Koçak vd., 2017: 132; Uçantürk vd., 2009:5):

- Kimsesiz ve evsizlere yönelik barınma ihtiyacını karşılamak ve aşevleri kurmak,
- Engellilere yönelik olarak sosyal sorunlarını ve sosyal yaşama katılmalarını sağlayacak sosyal ve kültürel alanlarda faaliyetlerini kolaylaştırıcı tedbirler almak, eğitim hizmetleri sunmak, spor aktivite alanları oluşturmak ve ulaşım şartlarını kolaylaştırmak,
- Yaşlılar için gündüz bakımevi veya huzurevi açmak,
- Çocuklar için kreş, yuva ve kimsesiz çocuklar için yuva kurmak,
- Kadınlar için sığınmaevleri, sosyal ve kültürel gelişimi gerçekleştirecek kurslar açmak,
- Kadın, genç ve engellilerin sosyal yaşama katılımını sağlayacak merkezler oluşturmak,
- Meslek edindirme ve beceri kursları oluşturmak,

- Sağlık hizmetlerini gerçekleştirmeye yönelik sağlık merkezleri, gezici sağlık araçları, sağlık ocakları ve ön tanı merkezleri kurmak,
- Hastane etraflarında hasta yakınlarının barınma sağlayacağı misafir evleri oluşturmak,
- Spor ve kültür sanat tesisleri oluşturmak,
- Bölgede bulunan piknik ve park alanlarını genişletmek,
- Konut sorunlarına yönelik olarak ucuz konut imkânları oluşturmak,
- Genç girişimci ve kadın girişimcilere rehberlik ve destek hizmetleri sağlamak,
- Temel gıdaların uygun fiyatlara karşılanması için tanzim satış merkezleri ve ekmek fabrikaları kurmak
- Kömür, gıda, kırtasiye ve ilaç yardımlarında bulunmak,
- Sivil toplum kuruluşları, toplumsal kuruluşlar ve kitle örgütlerine yönelik rehberlik etmek ve onlarla dayanışma ve yardımlaşma sağlamak şeklindedir.

2.8. Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Türkiye’de sosyal belediyecilik alanında yapılan uygulamalar literatürde çocuklara, gençlere, kadınlara, yaşlılara, engellilere, yoksul ve kimsesizlere, işsizlere ve afetzedelere yönelik sosyal belediyecilik uygulamaları olarak yer almaktadır.

2.8.1. Çocuklara Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 14. maddesinin a bendinin sonunda büyükşehir belediyesi ve nüfusu 100.000’i geçen belediyelerin, çocuk sığınmaevleri açmaları zorunlu tutulmuştur. 100.000 nüfus altındaki ilçe belediyeleri ise mali durumları doğrultusunda çocuk konukevleri açabileceği belirtilmiştir (5393, m14/a). B bendinde ise bölgesindeki devlet okullarının bakım, onarım ve inşaatını yapabileceği veya yaptırabileceği ve bu okulların malzeme ihtiyaçlarını karşılayabileceğini belirtir (5393, m.14/b). Bunun dışında belediyeler, çocuklar için özellikle eğitim konusunda önemli bir yere sahiptir (Şahinoğlu, 2017: 57). Belediyeler; çocuk yuvası, kreş, çocuk kulüpleri, çocuklar için park, bahçe ve oyun alanları, sosyal ve kültürel aktivite oluşturma hizmeti vermektedir. Belediyeler, çocukların beslenmesi ve sağlığını korumaya yönelik faaliyetler ve başarılı öğrencileri ödüllendirmeye yönelik teşviklerde bulunmaktadır. Çocuk meclisleri ve toplu sünnet faaliyetleri ise belediyenin çocuklara yönelik diğer hizmetleridir (Yıldırım ve Göktürk, 2008: 250).

2.8.2. Gençlere Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Gençlere yönelik olarak 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda belediyelere gençlik ve spor hizmetleri verilmiştir (md.14/a). 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nda ise gençlere yönelik olarak sosyal ve kültürel hizmetleri gerçekleştirmek amacıyla tesisler kurmak, yürütmek ve geliştirmek, mesleki ve beceri kursları açmak ve bu hizmetleri bölgesindeki eğitim kurumları, sivil toplum kuruluşları ve kamu kuruluşları ile iş birliğinde gerçekleştirme görevleri verilmiştir (md.7/v).

Belediyeler gençlere yönelik olarak oluşturacağı merkezlerde gençleri eğitici seminer ve sempozyum düzenlemektedir. Bunun yanı sıra belediyeler üniversite yurtları, spor ve sosyal tesisler, ücretsiz yemek dağıtımı, ücretsiz çamaşırhaneler, paso uygulamaları ve kütüphaneler açabilmektedir (Yıldırım ve Göktürk, 2008: 250). Gençlerin toplumsal yaşama uyum sağlayabilmeleri ve kötü alışkanlıkları engellemek amaçlı rehberlik merkezleri oluşturulmaktadır.

2.8.3. Yaşlılara Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Yaşlı nüfusunun oranının gittikçe artması hizmetlerde yaşlıların ihtiyacının genişlemesine neden olmuştur. 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nda yaşlılara yönelik olarak durumuna uygun hizmetlerin gerçekleştirilmesi görevi yüklenmiştir. Belediyeler yaşlılara yönelik olarak huzurevi ve gündüz bakımevi yapımı ve işletilmesi, evde bakım hizmetleri, ücretsiz sağlık hizmetleri, uygun veya ücretsiz ulaşım hizmetleri, mekânsal düzenlemeler, kültürel geziler ve etkinlikler düzenleme, eğitici faaliyetler gerçekleştirme gibi hizmetlerde bulunmaktadır (Yıldırım ve Göktürk, 2008: 251). Yaşlılara yönelik hizmetlerde huzurevleri önemli bir yere sahiptir. Ancak huzurevi hizmetinde merkezi yönetim, özel sektör gibi birçok aktörün bulunduğu çemberde belediyelerin huzurevi hizmetleri sınırlı kalmaktadır. (Şahinoğlu, 2017: 56) Belediyelerin sahip olduğu olanaklara ve aracılık üstlendiği gönüllü kuruluşlara göre bölgesindeki yaşlıların daha iyi yaşam şartlarına sahip olmaları ve kültürel etkinlikler ile sosyal yaşama katılması büyük bir öneme sahiptir.

2.8.4. Engellilere Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Belediyelerin sosyal hizmet yelpazesinde engellilere yönelik hizmetleri öneme sahiptir. Engelli bireylere yönelik hem fiziki hem de sosyal şartlardan kaynaklı sorunlara yönelik gerçekleştirilecek hizmetler ile çözüm üretmek amaçlanmaktadır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda hizmet götürülecek sınıflar arasında engelliler de yer alırken 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'na eklenen 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ile engelli hizmet birimlerinin kurulması ve bu hizmetleri gerçekleştirilmesinde dernek, vakıf ve kamu

kuruluşları ile iş birliği sağlanması belirtilmiştir (Çiçek, 2012:106). Buna ek olarak “26261 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Özürlü Hizmet Birimleri Yönetmeliği” çıkarılarak engellilerin toplumsal hayata katılımı ve fırsat eşitliğinin sağlanabilmesi amaçlanmıştır (Resmi Gazete, 15.08.2006)

Belediyelerde engelli bireylere yönelik olarak rehabilitasyon merkezleri kurmak, fiziki şartları uygun hale getirici düzenlemeler yapmak, ulaşım şartlarını kolaylaştırmak, ücretsiz ve indirimli otobüs ulaşımı sağlamak, evde bakım hizmetleri sağlamak, eğitim hizmetleri sunmak, sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlemek, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri düzenlemek ve istihdam olanaklarını artırmak gibi hizmetleri bulunmaktadır (Ersöz, 2011, s. 176).

2.8.5. Kadınlara Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

5393 sayılı Belediye Kanun 14. maddesinde 6360 sayılı Kanun’da yapılan değişiklikle çocuklar ve kadınlar için sığınmaevlerinin açılması büyükşehir belediyelerinde ve 100.000 üzeri nüfuslu belediyelerde zorunlu tutulmuştur. Ancak 100.000 nüfus üstü her belediye bu zorunluluğu yerine getirmemektedir. Bunun dışında belediyeler kadınların çalışma hayatına katılmalarını destekleyici eğitim kursları, sosyal yaşamda aktif olmalarını sağlayıcı spor, kültür ve sanat etkinliklerinde bulunmaktadır.

2.8.6. Yoksullara ve Kimsesizlere Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Belediyeler bölgesinde bulunan yoksullara ve kimsesizlere yönelik olarak sosyal hizmet ve sosyal yardım inisiyatifinde bulunmaktadır. Belediyeler muhtaç kesimlere yönelik olarak ayni ve nakdi yardımlarda bulunmaktadır. Özellikle bölgede kurulan aşevleri vatandaşların günlük yemek ihtiyaçlarını karşılamada önemli yere sahiptir (Yıldırım ve Göktürk, 2008: 249). Bunun dışında 4109 sayılı Asker Ailelerinden Yardıma Muhtaç Olanlara Yardım Kanunu ile bölgesinde vatan görevini gerçekleştiren askerlerin maddi durumu olmayan ailelerine yönelik olarak sosyal yardım görevi belediyelere verilmiştir (Uslu ve Tufaner, 2015).

2.8.7. İşsizlere Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Belediyelerin işsizliğe yönelik faaliyeti bireylere yönelik açmış olduğu meslek edindirme kursları ile çalışma hayatına katılmalarını teşvik etmek ve desteklemekle sınırlı kalmaktadır. Kadınlar hobi kurslarında gerçekleştirdiği ürünleri belediyelerin sosyal alanlarında satma fırsatı yakalayarak ekonomik kazanç elde etmektedir.

2.8.8. Afetzedelere Yönelik Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

5393 sayılı Kanunumuzun 53. maddesinde şu hüküm yer almıştır:

“Belediye; yangın, sanayi kazaları, deprem ve diğer doğal afetlerden korunmak veya bunların zararlarını azaltmak amacıyla beldenin özelliklerini de dikkate alarak gerekli afet ve acil durum planlarını yapar, ekip ve donanımı hazırlar. Acil durum planlarının hazırlanmasında varsa il ölçeğindeki diğer acil durum planlarıyla da koordinasyon sağlanır ve ilgili bakanlık, kamu kuruluşları, meslek teşekkülleriyle üniversitelerin ve diğer mahallî idarelerin görüşleri alınır.”

Afet durumunda tüm vatandaşlara yönelik olarak giyecek, ısınma, gıda, gezici ekmek, gezici aşevi ve geçici barınma hizmetleri sunmaktadır. Bu hizmetlerin yanı sıra teknik makinalarını ve personelini afet bölgesinin kullanıma sunmaktadır (Yıldırım ve Göktürk, 2008: 251).

2.9. Sosyal Belediyeciliğe Yönelik Temel Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Türkiye’de belediyecilik uygulamalarına bakıldığında henüz başarılı bir seviyeye ulaşamadığı görülmektedir (Ateş, 2009: 93). Türkiye’de değişen belediye ve büyükşehir belediye kanunlarıyla birlikte belediyelerin yetki alanı genişletilmesine rağmen birçok sorunun yer aldığı ve çözümlenemediği görülmektedir (Berkün, 2017: 594). Literatüre baktığımızda Türkiye’de sosyal belediyecilik alanındaki sorunlar benzerdir (Batal, 2015: 40-41; Çöpoğlu, 2014: 237-243; Öztürk ve Gül, 2012: 214-215; Berkün, 2017: 293-294; Aygen, 2014: 183-186; Şahinoğlu, 2017: 59-63; Çelik, 2014; Uçantürk vd. 2009: 5; Kesgin, 2016: 88-90). Sorunlar şu şekildedir:

- Türkiye’de sosyal belediyecilik faaliyetleri daha çok yoksullara ve ihtiyaç sahiplerine yönelik gerçekleştirilen parasal yardımlar olarak algılanmakta ve meşrulaştırılmaktadır (Batal, 2015: 240).
- Belediyelerin hizmetleri fiziki, sosyal ve kültürel boyutlarıyla bir bütün olarak görülmemektedir (Uçantürk vd., 2009: 5).
- Sosyal belediyecilik alanında en çok karşılaşılan sorun belediye yöneticisinin sosyal politikalarla ilgi bilinç düzeyine ulaşamaması ve sosyal belediyecilik faaliyetlerine olumlu yaklaşmamasıdır (Toprak ve Şataf, 2017: 21). Belediye yöneticisinin sosyal belediyeciliğe yönelik bilincinin artmaması gönüllülük esasını da olumsuz etkilemektedir. Bununla beraber seçim dönemlerinde değişen yönetimle beraber uygulanan veya proje aşamasındaki birçok hizmet devam ettirilmemekte ve değiştirilmektedir.
- Merkez ile yerelin beraber hareket etmemesi ve görev dağılımının net olarak yapılmaması çok başlılığa ve kaynak israfına neden olmaktadır (Ateş, 2009, s. 93). Bu durum

kurumların hizmet sorumluluğunu üstlenmesini engellemekte ve vatandaşlar tarafından hizmetlerin suistimal edilmesine sebep olmaktadır (Pektaş, 2010, s. 18).

- Sunulan hizmetlerde belediyeler, belediyeler ile merkezi yönetim ve belediyenin çatısı altında bulunan birimler arasında koordinasyonun olmaması bireyin aynı hizmetten birkaç kez yararlanabilmesine neden olmaktadır (Çelik, 2014). Örnek olarak korona virüsü sürecinde özellikle büyükşehir belediyeleri ve büyükşehir ilçe belediyeleri arasındaki koordinasyon eksikliği bireylerin iki farklı belediyeden hizmet almasına neden olmuştur. Koordinasyon eksikliği kıt kaynakların verimsiz kullanılmasına sebebiyet vermektedir (Kesgin, 2016: 90). Bu koordinasyon sorunu Devlet Denetleme Kurumunun raporunda da yer almış ve hizmet sunmada birçok kurumun yer almasının, aralarındaki koordinasyon eksikliğine ve yoksulluk kriterinin belli bir ölçeğinin olmamasının gerçek ihtiyaç sahiplerinin hizmetlerden yararlanamamasına neden olabileceği belirtilmiştir (Şahinoğlu, 2017: 59).
- Belediyelerin mali açıdan yetersiz bütçeye sahip olması sosyal belediyecilik faaliyetlerini etkin olarak yürütmesi konusunda eksik kalmasına sebep olmaktadır. Belediyelerin mali açıdan merkezi yönetime bağlılığı bir başka sorundur. Aynı zamanda borçlanmaları artan belediyelerin artış gösteren kaynakları borçlara gitmektedir (Uğur ve Bostan, 2016,: 51). Özellikle sosyal hizmetler konusunda küçük belediyeler etkin olamaz iken büyükşehir belediyeleri bu alanda hizmetleri yerine getirme görevini üstlenebilmektedir (Ersöz, 2011: 85).
- Belediyelerin kapasiteleri dikkate alınmadan tüm belediyelere aynı hizmetlerin verilmesi ve bu hizmetlerin yerine getirilebilmesi amaçlı ekstra bir kaynak aktarımının sağlanmamasıdır (Toprak ve Şataf, 2017: 21).
- Sosyal belediyecilik faaliyetini üstlenen belediyelerin, elindeki verilerin yetersiz olması ve sosyal doku çalışması yapmaması, bölgesindeki vatandaşların ihtiyaçlarını doğru tespit edip ihtiyaçları gidermeye yönelik hizmetler üretememesine neden olmaktadır. Aynı zamanda belediyelerin gerçekleştirmiş olduğu hizmetleri değerlendirmemesi eleştirilmektedir (Çöpoğlu, 2014: 230).
- Belediyelerde sosyal belediyecilik faaliyetlerini yürütecek alanında uzman personelin bulunmaması, başarılı hizmetlerin yerine getirilememesine ve kaynak israfına neden olmaktadır (Ateş, 2009: 94).
- Sosyal Belediyecilik faaliyetlerine yönelik belli bir standardın olmaması, sosyal belediyecilik adı altında belediyelerin birbirinden farklı düzeylerde hizmet götürmesine neden olmaktadır (Çöpoğlu, 2014: 241). Özellikle belediye başkanının sosyal

belediyecilik algısına ve belediyelerin sahip olduğu bütçelerine göre hizmetler belediyeden belediyeye farklılığa sebep olmaktadır. Bu durum aynı zamanda belediye başkanlarının kendini yönetime getiren vatandaşlarına yönelik iltimas gösterebileceği, tanıdık, akraba, eş, dost için hizmetler gerçekleştirebileceği yönünde eleştiriler almasına neden olmuştur (Keleş, 2008: 148-150).

- Vatandaşça sosyal hizmet ve yardımlar hak olarak görülmemekte ve bazı hizmetler dışında bireyler tarafından belediyeden talep edilmemektedir. Bu durum belediyelerin gerçekleştirmediği sosyal belediyecilik faaliyetlerinin sorgulanmamasına sebep olmaktadır. Belediye yöneticilerinin halka yönelik gerçekleştirdiği hizmetler ile minnet duygusu uyandırarak bu durumu rant ve oy potansiyeline çevirmesine, hizmetleri kendi öncelik sırası ve tercihine göre uygulamasına neden olmaktadır (Batal, 2015: 240). Böylece belediyeler kendi çıkarlarını ön plana geçirecek uygulamalara öncelik verebilmektedir.
- Belediyelerin seçim zamanı oy potansiyeli yaratmak ve mali giderlerini azaltmak amacıyla sosyal sorunlara yönelik hizmetlerinde dönemsel kısa vadeli uygulamalar gerçekleştirmektedir (Alan, 2018: 58).
- Belediyelerde bürokratik işlemlerin çokluğu ve vatandaşların bu işlemler hakkında bilgisinin bulunmaması hizmetlere ulaşımını zorlaştırmaktadır (Kesgin, 2019: 157).
- Belediye sakinlerinin yönetime uzak olması ve katılmaması belediyelerin faaliyetlerinin denetlenmemesine neden olmaktadır. Kent konseylerinin yönetime katılım boşluğunu doldurma amacı henüz misyonunu yerine getirmemiştir (Çöpoğlu, 2014: 241)

Türkiye’de sosyal belediyecilik alanındaki sorunlara yönelik olarak literatürde bazı çözüm önerileri bulunmaktadır. Sosyal belediyecilik faaliyetlerini sürdüren belediyelerin sosyal belediyecilik hizmetlerinde başarı elde edebilmesi için öncelikle belediye başkanlarının sosyal belediyecilik faaliyetlerine yönelik bakış açısının geliştirilmesi ve sivil toplum kuruluşların hizmet sunumuna dâhil edilmesi gerekmektedir (Ateş, 2009: 94). Berkün (2017) çalışmasında hizmetlerde belediye başkanının bilinç ve bilgi düzeyini yükseltici eğitimler verilmesinin sosyal belediyecilik faaliyetlerindeki başarıyı artıracığını belirtmiştir. Yeni dünya düzeninde tek bir birimin inisiyatifinde gerçekleştirilen hizmetlerde değişime gidilerek çoklu aktörler yönetimlerde etkin olmuştur. Burada yerelleşmenin etkisiyle sivil toplum kuruluşlarının, üniversitelerin, kamu kuruluşlarının ve özel sektörün hizmetlerde yer alması aktifleştirilmelidir (Kesgin, 2016: 91). Sonrasında sosyal belediyecilik faaliyetlerini yerine getiren belediyelerin faydalı sosyal politikalar yürütebilmesi için bölgesinin sosyal doku haritası çıkararak hizmet sınırları içerisindeki halkın ihtiyaçları, gelir durumu, yaşı, eğitimi, kültürel yapısı gibi birçok

bilgileri analiz edilmelidir (Baş ve Çetin, 2017: 154). Kimin neye ve ne kadar ihtiyacı olduğunu bilmek hem etkinliği artıracak hem adaleti sağlayacak hem de gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaşarak kaynak israfını önleyecektir (Baş & Çetin, 2017: 154). Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS) sosyal hizmet ve sosyal yardım bilgilerini bir havuzda toplamaktadır. Belediyelerle bu verilerin paylaşılması veya yerelde de bu tarz bir sistemin oluşturulması hem gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaşımı hem de hizmetlerin suistimal edilmesinin önlenmesini sağlayacaktır (Şahinoğlu, 2017: 62). Burada belediyelerin uygulayacağı hizmetlerin netleşmesi, belediyelerde sosyal belediyeçilik uygulamalarına yönelik uzman personelin yer aldığı bir birimin oluşturulması ve bu hizmetlerin sivil toplum örgütleri, üniversiteler ve diğer kuruluşlar ile birlikte hareket etmesi hizmetlerin verimliliği açısından önemlidir (Ateş, 2009: 94; Çöpoğlu, 2014: 234). Merkezi yönetimin sosyal hizmet ve sosyal yardım alanlarında hizmet gösteren kurumlarının belediyeler ile koordineli hareket etmesi kaynak israfı ve çok başlılığı önleyecektir (Koray ve Temiz, 2014: 32). Bununla beraber sosyal belediyeçilikte başarılı olmanın yolu belediyelerin kısıtlı mali kaynaklarının artırılmasından geçmektedir. Belediyelerin mali olarak merkeze bağılılığı, mali açıdan kısıtlı kalmalarına sebebiyet vermektedir. Yerelde sosyal politikaları üstlenen belediyelerin vatandaşlarının başta sosyal sorunlarını giderme daha sonra sosyal ve kültürel alanda hizmet gösterebilmesi için yeterli kaynağa sahip olması gerekmektedir (Toprak ve Şataf, 2017: 22; Koray ve Temiz, 2014: 33). Mermer vd. (2016) çalışmasında mali yetersizlikler sonucunda belediyelerin ilk vazgeçtiği hizmetlerin büyük ölçüde sosyal politika alanındaki hizmetler olduğunu belirtmişlerdir. Çözüm olarak Aygen (2014) çalışmasında Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma kaynaklarının valilik ve kaymakamlığa aktarımı yerine belediyelere aktarılmasını dile getirmiştir. Sezer ve Önder (2012) ise hizmetlerin etkinliğinde gönüllü katılımcılarının önemini dile getirmiştir. Belediyelerin sosyal sorunlara yönelik kısa vadeli, geçici çözümler bulması ve daha az masraflı, göz önünde bulunan hizmetlere yönelmesinde mali hizmetlerin yetersizliğinin etkili olduğunu belirtmiştir. Özer (2015) çalışmasında sunulan yardımların yararlı olabilmesi için kişilerin çalışma hayatına katılması ve kendi yaşamını sağlayabilecek şartların oluşturulması gerektiğini vurgulamıştır. Belediyeler gerçekleştireceği sosyal yardım ve hizmetleri bireylerin sosyal hakkı olarak algılamalı ve kişileri rencide edici hareketler sergilemekten kaçınmalıdır (Pektaş, 2010: 17). Belediyelere yönelik gerçekleştirilen kayırmacılık ve taraflılık gibi eleştirilerin önlenmesi için yerel katılımın şeffaflığı ve rasyonelliğini esas alan yasal düzenlemelerin gerçekleştirilmesi ve vatandaşların yerel katılımı artırılarak denetimi sağlanmalıdır (Pektaş, 2010: 17). Belediyeler sosyal hizmet ve istihdamı

artırıcı hizmetlerini genişleterek bireylerin sosyal yardım ihtiyaçlarına uzun vadeli çözümler üretmelidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SOSYAL BELEDİYESİCİLİK FAALİYETLERİNDE KONYAALTI BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

3.1. Araştırmanın Amacı, Önemi, Sınırları ve Yöntemi

Bu çalışmada “Sosyal Belediyeciliği Vizyonu Olarak Benimsemiş Olan Konyaaltı Belediyesinin Gerçekleştirmiş Olduğu Faaliyetleri Sosyal Belediyelik mi Yoksa Toplumcu Belediyecilik midir?” probleminden yola çıkarak alt problem olarak “Sosyal Belediyecilik Nedir?”, “Toplumcu Belediyecilik Nedir?”, “Toplumcu Belediyecilik ve Sosyal Belediyecilik Kavramları Aynı mıdır?”, “Konyaaltı Belediyesinin Sosyal Belediyecilik Alanındaki Faaliyetleri Sadece Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmetler midir?” soruları temelinde gerçekleştirilen araştırmanın çıkış noktasında nelerin amaçlandığı, çalışmanın önemi, çalışmada hangi yöntemin kullanılacağı ve hangi sınırlarda gerçekleştireceği belirtilmiştir.

3.1.1. Araştırmanın Amacı

2000 yılları başı itibariyle yerel yönetimler alanında gerçekleştirilen reformlar beraberinde 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile belediyelerin görev alanları düzenlenmiştir. Belediyelerin görev alanında gerçekleştirilen düzenlemelerle birlikte alt yapı hizmetleri yanı sıra sosyal yardım, sosyal hizmet, sosyal ve kültürel hizmet alanlarındaki etkisi artırılmıştır. 10/12/2003 yılında Resmi Gazete’de yayımlanan ve 2006 yılı itibariyle uygulanmaya başlanan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde belediyeler hazırlayacakları stratejik plan, performans programları ve faaliyet raporlarıyla, hedefleri ve politikalarını gerçekleştirmede sahip olduğu kaynakları verimli kullanabilmesi, performanslarının ölçülebilmesi ve gerçekleştirilen faaliyetlerin değerlendirilebilmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışmada son yıllarda kullanım alanı artan sosyal belediyecilik anlayışının ve bağlantılı olduğu kavramların açıklanması, toplumcu belediyecilik ve sosyal belediyecilik kavramları arasındaki farkın belirtilmesi, Türkiye’de sosyal belediyecilik anlayışının uygulama alanları, sorunları ve çözüm önerilerinin araştırılması ve sosyal belediyeciliği vizyonu olarak benimsemiş olan Konyaaltı Belediyesinin sosyal belediyecilik alanındaki politikaları, hedefleri ve uygulamalarının değerlendirilmesi ve çıkarımlarda bulunulması amaçlanmıştır.

3.1.2. Araştırmanın Önemi

Yerel yönetimlere artan vurgu beraberinde belediyelerin altyapı hizmetleri yanı sıra sosyal yardım, sosyal hizmet, spor, sosyal ve kültürel hizmetler gibi alanlarda da etkinliği artırılmıştır. 2020 yılında dünyada meydana gelen Covid-19 salgın hastalığı ile de görülmüştür ki Türkiye’de yerel yönetimlerin sosyal hizmet ve sosyal yardımlarda yeri oldukça önemlidir. Çalışmada toplumcu belediyeçilik ve sosyal belediyeçilik kavramlarının temelleri incelenerek ayrımlarının yapılabilmesi, Konyaaltı Belediyesinin sosyal belediyeçilik alanındaki faaliyetlerinin incelenmesi ve pandemi sürecinde sosyal belediyeçiliğe yönelik hizmetlerde yaşanan değişimlerin görülebilmesi yönünden önemlidir.

3.1.3. Araştırmanın Kapsamı ve Sınırları

Bu çalışmada sosyal devlet anlayışında yaşanan değişim ve dönüşüme tarihsel süreçte genel hatlarıyla bakılarak dönemsel olarak ortaya çıkan kavramların ve uygulamaların temelleri belirtilmiştir. Konunun özünü oluşturan sosyal devlet, sosyal politika, sosyal hizmet, sosyal yardım, toplumcu belediyeçilik ve sosyal belediyeçilik kavramları açıklanarak Türkiye’de sosyal belediyeçilik uygulamalarının neler olduğu belirtilmiş ve Konyaaltı Belediyesi örneği incelenmiştir. Konyaaltı Belediyesi örneği incelemesinde zaman ve kaynak ulaşılabilirliğini en verimli şekilde kullanabilmek için 2015-2024 yıllarını kapsayan stratejik planları, 2015-2021 performans programları ve 2015-2020 faaliyet raporlarının sosyal belediyeçilik ile ilişkili başlıkları ile araştırma sınırlandırılmıştır.

3.1.4. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada nitel çalışma yöntemi kullanılmıştır. Konyaaltı Belediyesinin sosyal belediyeçilik alanında faaliyetleri 2015-2024 yıllarını kapsayan stratejik planları, 2015-2021 yılları performans programları ve 2015-2020 yılları faaliyet raporları “doküman analizi” yöntemiyle incelenmiştir. Böylece 2015-2021 yılı kapsayarak Konyaaltı Belediyesinin hedefleri, performans göstergeleri ve hedefleri karşısında elde ettikleri sonuçlarına yönelik veriler analiz edilmiştir.

3.2. Konyaaltı Belediyesi Tarihsel Gelişimi

Antalya’da belediye teşkilatı 1868 yılında Osmanlı Devleti Dönemi’nde kurulmuş ve günümüzdeki belediyeçilik anlayışının yansıması Cumhuriyet Dönemi’nde gerçekleşmiştir. 1924 yılında 491 numaralı Teşkilat-ı Esasiye Kanunu ile Antalya vilayeti adına sahip olmuştur. 1990’lı yıllarda sosyal devlet anlayışı yerini liberal anlayışın alması üzerine yerel yönetimlere artan vurgu beraberinde Türkiye’de belediyeçilik uygulamalarında farklı yapılanmalara neden

olmuştur. 02/09/1993 tarihinde 504 sayılı “Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ile Antalya Belediyesi, büyükşehir statüsü kazanarak iki kademeli yerel yönetim sistemine geçiş yapılmıştır. Konyaaltı Belediyesi 504 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ilçe örgütlenmesi bulunmayan alt kademe belediyesi statüsü kazanmıştır. 2004 yılında 3030 sayılı Belediye Kanunu yürürlükten kaldırılarak 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu kanun üçüncü maddesinde gerçekleştirilen büyükşehir belediyesi tanımı ile büyükşehir belediyelerinin idari ve mali alandaki özerkliği kanuni dayanağa kavuşturulmuştur. Belediyelere idari ve mali alanda verilen özerklik ile yerel yönetimlerin ön plana çıkartılmak istendiği ve merkez ile yerel arasındaki görev dağılımının esnetilmeye çalışıldığı görülmektedir. Alt kademe belediyelerinin adı değiştirilerek ilk kademe belediyesi olmuştur ve büyükşehir belediyesi sınırlarındaki beldeler ilk kademe belediyesine dönüştürülmüştür. 5747 sayılı “Büyükşehir Belediyeleri Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile küçük belediye sayısında artışın yaratmış olduğu olumsuzlukları gidermek için büyükşehir belediyesi sınırlarındaki ilk kademe belediyelerine son verilerek yeniden ölçeklendirilmiş ve ilçe belediyeleri kurulmuştur. Böylece Konyaaltı Belediyesi 2008 yılında 5747 sayılı Kanun ile ilçe örgütlenmesi bulunan büyükşehir ilçe belediyesi statüsü kazanmıştır. 6360 sayılı Kanun’la yapılan değişikliklerle büyükşehirlerin hizmet sınırının il mülki sınırı yapılması ve köylerin mahalleye dönüştürülmesi hizmet sınırını ve talep edilen hizmetleri artırmıştır. Böylece büyükşehir belediyesi sınırlarında vatandaşların yerelde talep ve isteklerini iletebileceği en yakın kurum belediyeler olmuştur. Belediyelerin sosyal yardım ve sosyal hizmetlerde rolünün artmasında yaşanan değişiklikler etkili olmuştur.

Bugün Antalya iline bağlı toplam 19 ilçe bulunmaktadır. Örneğimizi oluşturan Antalya merkezinin batısında yer alan Konyaaltı ilçesinin isminin ilk zamanlar falezler altında bulunması sebebiyle “Koyaltı” olduğu ve zamanla halk ağzında Konyaaltı’na dönüştürüldüğü yer almaktadır. Başka bir rivayet ise Osmanlı Dönemi’nde Konya’ya bağlı olan Antalya’ya, Konya’dan gelenler tarafından “Konyaaltı” isminin verildiği söylenmektedir (Sarı vd., 2012: 354). Konyaaltı ilçesinde güncel mahalle sayısı 39’dur (www.konyaalti.gov.tr).

2020 yılı verilerine göre Konyaaltı ilçesi nüfusu 189.078’dir. Nüfusa göre cinsiyet dağılımının %51,76’lık kısmı kadınlar ve %48,24’lük kısmı ise erkekler oluşturmaktadır (www.nufusu.com).

3.3. Konyaaltı Belediyesinin Sosyal Belediyecilik Vizyonu

Dünya’da yaşanan değişim ve dönüşüm beraberinde ülkemizi de etkilemiştir. Neo-liberal politikaların benimsenmesi, küreselleşme ve beraberinde hızla gerçekleşen teknolojik gelişmeler yönetimde değişimlere neden olmuştur. Dünyada yaygınlık kazanan birçok aktörün yönetime katılımı ve birlikte yönetim anlayışı özel sektörde olduğu kadar kamu alanında da stratejik yönetimin ve stratejik planlamanın önem kazanmasını sağlamıştır. 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 41. maddesi ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 9. maddesi çerçevesinde ve Strateji ve Bütçe Başkanlığının belediyeler için hazırlamış olduğu Stratejik Planlama Rehberi doğrultusunda belediyeler stratejik planlar hazırlanmaya başlamıştır. Stratejik planlar ile belediyelerin geleceğe bakışı, amaçları, öncelikleri, hedefleri ve hedeflerini gerçekleştirirken kıt kaynaklarını verimli kullanabilmesi için izleyeceği yöntemleri, ölçülebilir hedeflerin belirlenmesi, gerçekleştirilen performansın ölçülebilmesi ve hesap verebilirliğin artırılması planlanmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı).

Konyaaltı Belediyesinin 2015-2019 Yılları Stratejik Planı’nda belirtilmiş olunan misyon ve vizyonunda sosyal belediyecilik vurgusu yapılmamış ve temel değerleri arasında ilke olarak sosyal belediyeciliğe yer verilmemiştir. Ancak 2019 seçimleri sonrası gerçekleşen üst yönetim değişimiyle birlikte belediyenin misyon ve vizyonunda değişimlere gidilmiştir. Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı’nda misyonu olarak kaliteli ve huzurlu yaşamın temeline insanı alan ve kültürel ve sanatsal faaliyetleri ile yaşam standartlarını yükseltici belediye olma görevini üstlenmiştir. Vizyonu ise çocukların kültürel, sanatsal ve teknolojik açıdan zengin ve imkânları bulunan bir ilçede büyümeleri vurgusu temelinde, bireylerin yaşamaktan mutluluk duyulacağı, yenilikçi, girişimci, özgürlükçü, katılımcı ve çevreye duyarlı sosyal belediye olmak olarak belirtilmiştir (www.konyaalti.bel.tr). Konyaaltı Belediyesi 2019 seçimleri sonrası temel ilkeleri arasında sosyal belediyeciliğe yer vermiştir.

Stratejik planların hazırlanma sürecinde üst yönetimle beraber tüm birimlerin sürece katılması ve donanımlı personele sahip olması beş yıllık süreç içinde hedeflere ulaşabilmek ve planların uygulanabilirliği açısından önemlidir.

3.3.1. Konyaaltı Belediyesi Vatandaş İletişim Süreci ve İşleyişi

Bu başlık altında Konyaaltı Belediyesi tarafından elde edilen ve faaliyet raporunda yer alan bilgiler ışığında, vatandaşla iletişim süreci ve işleyişine yönelik bilgi verilecektir. Konyaaltı Belediyesi 2021 yılına kadar vatandaşlarının hizmetlerden haberdar olacağı talep, istek ve şikâyetlerini iletebileceği kanallarını genişletmeye çalışmıştır. Vatandaşların

hizmetlerden haberdar olması için billboard, broşür, afiş ve sosyal medya hesaplarını aktif olarak kullanarak geniş bir kitleye ulaşmayı hedeflemektedir (Konyaaltı Belediyesi 2021 Yılı Performans Programı: 47). Bunun yanı sıra 2015 yılı itibariyle aylık olarak çıkarılmaya başlanan ve içerisinde belediyeye ait haber, proje ve etkinlik haberlerinin yer aldığı Konyaaltı Belediyesi aylık dergisi yer almaktadır. Dergi Konyaaltı sınırlarında yer alan pazar yerleri, taksi durakları, marketler, muhtarlıklar, apartmanlar, siteler ve kamu kurumlarına dağıtılmaktadır. 2020 yılında başlayan pandemi ile dağıtımda yaşanacak aksaklıkları önlemek amaçlı e-dergi sistemine geçilmiştir.

Konyaaltı Belediyesi vatandaşlarının başvuru ve şikâyetlerini sosyal medya kanalları, whatsapp, sabit telefon ve gerektiğinde bireysel başvuru şeklinde almaktadır. Bu başvuruları kayıt altına almak ve tüm kurumun kayıtlarının tek bir sistemden takip edebilmesi için 2021 yılına kadar SAYSİS adındaki yerel yönetim yazılım sistemi kullanılmıştır. Başvuru ve şikâyetler vatandaştan, iletişim ve kimlik bilgileri alınarak ilgili birime yönlendirilmek üzere sisteme girilmektedir. Başvuruların öncelik sırasına göre birimlerin 1-30 gün içerisinde geri dönüş yapması gerekmektedir. Geri dönüş yapılan başvuru veya şikâyet sonucu halkla ilişkiler müdürlüğü personeli tarafından vatandaşa sms, telefon veya e-mail yoluyla iletilmektedir. SAYSİS sisteminde tüm iletişim kanallarının bir alanda toplanamaması, vatandaşların işlem sürecini takip edememesi ve pandemi sürecinde SAYSİS üzerinde telefon alınamaması, evden çalışma zorluğu yaratması gibi olumsuz özellikler kurum tarafından sistemin yetersiz bulunmasına neden olmuştur. Sistemdeki yetersizlikleri gidermek için 2021 yılı itibari ile ULAKBEL adında iletişim yönetim sistemine geçiş yapılmıştır. Aynı zamanda Konyaaltı Belediyesi Halkla İlişkiler Müdürlüğü bünyesinde “Halk Masa” adında iletişim merkezi kurularak vatandaşa ulaşma yolu artırılmaya çalışılmıştır. Böylece halk masa personeli ULAKBEL sisteminden vatandaşın sosyal medya, CİMER, e-posta, telefon ve whatsapp bildirimlerini toplu olarak görüntüleyebilmektedir. Halk masa çalışanları vatandaşlar tarafından gelen başvuru ve şikâyetleri sistem üzerinden isim, soyisim, telefon numarası, başvuru metni, adres ve ilgili müdürlük kısımlarını doldurarak başvuru oluşturmaktadır. Oluşturulan başvuru ilgili müdürlüğe iletilmekte ve vatandaşa başvurusunu takip edebileceği link mesaj olarak gönderilmektedir. Böylece vatandaşlar başvuru sürecini takip edebilmekte, başvurusuna notlar ekleyebilmekte ve başvuru sonucunu yeterli bulmadığında başvurusunu tekrar açabilmektedir. İlgili müdürlük tarafından sonlandıran başvuru halk masa sistemine yönlendirilmekte ve halk masa personeli vatandaşa başvuru sonucunu SMS, telefon veya e-mail yoluyla haber vermektedir. Aynı hizmet sonrası vatandaşa gönderilen anket ile memnuniyet düzeyi ölçülmektedir. 2021 yılı itibariyle Konyaaltı Belediyesi ULAKBEL sisteminin üzerinden

telefon alabilmenin evde çalışmaya olanak sağlaması avantajını kullanarak halk masa mesai saatlerini her gün 08.30-24.00 olarak genişletmiş ve vatandaşın belediyeye ulaşımını artırmıştır.

Konyaaltı Belediyesi 2020 yılı itibari ile her ay düzenli olarak mahalle toplantıları yapmayı hedeflemiştir. Mahalle toplantılarında yöneticiler, mahalle muhtarı, birim müdürleri ve ilgili personeli katılım sağlayarak vatandaşın talep, istek ve şikâyetlerini doğrudan almak ve birebir iletişim kurmak amaçlanmıştır.

18/03/2020 tarihi itibariyle dünyada başlayan Covid-19 salgını sebebiyle Konyaaltı Belediyesi tarafından bölgesindeki vatandaşlara yönelik çalışmalar başlatılmıştır. 75 yaş üzerindeki 1808 kişi aranarak bu süreçte oluşabilecek ihtiyaçları için belediyeye ulaşabilecekleri hakkında bilgi verilmiştir. Proje kapsamında 4671 kez vatandaş tarafından geri dönüş sağlanmıştır. 21/03/2020 tarihi itibariyle İlçe Kaymakamlığı Başkanlığında “Vefa Sosyal Destek Grubu” oluşturulmuş, “Evde Kal Projesi” kapsamında 65 yaş üzeri ve kronik rahatsızlığı bulunan vatandaşlara yönelik gıda temini, maaş çekimi, ilaç temini ve seyahat izin belgesi gibi hizmetlerin sunulması faaliyetine başlanmıştır. Evde Kal Projesi’ne toplam 6153 vatandaş talepte bulunmuştur (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu).

Konyaaltı Belediyesi bünyesinde İŞKUR ile imzalamış olduğu protokol beraberinde İŞKUR hizmet noktası olarak adlandırılan İstihdam ve Kariyer Ofisi yer almaktadır. İş arayan vatandaşların online veya bireysel başvuruları sistem üzerinde kaydedilmekte ve niteliklerine uygun iş bulunduğu yönlendirilmesi gerçekleştirilmektedir. İstihdam ve Kariyer Ofisi bünyesinde işverenlerin de personel talepleri alınmakta ve başvuranlardan kriterlere uygun kişiler yönlendirilmektedir. 2020 yılı itibariyle Kariyer Ofisine 5261 kişi başvurmuş ve 78 kişi işe alınmıştır.

3.3.2. 2015-2019 Yılları Strateji Planı Hedeflerinin Sosyal Belediyecilik Çerçevesinde İncelemesi

Konyaaltı Belediyesinin 2015-2019 Yılları Stratejik Planı’nda belirtmiş olduğu misyon ve vizyonunda sosyal belediyecilik vurgusu yer almamaktadır. Ancak temel politikaları arasında sosyal belediyeciliğe yönelik olarak tasarlanan projelerin, öncelikli ve zaman kaybetmeden uygulanması ilkesine yer verilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Strateji Planı). Çalışmanın bu başlığı altında 2015-2019 yıllarını kapsayan stratejik planı, performans programları ve faaliyet raporlarının sosyal belediyecilik faaliyetleri ile bağlantılı başlıkları incelenmiştir. 2015-2019 yılını kapsayan stratejik planda 8 amaca yer verilmiş ve bu amaçları gerçekleştirme yolunda hedefler belirtmiştir (www.konyaalti.gov.tr). 2015-2018 yılları faaliyet raporları dönemin Belediye Başkanı Muhittin Böcek denetiminde 2019 Yılı Faaliyet Raporu

ise mevcut Belediye Başkanı Semih Esen denetiminde gerçekleştirilmiştir. 2015, 2016, 2017 ve 2018 faaliyet raporları incelendiğinde sosyal yardımlara yönelik sayısal verilerin yer almadığı görülmüştür. Bu yıllara ait sayısal veriler Konyaaltı Belediyesi Sosyal Hizmetler Merkezinden temin edilmiştir. Aşağıda 2015-2019 Stratejik Planı'nda sosyal belediyecilik ile ilişkili hedefler ve gerçekleştirilen faaliyetler yer almaktadır.

Tablo 3.1. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Hedefleri 1

FAALİYET ALANI-1	EĞİTİM, KÜLTÜR, SPOR VE SOSYAL HİZMETLER									
AMAÇ-1	KENT SAKİNLERİNİN SOSYAL İHTİYALARINA YÖNELİK DESTEK HİZMETLERİNİ GELİŞTİRMEK, YAYGINLAŞTIRMAK KÜLTÜREL, SOSYAL, SANATSAL FAALİYETLER YÜRÜTME									
HEDEF 1.1	Engelli, engelli yakını, hasta, yaşlı, çocuk vb. yardıma muhtaç kişilere gerekli yardımı yapmak									
Faaliyet No	Faaliyet	Sorumlu Müdürlük	Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	Performans Hedefi					
					2015	2016	2017	2018	2019	
1.1.1	İhtiyaç sahibi ailelere düzenli gıda-giyim yardımı yapmak	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Gıda ve giyim yardımı alan aile sayısı	Aile	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	
1.1.2	Öğrencilere yönelik kırtasiye ve okul kıyafeti yardımı yapmak	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Yardım alan öğrenci sayısı	Adet	1.000	1.200	1.200	1.500	1.500	
1.1.3	Engelli, engelli yakını, yaşlı, hasta, çocuk ve yardıma muhtaç kişilere hasta bezi, yatak koruyucu örtü ve tekerlekli sandalye, tıbbi malzeme ve teçhizat sağlamak	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Yardım alan kişi sayısı	Kişi	40	40	50	60	60	
1.1.4	Engelli, hasta ve yaşlı kişilere engelli aracı ile ulaşım sağlanması ve evde bakım hizmeti verilmesi	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Yardım alan kişi sayısı	Kişi	400	450	500	500	500	
1.1.5	İhtiyaç sahibi kişi veya ailelere çocuk bezi, bebek maması dağıtımını gerçekleştirmek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Yardım alan kişi sayısı	Kişi	100	100	150	150	200	
1.1.6	Asker ailelerine maddi yardımda bulunmak	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Yardım yapılan aile sayısı	Aile	70	80	90	100	110	

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Stratejik Planı Verileri

Yukarıda Konyaaltı Belediyesinin 2015-2019 yıllarına ait yardıma muhtaç kişilere yönelik sosyal yardım ve sosyal hizmet verileri yer almaktadır. Konyaaltı Belediyesinin ihtiyaç

sahiplerine yönelik birçok yardımı olduğu ve yıllar itibariyle hizmet hedeflerini yükselttiği görülmektedir. Konyaaltı Belediyesinin sosyal belediyecilik anlayışı çerçevesinde 2015-2019 yıllarında ilçesinde yaşamakta olan sosyal ve maddi yetersizlikleri bulunan ihtiyaç sahiplerine yönelik Konyaaltı Belediyesi Sosyal Hizmet Merkezi (KOSHİM) tarafından gerçekleştirilen sosyal yardım verileri aşağıdaki tabloda yer almıştır.

Tablo 3.2. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Sayısal Verileri 1

Konyaaltı Belediyesi Sosyal Hizmetler Merkezi Faaliyet Raporu							
Hizmetler/Yardımlar	Ölçü Birimi	2015	2016	2017	2018	2019	Toplam
Gıda	Aile	295	279	209	280	344	1830
Ramazan Paketi	Aile	710	500	408	510	356	3084
Kıyafeti	Aile	221	235	184	210	287	1389
Ev Eşyası	Aile	34	32	29	22	10	152
Ev Temizliği	Aile	-	-	-	77	48	125
Yemek Yardımı	Kişi	-	-	13	18	-	31
Kırtasiye ve Okul Kıyafeti Yardımı	Kişi	778	179	21	125	42	1145
Engelli Aracı	Kişi	447	334	810	548	393	2854
Asker Ailesi Yardımı	Aile	18	18	14	16	4	72

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi Sosyal Hizmetler Merkezi Verileri

Konyaaltı Belediyesi beş yıllık süreç boyunca en yüksek oranda gıda ve kıyafet yardımı talebini 2019 yılında gerçekleştirmiştir. Bu durumda yeni yönetimin sosyal belediyecilik anlayışını ön planda tutması ve yerel yönetimlerin sosyal yardım taleplerine karşı kayıtsız kalmaması etkilidir. Konyaaltı Belediyesinin ihtiyaç sahiplerine yönelik olarak sosyal yardım ve sosyal hizmetlerinin çeşitlilik barındırdığı ancak gıda ve kıyafet yardımı dışındaki yardımlara yönelik hedeflerin tutturulamadığı görülmektedir. Sosyal yardımlara yönelik yardımlarda gıda yardımı önemli bir yere sahip olmuştur. Gıda yardımları hedeflerinin büyük bir kısmını, ramazan ayında gerçekleştirilmekte olan ramazan paketleri kapsamaktadır. Bu alanda aşevinin bulunmamasının eksikliği Antalya Büyükşehir Belediyesi aşevine yapılan yönlendirmeler ile çözümlenmeye çalışılmaktadır. Sosyal yardım talepleri Konyaaltı Belediyesi Sosyal Hizmetler Merkezi tarafından doğrudan dilekçe ile birey başvurusu ve muhtarlıklar aracılığıyla gerçekleştirilen dolaylı başvuru olmak üzere iki şekilde alınmaktadır. Konyaaltı Belediyesi 2019 Yılı Faaliyet Raporu'nda hedeflerde sapma yaşanmasına neden olarak yardım talebinin bulunmamasını belirtmektedir (Konyaaltı Belediyesi 2019 Yılı Faaliyet Raporu).

2015-2019 yılları boyunca düzenli artış hedefi karşısında bazı yıllarda düşüş yaşandığı görülmektedir.

Konyaaltı Belediyesi bölgesinde ev eşyası ihtiyacı olan vatandaşlarının taleplerini, gerçekleştirilen değerlendirme sonrasında karşılamaktadır. Bunun yanı sıra Konyaaltı Belediyesi eşya bağışında bulunmak isteyen vatandaşların, eşya bağışlarını almakta ve ihtiyaç sahiplerine ulaştırmada aracı görev üstlenmektedir. Evde bakım hizmetlerinden ev temizliği yardımına geçiş süreci ise 2018 yılında başlatılmıştır. 65 yaş üzeri ve engelliler öncelikli olmak üzere kendini idare edemeyen vatandaşlara yönelik talepleri doğrultusunda ev temizliği hizmeti götürülmektedir. Dezavantajlı kesime yönelik ulaşım ihtiyacı ise engelli aracı ile karşılamaktadır. Konyaaltı Belediyesi bölgesinde yer alan ve günlük yaşamında özellikle hastane vb. ihtiyaçlarını gerçekleştirilmesi gereken engelli ve yaşlı vatandaşların ulaşım sorununu ortadan kaldırmak için ulaşım hizmeti sağlamaktadır. Hizmetten yararlanmak isteyen vatandaşlar Konyaaltı Sosyal Hizmetler Merkezi üzerinden randevu almaktadır. Diğer yandan ihtiyaç sahiplerine yönelik tıbbi malzeme, bebek maması ve çocuk maması gibi yardımlara yönelik veriler 2019 yılı haricinde belediye verilerinde bulunamamıştır.

Tablo 3.3. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Hedefleri 2

Hedef 1.2	Konyaaltı ilçesi sakinlerine yönelik beslenme ve sağlıklı yaşam hizmetleri								
Faaliyet No	Faaliyet	Sorumlu Müdürlük	Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	Performans Hedefi				
					2015	2016	2017	2018	2019
1.2.1.	Diyetisyenlik hizmeti	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Hizmetten faydalanan kişi sayısı	Kişi	1.000	1.200	1.200	1.300	1.500
1.2.2	Aile danışmanlığı ve pedagoji hizmeti	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Hizmetten faydalanan kişi sayısı	Kişi	400	500	500	600	600
1.2.3	Belediye tarafından sünnet ettirilen çocukların hastane masrafları ve kıyafet ihtiyaçlarını karşılanması	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Faydalanan çocuk sayısı	Kişi	100	100	100	100	100
1.2.4	Sünnet şölene düzenlemek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Düzenlenecek etkinlik sayısı	Adet	1	1	1	1	

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi Sosyal Hizmetler Merkezi Verileri

Konyaaltı Belediyesi her yıl diyetisyenlik hizmeti, sünnet ettirilen çocuklara yönelik hastane masrafı, kıyafet ihtiyacını karşılamaya ve sünnet şöleni gerçekleştirmeye yönelik hedefler koymuştur. 2015-2019 yıllarında Konyaaltı Belediyesi ilçesinde bulunan 5-12 yaş arası çocuklara yönelik 20, 21, 22, 23 ve 24. sünnet etkinliği gerçekleştirmiştir. Sünnet edilen çocukların hastane ve kıyafet ihtiyaçları karşılanırken çocuklara yönelik sünnet şöleni düzenlenmiştir. Hedefler %100 ve üstü olarak gerçekleştirilmiştir. Tabloda yer alan diğer hedeflere yönelik veriler ise aşağıda yer almaktadır.

Tablo 3.4. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Sağlık Hizmetleri Sayısal Verileri

Konyaaltı Belediyesi Sosyal Hizmetler Merkezi							
Faaliyet Raporu							
Hizmetler/Yardımlar	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Toplam
Aile Danışmanı / Pedagog	582	379	392	461	-	535	2349
Diyetisyenlik	4504	5828	9524	9686	9441	8455	47438
Pansuman	249	337	237	388	349	133	1693
Enjeksiyon	111	95	164	169	172	83	794
Küçük Müdahale	9	61	56	67	25	16	234

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi Sosyal Hizmetler Merkezi Verileri

Konyaaltı Belediyesi ilçesinde yer alan vatandaşların sağlıklı ve kontrollü hayat sürdürebilmesi amaçlı 2015-2019 yıllarında toplam 47438 kişiye diyetisyenlik hizmeti vermiştir. Yaşlılar kreşinin faaliyete geçmesiyle beraber yaşlılar kreşi üyelerinin sağlıklı yaşam sürebilmeleri için diyetisyenler tarafından hizmet sağlanmıştır. Hedefler karşısında gerçekleştirilen diyetisyenlik hizmetleri her yıl hedefinin 4 katı ve üzerinde gerçekleştirilmiştir. Diyetisyenlik, Aile Danışmanlığı ve Pedagog hizmetlerinden vatandaşların aktif olarak faydalandığı görülmektedir. Aile Danışmanlığı ve pedagog hizmetine yönelik olarak 2018 yılında bir veri yer almamaktadır. Bunun sebebi olarak bu hizmeti gerçekleştiren personelin o yıl başka bir alanda görevlendirilmiş olması olarak açıklanmaktadır.

Konyaaltı Belediyesi bünyesinde yer alan sağlık personeli ile 2015-2019 yıllarında evde bakım hizmeti çerçevesinde bölgesinde öncelikli 65 yaş üzeri ve engelli bireyler olmak üzere talebe yönelik pansuman, enjeksiyon, küçük müdahaleler ve rutin sağlık hizmetleri sağlamıştır. Özellikle sağlık kurumlarına gidemeyen vatandaşlar yönünden evde sağlık hizmeti önemli bir yere sahiptir.

Tablo 3.5. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Sosyal, Kültürel ve Eğitim Kurs Hedefleri

HEDEF 1.3	Konyaaltı ilçesi sakinlerine yönelik olarak spor, hobi, derslere destek, meslek ve yaz etkinlikleri kursları gibi kurslar düzenlemek								
Faaliyet No	Faaliyet	Sorumlu Müdürlük	Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	Performans Hedefi				
					2015	2016	2017	2018	2019
1.3.1	Hobi ve meslek edinme kursları çocuklara yönelik derslere destek ve yaz etkinlikleri kursları açmak kurs etkinlikleri çerçevesinde "Türk Sanat Müziği, Çocuk Korosu, Türk Halk Müziği" gibi faaliyetlerde bulunmak	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Kurslardan yararlanan kursiyer sayısı	Kişi	6.000	6.500	7.000	8.000	9.000
1.3.2	Hobi ve meslek edindirme kursları	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Açılan kurs sayısı	Adet	150	160	170	180	200
1.3.3	Yıl içinde açılan spor kursları, çeşitli müsabakalar ve 7-12 yaş çocuklara yaz spor okulu hizmetleri vermek (Basket, futbol, tenis, voleybol vb.)	Spor İşleri Müdürlüğü	Açılan kurs sayısı	Adet	5	7	10	10	10

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Stratejik Planı Verileri

Konyaaltı ilçesinde yer alan ve maddi yetersizlikleri bulunan bireylere yönelik olarak Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğüne bağlı Konyaaltı Sanat Eğitim Merkezi (KONSEM) bünyesinde lise sınavlarına ve üniversite sınavlarına yönelik kurslar verilmektedir. 2018 yılından itibaren engelli bireylere iş bulma yolunda destek olmak amaçlı Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavına yönelik kurslar verilmeye başlanmıştır. 2019 yılında sınavlara kurslar ile destek sağlamanın yanı sıra alanında uzman kişiler tarafından “Sınav Stresi ve Başa Çıkma Yolları” semineri düzenlenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2019 Yılı Faaliyet Raporu, s. 311). Konyaaltı Belediyesinin sınavlara yönelik kursları çeşitlendirmesi maddi yetersizlikler yaşayan bireylere yönelik fırsatlar sağlanması yönünden önem taşıyacaktır.

Tablo 3.6. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Kurs ve Kursiyer Sayısı

YIL	Kurs Sayısı	Kursiyer Sayısı
2015-2016 Eğitim Dönemi	166	8417
2016-2017 Eğitim Dönemi	147	9110
2017-2018 Eğitim Dönemi	290	8807
2018-2019 Eğitim Dönemi	279	8969
2019-2020 Eğitim Dönemi	121	7935

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi Sanat ve Eğitim Merkezi Verileri

Konyaaltı Belediyesi 2015-2020 yılları arasında hedeflediği kurs ve kursiyer sayısı bazı yıllar gerçekleştirilememiş bazı yıllarda ise hedefinin üzerinde gerçekleştirmiştir. Ancak tabloya genel olarak baktığımızda Konyaaltı Belediyesinin sanat ve eğitim kursları hizmet alanında aktif bir konuma sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.7. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Yaz Okulu Kurs ve Kursiyer Sayısı

YIL	Kurs Sayısı	Kursiyer Sayısı
2015 Yaz Dönemi	81	2550
2016 Yaz Dönemi	66	2313
2017 Yaz Dönemi	90	2574
2018 Yaz Dönemi	100	2962
2019 Yaz Dönemi	124	3145

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi Sanat ve Eğitim Merkezi Verileri

Konyaaltı Belediyesi KONSEM bünyesinde 5-14 yaş grubu arasındaki çocuklara spor, eğitim ve sanat alanlarında ücretsiz kurs hizmetleri vermektedir. 2015-2019 yıllarında yaz okulunda tenis, badminton, basketbol, futbol, güreş, judo ve okçuluk gibi kurslar ile çocukların spor alanında gelişimine yönelik katkı sağlanmıştır. 2016 yılında faaliyete başlayan Kış spor okulları ile 7-14 yaş aralığındaki 618 öğrenciye okçuluk, güreş, tenis ve futbol spor dallarında

eğitim verilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2016 Yılı Faaliyet Raporu: 342). Kış spor okullarına diğer yıllarda ara verilmiştir. Konyaaltı Belediyesinin çocuklara yönelik yaz spor aktivitelerinin çeşitlilik taşıdığı görülmektedir. Kış aylarında spor aktivitelerinde ise uygun spor merkezinin bulunmaması sebebiyle yetersiz kalınmaktadır.

Tablo 3.8. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Okur Yazarlığı Destekleyici Faaliyet Hedefleri

Hedef 1.4	Okuryazarlığı destekleyici faaliyetler.								
Faaliyet No	Faaliyet	Sorumlu Müdürlük	Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	Performans Hedefi				
					2015	2016	2017	2018	2019
1.4.1	Kitap Fuarı düzenlemek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Kitap fuarı sayısı	Adet	1	1	1	1	1
			Fuara katılımcı sayısı	Kişi	130.000	130.000	140.000	140.000	14.000
1.4.2	“Fuar ve Kongre Merkezi” binasını yapmak	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Fuar ve Kongre Merkezi Binası	Adet	-	-	1	-	-
1.4.3	Sergi ve ödüllü yarışma düzenlemek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Önemli gün ve haftalarda düzenlenen yarışma sayısı	Adet	5	5	5	5	5
			Etkinlikte dağıtılan ödül sayısı	Adet	30	30	30	30	30

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Stratejik Planı Verileri

2017 yılında Konyaaltı Belediyesi projeleri arasında yer alan fuar ve kongre merkezini faaliyete geçirmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2017 Yılı Faaliyet Raporu, s. 167). Bu proje ile Antalya’da Konyaaltı ilçesinin fuarları gerçekleştirmede alternatif olması, ilçenin kültürel ve sosyo-ekonomik gelişimini artırması hedeflenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2016 Yılı Performans Raporu: 114). 2015-2019 yılında 6.-7.-8.-9.-10.Antalya Konyaaltı Kitap Fuarı düzenlemiştir. Kitap fuarlarında kitapseverleri yazarlar ve kitaplarla buluşturmanın yanı sıra bölge tanıtımı da sağlanmıştır.

Konyaaltı Belediyesi Kent Konseyince; 19 Nisan 2015 tarihinde Antalya Kent Konseyi ve Konyaaltı Beledisi arasında gerçekleştirilen iş birliği ile başlangıç noktası Çakırlar merkezi olarak belirlenerek Bahtılı-Karatepe-Doyran-Gökçam İlköğretim Okulu güzergâhındaki bir etapta “Köyüm Bisiklete Biniyor” adı altında bisiklete binme etkinliği düzenlenmesi ve etkinliğin gelenekselleştirilmesi kararlaştırılmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2015 Faaliyet Raporu: 238). 2015 yılından başlayarak her yıl gelenekselleşen “Köyüm Bisiklete Biniyor Etkinliği” düzenlenmiştir. Bu etkinlikle birlikte bölge halkının sosyalleşmesi, spor faaliyetlerine teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Etkinlikte gerçekleştirilen kura ile birlikte yöre halkına hediyeler verilmektedir.

2015-2019 yıllarında özellikle özel gün ve haftalarda hedefe uygun oranlarda düzenlenen yarışmalar ile ödüller dağıtılmıştır.

Tablo 3.9. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 yılları Kütüphane Verileri

Konyaaltı Belediyesi Sosyal Hizmetler Merkezi							
Faaliyet Raporu							
Hizmetler/Yardımlar	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Toplam
Kütüphane Üye Kaydı	271	222	348	982	1227	1303	4473
Kütüphane Ödünç Verilen Kitap Sayısı	2086	2425	916	7799	13357	14466	1389

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi Sosyal Hizmetler Merkezi Verileri

Konyaaltı Belediyesi, kütüphanesi ve kütüphanesinde yer alan kaynak çeşitliliği ile üyelerinin kitap ihtiyaçlarına kavuşabilmesi imkânı sağlanmayı hedeflemiştir. Yıllar boyunca sayısal verilere bakıldığında üye sayısı ve ödünç alınan kitap sayısında sayısal olarak yükseliş yer almaktadır.

Tablo 3.10. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Kültürel ve Sanatsal Etkinlik Hedefleri

Hedef 1.5	Kültürel ve sanatsal etkinlikler düzenlemek									
Faaliyet No	Faaliyet	Sorumlu Müdürlük	Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	Performans Hedefi					
					2015	2016	2017	2018	2019	
1.5.1	Kent sınırlarında konserler düzenlemek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Düzenlenecek konser sayısı	Adet	25	25	25	25	25	
1.5.2	Tarihi ve turistik yerlere yönelik geziler düzenlemek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Düzenlenen gezi sayısı	Adet	10	10	10	10	10	
			Katılımcı sayısı	Kişi	700	800	900	1.000	1.100	
1.5.3	Dini ve milli bayram kutlaması yapmak	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Düzenlenen etkinlik sayısı	Adet	4	4	4	4	4	
1.5.4	Vatandaşların bilinçlenmesi için sağlık, sanat, vb konularda seminer düzenlemek	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Düzenlenen seminer sayısı	Adet	5	5	5	5	5	
1.5.5	“Feslikan Yaylası Yağlı Güreş” spor müsabakası çerçevesinde organizasyon ve etkinlikler düzenlemek	Spor Müdürlüğü	Düzenlenen etkinlik sayısı	Adet	1	1	1	1	1	
1.5.6	Vatandaşların bilinçlenmesi ve sağlıklı yaşamın desteklemesi yönünde seminer düzenlemek	Spor Müdürlüğü	Düzenlenen etkinlik sayısı	Adet	1	1	1	1	1	

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Stratejik Planı Verileri

Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 yıllarında bölgesinde düzenli olarak konserler, milli ve dinî bayram kutlamaları, özel gün ve haftalara yönelik etkinlikler gerçekleştirmiştir. Bunun dışında Saklıkent Kar Şenlikleri, KONSEM yılsonu gösteri ve sergileri, Geleneksel Aşure Şenliği, Atayı Anma Kupası Yat ve Yelken Yarışması, Hobifest, Yaz Şenlikleri gibi farklılık

barındıran ve her yıl tekrarlanmaya çalışan etkinlikleri yer almaktadır. Konyaaltı Belediyesi bu etkinlikler ve konserler ile hizmet sınırları dışındaki vatandaşlara da ulaşabilmektedir.

2016 yılında Konyaaltı Belediyesi kardeş belediye olarak Elmalı Belediyesi ile imzalı protokol çerçevesinde belirli aralıklarla Elmalı ilçesine kültür turları, her yıl kültürel miras farkındalık etkinlikleri ve Toros Doğa Sporları ile gerçekleştirilen iş birliği çerçevesinde doğa yürüyüşleri gerçekleştirilmektedir.

Konyaaltı Belediyesinin sanat alanındaki faaliyetlerine yönelik iki örnekten biri ise 2019 yılında KONSEM bünyesinde eğitim alan keman orkestrası öğrencileri ile flüt, gitar, çello ve keman enstrümanlarını kullanan öğrencilerden oluşan 45 kişilik “Konyaaltı Belediyesi Oda Orkestrası” kurulmasıdır (Konyaaltı Belediyesi 2019 Faaliyet Raporu: 318). Bu proje ile öğrencilerin alanında eğitim alması ve pratik yapabileceği sosyal alan sağlanmıştır. 2019 yılında Konyaaltı Belediyesi Oda Orkestrası düzenlemiş olduğu konserlerin yanı sıra “Müzik Dolu Konyaaltı” projesi çerçevesinde belediye hizmet binasında 10.00-12.00 saatleri arasında müzik dinletisi sunmaktadır. Bununla beraber yine 2019 yılında Konyaaltı Belediyesi Güzel Sanatlar Yönetmeni denetiminde gerçekleştirdiği seçmeler ile 24 kişilik “Konyaaltı Belediyesi Tiyatro Akademisi” kurulmuştur (Konyaaltı Belediyesi 2019 Faaliyet Raporu: 338). Bu akademiye seçilen öğrencilerin eğitim almaları ve oyun çıkarmaları için gerekli tüm destek sağlanmıştır. Bu sayede Konyaaltı ilçesinde yaşayan vatandaşlara düzenli olarak oyunlar sergilenmiştir. Böylece Konyaaltı ilçesinde yaşayan vatandaşlara yönelik düzenli olarak müzik dinletisi, konser ve tiyatro oyunları sergileme fırsatı yaratılırken yetenekli öğrencilerin kendilerini geliştirmelerine yönelik eğitim fırsatı sunulmaktadır.

Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 yıllarındaki faaliyetlerinde Konyaaltı Belediyespor bünyesinde güreş takımı ve futbol takımı gibi sınırlı bir alanda spor faaliyetlerini desteklemiştir. Konyaaltı Belediyesinin spor faaliyetleri alanında ismini duyurduğu Feslikan Yağlı Güreşleri Organizasyonu her yıl gerçekleştirilmiştir. Ancak 2015-2019 yıllarında bu faaliyetler dışında Konyaaltı Belediyesinin halka yönelik spor alanları ve spor faaliyetleri yönünden hizmetlerinin yetersiz olduğu görülmektedir. Konyaaltı Belediyesi sağlıklı yaşamı desteklemek için her yıl bir seminer düzenleme hedefinde ise başarılı olamamıştır.

Tablo 3.11. Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Okullara Yönelik Yardım Hedefleri

HEDEF 1.6	Konyaaltı ilçesinde bulunan okullara eğitim kalitesini yükseltmek amacıyla yardımlarda bulunmak								
Faaliyet No	Faaliyet	Sorumlu Müdürlük	Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	Performans Hedefi				
					2015	2016	2017	2018	2019
1.6.1	Bakım, onarım, tamirat ve tadilat işlemleri yapmak	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Tadilatı gerçekleştirilen okul sayısı	Adet	16	16	16	16	16

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Stratejik Planı Verileri

Konyaaltı Belediyesi sosyal belediyecilik faaliyetlerinden, ilçesindeki okul, kreş ve diğer kurumlara yönelik talepleri doğrultusunda eğitim kalitesini yükseltmek için destekleyici onarım ve bakım hizmetleri sağlamaktadır. 2015 yılında tadilat yapılan okul, kreş, cami veya kamu kurumu sayısı 9 (Konyaaltı Belediyesi 2015 Yılı Faaliyet Raporu), 2016 yılında 15 (Konyaaltı Belediyesi 2016 Yılı Faaliyet Raporu), 2017 yılında 27 (Konyaaltı Belediyesi 2017 Yılı Faaliyet Raporu), 2018 yılında 52 (Konyaaltı Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Raporu), 2019 yılında 82'dir (Konyaaltı Belediyesi 2019 Yılı Faaliyet Raporu). Son yıllarda bu alandaki taleplerin artış gösterdiği görülmektedir.

Tablo 3.12. Konyaaltı Belediyesi Engelli Yaşam Merkezi Projesi Hedefi

Hedef 1.7	Engelli vatandaşların bilgi ve becerilerini artırabileceği, sosyal ve kültürel hayata kazandırılarak sosyalleşebileceği bağımsız bir yaşam merkezi oluşturmak								
Faaliyet No	Faaliyet	Sorumlu Müdürlük	Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	Performans Hedefi				
					2015	2016	2017	2018	2019
1.7.1	"ENGELSİZ YAŞAM MERKEZİ" oluşturma projesi	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Engelsiz Yaşam Merkezi Sayısı	Adet	-	-	1	-	-

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Stratejik Planı Verileri

2015-2019 Yılları Stratejik Planı'nda 2017 yılında "Engelsiz Yaşam Merkezi" oluşturma hedefi yer almıştır. Bu hedefle birlikte bölgesindeki engelli bireylerin ihtiyaçlarına yönelik olarak hizmetler geliştirmek, sosyal ve kültürel faaliyetler yürütmek amaçlanmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2018 Yılı Performans Programı, s. 98). Ancak hedef gerçekleştirilememiştir. 2015-2019 yılları hizmetlerinde dezavantajlı konumdaki engelli bireylere yönelik merkez oluşturmada yetersiz kalınmıştır.

Konyaaltı Belediyesinin ilçesinde engelli merkezi bulunmuyor olsa da engelli bireylerin hayatını kolaylaştırmak ve hayat kalitesini yükseltmek için 15/07/2011 tarih ve 81 sayılı Konyaaltı Belediye Meclisinin kararı ile yürürlüğe giren "Konyaaltı İlçesi Sınırlarında Yaşayan Engelli ve Yaşlılarımızın Hayatlarının Kolaylaştırılmasına Yönelik Uygulanacak Çalışma Usul ve Esaslarını Belirleyen Yönetmelik" doğrultusunda engellilere yönelik gerekli uygulamaları yapmaktadır. Konyaaltı Belediyesi yapmış olduğu parklarda görme engelli vatandaşların hareket alanını kolaylaştırmak için ikaz-takip taşları yapmakta ve tekerlekli sandalye kullanan bireyler için ise düzgün yüzeyli taşlar yerleştirmektedir (Konyaaltı Belediyesi 2015 Faaliyet Raporu, s. 83). Bunun yanı sıra projesini gerçekleştirdiği binaların fiziksel yapılarını engelli bireylere uygun şekilde tasarlamıştır. "Engelleri Birlikte Aşıyoruz Projesi" ile bölgesindeki engelli bireylerin sosyal yaşamdan soyutlanmasını önlemek için sınırları içerisinde yer alan iş yerlerinin engellilerin erişilebilirliğine yönelik düzenlemeler yapmaları konusunda bilgilendirilmektedir (Konyaaltı Belediyesi 2017 Faaliyet Raporu: 207). Engelleri Birlikte

Aşıyoruz Projesi’ne yönelik diğer yıllardaki faaliyet raporlarında bilgi yer almamıştır. Projenin devam ettirilmesi engelsiz bir ilçe olma ve engelli bireylerin bireysel hareket alanının artırılmasına katkı sağlayacaktır.

Tablo 3.13. Konyaaltı Belediyesi Gençlik Merkezi ve Öğrenci Konu Evi Projesi Hedefi

Hedef 1.8	Şehir dışından ilçeye gelen ve ekonomik durumu yetersiz öğrencilerin uygun koşullarda eğitim alabilmeleri için ikamet edebilecekleri, sosyal ve kültürel açıdan sosyalleşebilecekleri yatılı merkez kurmak.								
Faaliyet No	Faaliyet	Sorumlu Müdürlük	Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	Performans Hedefi				
					2015	2016	2017	2018	2019
1.8.1	“Gençlik Merkezi Ve Öğrenci Konuk Evi” oluşturmak	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Oluşturulacak “Gençlik Merkezi ve Öğrenci Konuk” sayısı	Adet	-	-	1	-	-

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Stratejik Planı Verileri

Konyaaltı Belediyesi 2017-2018 eğitim-öğretim döneminde Zübeyde Hanım Yükseköğretim Kız Öğrenci Yurdunu faaliyete geçirmiştir. Kız Öğrenci Yurdu Projesi ile sosyal belediyeciliğin gereklerinden olan öğrencilerin barınma ihtiyacının karşılanmasında öncelikle kız öğrenciler temelinde gerçekleştirilmesinin hedeflendiği belirtilmiştir (www.konyaalti.bel.tr). Zübeyde Hanım Kız Öğrenci Yurduna yönelik başvurular nüfus cüzdanı, öğrenci belgesi, sağlık raporu, sabıka kaydı, ikametgah belgesi ve fotoğraf ile Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğüne gerçekleştirilmektedir. Erkek öğrencilere yönelik konukevi hizmet ise yer almamaktadır. 14/01/2019 tarihinde faaliyete giren “Konyaaltı Belediyesi Gençlik Lokali” ile üniversite öğrencilerine ve sınavlara hazırlanan öğrencilere yönelik olarak ücretsiz çorba, çay, internet, çamaşırhane hizmeti ve ders çalışma ortamı sunulmuştur (Konyaaltı Belediyesi 2019 Faaliyet Raporu: 290). Bunun yanı sıra lokalde gençlere yönelik seminerler gerçekleştirilmekte ve gençlerin sosyalleşmesi için ortam yaratılmaktadır.

Tablo 3.14. Konyaaltı Belediyesi Kadın Lokali Projesi ve Gönüllü Merkezi Projesi Hedefi

Hedef 1.9	Bilinçli toplum ve bilinçli aile yapısı geliştirmek için kadınlara yönelik projeler									
Faaliyet No	Faaliyet	Sorumlu Müdürlük	Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	Performans Hedefi					
					2015	2016	2017	2018	2019	
1.9.1	Kadınlara yönelik “Kadın Sanat ve Eğitim Lokali” oluşturmak	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Yapılacak “Kadın Sanat ve Eğitim Lokali” sayısı	Adet	1	-	-	-	-	
1.9.2	KOSHİM (Konyaaltı Sosyal Hizmetler Merkezi) sorumluluğunda vatandaşların birbirine bilgi ve deneyimlerini aktarabileceği ve yardımlaşabileceği “Gönüllü Merkezi” oluşturmak	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Yapılacak “Gönüllü Merkezi” sayısı	Adet	-	1	-	-	-	

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Stratejik Planı

2015 Yılı Performans Programı'nda Uluç Mahallesi'nde Kadın, Sanat ve Eğitim Lokali Projesi planlanmıştır. 2016 yılında yapımı başlayan “Konyaaltı Belediyesi Kadın Sanat ve Eğitim Lokali” 13 Kasım 2017 tarihinde hobi, spor, eğitim, sanat ve meslek edindirme kursları ile birlikte faaliyete girmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2017 Faaliyet Raporu, 2017: 331). Bu proje ile Konyaaltı ilçesinde yaşamını sürdüren kadınların sosyal yaşamda daha güçlü olmaları, eğitim ve bilgilendirme hizmetleri alabilmeleri ve el sanatları ile beceri kabiliyetlerinin geliştirilmesi konusunda faaliyet alanları oluşturulması hedeflenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2015 Yılı Performans Programı: 70). Bunun yanı sıra bölgedeki kadınların üretim faaliyetlerini gerçekleştirebilmesi ve üretim hayatına katılabilmesi için her yıl 40 kadın ile kurulan emek pazarı için iki yer tahsis yapılarak destek sağlanmaktadır.

2016 yılında KOSHİM bünyesinde “Gönüllü Merkezi” oluşturularak birey ve toplum gelişimini artırmak hedeflenmiştir. Gönüllü Merkezi ile bireyler arasında yardımlaşma, bilgi ve deneyim akışı sağlanmaya çalışılmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2016 Yılı Performans Raporu: 82). 2017 yılında ise gerçekleştirilen “Kent Gönüllüsü Projesi” ile bireyler alanında uzman oldukları eğitim, sağlık, spor, müzik, çevre, trafik ve el becerileri gibi alanlarda hiçbir maddi çıkar gözetmeden iyi niyete dayalı olarak çalışmalara dâhil olmuştur (Konyaaltı Belediyesi 2017 Faaliyet Raporu: 339). Kent Gönüllüleri Projesi kapsamında her yıl gönüllü vatandaşlar tarafından çeşitli eğitim ve faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Projenin geliştirilmesi ve duyurulması daha fazla gönüllünün katılım sağlaması ve vatandaşlara yönelik hizmet yelpazesinde genişlemeler olması yönünden faydalı olacaktır.

Tablo 3.15. Konyaaltı Belediyesi Çocuk Kreşi Projesi Hedefi

Hedef 1.10	Çocukların uzman ekip tarafın eğitim alması ve kadınların iş hayatına kazandırılması								
Faaliyet No	Faaliyet	Sorumlu Müdürlük	Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	Performans Hedefleri				
					2015	2016	2017	2018	2019
1.10.1	Çocuk kreşinin yapılması	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Faaliyete geçirilen çocuk kreşi sayısı	Adet	1	-	-	-	-
1.10.2	Çocuk kulübü yapılması	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Kurulan çocuk kulübü sayısı	Adet	-	-	1	-	-

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Stratejik Planı Verileri

2014 yılında yapımı başlayan Uncalı Çocuk Kreşi ve Gündüz Bakım Evi Projesi 2015 yılı Eylül ayında tamamlanmış ve faaliyete geçirilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2015 Faaliyet Raporu: 144). 2016 yılı Nisan ayında ise Gürsu Çocuk Kreşi ve Gündüz Bakımevi faaliyete başlamıştır. Faaliyete geçirilen çocuk kreşleri ile birlikte Konyaaltı ilçesinde yaşamını sürdüren çocukların alanında uzman personel tarafından eğitim alması ve buna bağlı olarak kadınların çalışma hayatına kazandırılması hedeflenmektedir (Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Strateji

Planı). Kreş müdürlüğü denetiminde kreşlerde bulunan öğrencilerle eğitici, sosyal ve kültürel etkinlikler, milli bayramlar, özel günler ve haftalar için etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Bunun yanı sıra 2016 yılından itibaren her yıl bölgesindeki aileleri bilinçlendirmek ve çocukların eğlenirken öğreneceği “Konyaaltı Mutlu Çocuk Fuarı” düzenlenmiştir.

Tablo 3.16. Konyaaltı Belediyesi Yaşlılar Kreşi Projesi Hedefi

Hedef 1.11	Konyaaltı ilçesinde yaşayan yaşlı bireylerin vakitlerini geçirebileceği ve sosyalleşebilecekleri güvenilir bir yer oluşturmak								
Faaliyet No	Faaliyet	Sorumlu Müdürlük	Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	Performans Hedefleri				
					2015	2016	2017	2018	2019
1.11.1	Yaşlılar Kreşinin kurulması	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	Kurulum süreci oranı	%	50	50	-	-	-

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Stratejik Planı Verileri

2016 yılında yapımı başlayan “Konyaaltı Belediyesi Aynur-İrfan Kamil Bileydi Yaşlılar Kreşi” 4 Aralık 2017 tarihinde faaliyete geçirilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2017 Faaliyet Raporu, 2017: 335). Bu proje ile Konyaaltı ilçesinde yaşamını sürdüren 60 yaş üzerindeki herhangi bir engeli bulunmayan, ruh ve akıl sağlığı yerinde bulunan aynı zamanda tıbbi bakıma ihtiyaç duymayan ve aile bireylerinin bakmakta yetersiz kaldığı vatandaşlara yönelik fiziksel, sosyal ve psikolojik konularda destek sağlanmaktadır. Böylece günlük yaşam faaliyetlerini sürdürmeleri ve yaşam standartlarını artırmak hedeflenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2015 Yılı Performans Programı: 71). Konyaaltı Belediyesi Aynur İrfan Kamil Bileydi Yaşlılar Kreşi çatısı altında alanında uzman fizyoterapist, yaşam koçu ve rekreasyon uzmanı kontrolünde çeşitli terapiler, fiziki ve mental egzersizler, sosyal, sanatsal, kültürel ve özel gün etkinlikleri gerçekleştirilmektedir. Bunun yanı sıra yaşlılar kreşi üyelerinin sosyalleşmesi açısından piknik, ziyaretler vb. aktiviteler düzenlenmektedir (Konyaaltı Belediyesi 2019 Faaliyet Raporu: 317). Ancak engeli ve sağlık sorunları bulunan yaşlılara yönelik olarak ayrı olarak sosyal ve kültürel hizmetlerin sağlanması yaşlılara yönelik hizmetlerde bütünlük sağlayacaktır.

Konyaaltı Belediyesinin 2015-2019 yıllarında sosyal belediyecilik alanındaki diğer faaliyetleri şunlardır:

- Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 yıllarında bünyesinde bulunan kreş, kafeterya, gibi yerlerin işletmesini belediye bünyesinde gerçekleştirerek bölgesindeki vatandaşların rant savaşı olmadan daha uygun fiyatlarda hizmet almasını ve belediyenin gelir kaynağı oluşturmasını sağlamıştır (Konyaaltı Belediyesi 2016 Yılı Performans Raporu: 124). Aynı zamanda çay bahçesi, ATM, büfe gibi yerleri kiraya vererek gelir elde etmekte ve elde ettiği geliri tekrardan hizmetlerinde kullanmaktadır (Konyaaltı Belediyesi 2018 Yılı Performans Programı). Konyaaltı Belediyesi 2012 yılında bitki üretimine başlayarak yeşil alanlarda kullanılan bitkileri kendi karşılamaktadır. 2015 yılında artan

park ve bahçe beraberinde bitki gereksinime paralel olarak yeni modern seralar kurulmuştur (Konyaaltı Belediyesi 2015 Faaliyet Raporu, s. 92).

- Konyaaltı Belediyesi kırsal bölgelerine yönelik kalkınma projeleri gerçekleştirerek bölgede yer alan halkı desteklemeyi amaçlamıştır (Konyaaltı Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Raporu). Yarbaşıçandır Mahallesi'nde yetiştirilen “Yarbaşıçandır kuru fasulyesi” ile coğrafi işaretlemesi ve bölge tanıtımı yapılmıştır. Hasadı gerçekleştirilen fasulyeler Konyaaltı Kent Meydanı'nda şenlikler düzenlenerek tanıtılmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Raporu). 2017 yılında başlayan Çandır Kuru Fasulye Şenliği her yıl tekrarlanmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2019 Yılı Faaliyet Raporu).
- Uncalı Mahallesi ve Siteler Mahallesi'nde hizmete geçirilen Emekli Kahvesi ile bölgede yer alan emeklilerin uygun fiyatlarla hizmet alacağı ve sosyalleşebileceği ortam yaratılmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2019 Yılı Faaliyet Raporu).
- 08.10.2006 tarihinde yürürlüğe giren 26313 sayılı Kent Konseyi Yönetmeliği ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. maddesi çizgisinde Antalya'da ilk 2009 yılında Konyaaltı ilçesinde Kent Konseyi kurulmuştur. Konyaaltı Kent Konseyi ile hemşehrilik bilinci ve kent vizyonunu geliştirme, sürdürülebilir kalkınma, kent halkının korunması, çevreye duyarlılık, saydamlık, hesap verme ve hesap sorma, sosyal dayanışma ve yardımlaşma, yerinden yönetim ve yönetim ilkelerini hayata geçirme ve sürdürülebilir kent amacıyla Konyaaltı ilçesi sakinlerinin karar alma süreçlerine katılımını sağlama, sorunlarını ele almak, yerel demokrasinin yerleşimi ve gelişimini artırmak, kentin eylem ve kalkınma planlarını hazırlayarak hayata geçirilmesini sağlamak hedeflenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2019 Faaliyet Raporu: 230). Konyaaltı Kent Konseyi bünyesinde gençlik meclisi, kadın meclisi, yabancılar meclisi, aile ve sosyal hizmetler çalışma grubu, tarım çevre ve şehircilik çalışma gurubu, kültür ve turizm çalışma gurubu yer almaktadır. Meclis ve gruplarda alınan kararlar ile yıl boyunca mevcut sorunlara dikkat çekilmekte ve çözümler üretilmekte, sosyal ve kültürel aktiviteler yerine getirilmektedir (Konyaaltı Belediyesi 2019 Yılı Faaliyet Raporu, s. 234).

3.3.3. 2020-2024 Yılları Stratejik Planı Hedeflerinin Sosyal Belediyecilik Çerçevesinde İncelenmesi

Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı'nı Mali Hizmetler Müdürlüğü eş güdümünde belediye çalışanlarının ve meclis üyelerinin dâhil olduğu, “birlikte çalışma” ve katılımcılık” ilkelerinin çizgisinde meslek odaları, sivil toplum kuruluşları, muhtarların, kamu kurum ve kuruluşlarının fikri alınarak oluşturulduğu belirtilmektedir (Konyaaltı Belediyesi

2020-2024 Yılları Stratejik Planı: 2). Vizyonu olarak çocukların sosyal ve kültürel yönden gelişmiş bir ilçede büyümelerini merkezine alan Konyaaltı Belediyesi; yenilikçi, girişimci, özgürlükçü, katılımcı ve çevreye duyarlı geleceğe mutlu bakan sosyal bir belediye olacağını ilan etmiştir. 2020- 2024 Yılları Stratejik Planı'nda öncesinde uygulanmakta olan 2015-2019 Yılları Stratejik Planı'na yönelik bazı eleştiriler yer almaktadır. Bunlar misyon ve vizyon yönündeki ifadelerinin sadeleştirilmesi gerektiği, amaç ve hedeflere yönelik planlanan proje/faaliyetlere yönelik yıllık ve beş yıllık maliyet tahminlerinin yer almadığı, hedefler büyük oranda gerçekleştirilse de stratejik plan, performans programları ve faaliyet raporları arasında ilişkinin zor kurulduğu yönündedir. Bu eleştiriler çizgisinde yeni dönemde vizyon ve misyon söylemi daha kapsayıcı şekilde sadeleştirilmiş, yıllık ve beş yıllık olarak kaynakları doğrultusunda hedeflediği faaliyet/projeler için maliyet tahminlerinde bulunulmuş ve kaynaklar ile tahminler örtüştürülmeye çalışılmıştır. Yeni dönemde stratejik plan, performans programları ve faaliyet raporları arasında ilişkiyi gerçekleştirebilmek için etkin izleme ve değerlendirme sistemi başlatılmış, farklı stratejiler geliştirilmiş, toplantılar yapılmış ve eğitimler verilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı, 2020: 11). Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Stratejik Planı aksine 2020-2024 Yılları Stratejik Planı'nda hedefi, maliyet tahminini, sorumlu birimi, iş birliği yapılacak birimleri, riskleri, faaliyet ve projeleri, tespitleri ve ihtiyaçları ayrıntılı bir şekilde yer almaktadır.

2020-2024 Yılları Stratejik Planı'nda sunulan hizmetler kurumsal gelişim ve kapasite yönetimi, modern kentleşme ve kent estetiği, toplumun huzuru ve kent düzeni, çevre ve sağlık yönetimi, kültürel gelişim ve turizm, eğitim, kültür ve sosyal yardımlar olarak belirtilmiştir. Kültürel gelişim ve turizm başlığında Konyaaltı ilçesinde çeşitli festival, konferans, söyleşi ve sergi gibi kültürel faaliyetlerin canlı tutulması, sanatsal ve kültürel değerlerin çeşitli etkinliklerle tanıtılması, çocuklarda ve gençlerde sanata yönelik bilinç oluşturulması, Konyaaltı ilçesi sakinlerinin kültürel ve mesleki kurslarla kapasitelerinin geliştirilmesi, yaşamlarının sanatsal öğelerle donatılması ve kültürel değerlerin sağlanması hedeflenmiştir. Kültür, eğitim ve sosyal yardımlar başlığında ise sosyal devlete olan vurgusunu belirterek dezavantajlı kesimleri sosyal yardım ve sosyal şartlarının iyileştirilmesi konusunda desteklendiği, bunun için projeler, hizmetler ve etkinlikler ile devamlılığın sağlandığı, toplumsal yaşama engellilerin üretken olarak kazandırıldığı, yaşlı, engelli ve çocuklara yönelik sunulan hizmetler ile ihtiyaç duyacakları tüm gereksinimlerin karşılandığı ve toplumsal yapı oluşturularak dengelerin gözetileceği belirtilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı). Konyaaltı Belediyesi 200-2024 Yılları Stratejik Planı'nda 7. stratejik amacını şu şekilde belirlemiştir:

“Sosyal belediyecilik konusunda öncü, toplumun tüm kesimlerinin sosyal ihtiyaçlarını analiz eden, ihtiyaçlar doğrultusunda sosyal hayatı zenginleştirici projeler üreten, toplum ve çevre sağlığı konusunda

halkının sürekli yanında olan, hayat standardı ve sosyal dayanışması yüksek bir kent oluşturmak.”
(Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı, 2020: 45)

Bu amaç ile Konyaaltı Belediyesinin sosyal belediyeciliği ön planda vurguladığı görülmüştür.

11 Mart 2020 tarihinde Türkiye’de görülmeye başlanan koronavirüs vakası ile belediyelerin sosyal yardım ve hizmetler konusunda işlevi artmıştır. Bu tarihten itibaren Konyaaltı Belediyesi hem salgının yayılımını azaltmak hem de özellikle sokağa çıkamayan vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılayacak hizmetlerde bulunmuştur. Konyaaltı Belediyesi bu süreç boyunca dezenfekte çalışmalarını sürdürmüş, 65 yaş üzeri sokağa çıkamayan vatandaşların banka, eczane, market vb. ihtiyaçlarını karşılamalarına yardımcı olmuş, ilçe vatandaşlarının evlerine maske dağıtımı gerçekleştirmiş, maddi durumu yetersiz vatandaşlarımıza talepleri doğrultusunda gıda paketi yardımlarında bulunulmuş, Konyaaltı ilçesi pazar yerleri, okullar, kamu kurumları, ibadethane ve işyerleri gibi yerlere yönelik olarak maske, siperlik, eldiven, dezenfektan, tulum, ateş ölçer, seccade vb. ihtiyaç ve talepleri temin edilerek dağıtılmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu). Aynı zamanda mücadele edilen salgın hastalık işleyişteki sorunların görülmesini ve bazı alanlarda eksikliklere yol açmıştır. 11 Mart 2020 tarihi itibarıyla gerçekleştirilmesi planlanan birçok sosyal ve kültürel etkinlik iptal edilmek zorunda kalmıştır. Aşağıda 2020-2024 Yılları Stratejik Planı’nda yer alan hedefler, 2020 Yılı Faaliyet Raporu çerçevesinde gerçekleştirilen ve projelendirilen hedefler ve 2020-2021 Yılları Performans Programı’ndaki performans göstergeleri yer almaktadır.

Tablo 3.17. Konyaaltı Belediyesi Engelsiz Yaşam ve Otizm Merkezi Projesi Hedefi

Hedef (1.12)	Engelli ve otizmlili bireylere uyumlu, onların sosyalleşmelerinin sağlanacağı bir hizmet binasının yapılması				
Performans Göstergeleri	Hedef Etkisi (%)	Birim Değer	2020	2023	
1.12.1 Projelendirme Süreci	30	Ay	9	-	
1.12.2. Projelendirme sonrası ihale dosyasının hazırlanma süreci	20	Ay	3	-	
1.12.3. İhale konusu işin tamamlanma süresi	50	Ay	-	12	
Maliyet Tahmini					12.000.000,00

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı Verileri

Etüt ve Proje Müdürlüğü sorumluluğunda gerçekleştirilecek “Engelsiz Yaşam ve Otizm Merkezi Projesi” ile Konyaaltı ilçesinde ikamet etmekte olan otizmlili ve engelli vatandaşların günlük sosyal yaşamlarına katkıda bulunabilecek ve öz güvenlerini artıracak hizmet merkezinin oluşturulması hedeflenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı, s. 73). Konyaaltı ilçesinde otizmlili ve engelli bireylerin sosyalleşerek eğitimler alabileceği, taleplerini iletebileceği ve ailelerinin sosyal yaşamlarını destekleyerek çocuklarını emanet edebilecekleri bir hizmet binasının yer almamasının eksikliği bulunmaktadır. 2023 yılı itibarı ile oluşturulacak

hizmet binasında otizmli ve engelli bireylere yönelik hayat standartlarının yükseltilmesi, sosyalleşmelerini sağlayacak eğitim ve etkinliklerin düzenlenmesi, engelli bireylere yönelik meslek edindirme eğitimleri verilmesi, uzman kadro tarafından sağlık hizmeti verilmesi, hastalıkların erken teşhisi için tanı merkezi oluşturulması, ailelere eğitim ve seminer hizmetlerinin gerçekleştirilmesi gibi faaliyetler hedeflenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı: 94-95).

Konyaaltı Belediyesi 2020 yılında Öğretmenevleri Mahallesi'nde bulunan ve Orman Bölge Müdürlüğüne tahsis edilen 117 dönümlük arazide Hayat Park Projesi kapsamında ilk otizm merkezini projelendirmiş, ihalesini gerçekleştirmiş ve yapımına devam etmektedir. Otizm merkezinde etkinlik salonu, sakinleşme odası, 2 adet atölye, uygulamalı kafeterya, hobi bahçesi, görüşme odası, idari ofis, engelli WC bulunmaktadır (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu). 2021 Yılı Performans Programı'nda performans göstergesi olarak projenin tamamlanarak faaliyete geçirilmesi gösterilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2021 Yılı Performans Programı: 67). Böylece Konyaaltı Belediye engelli bireylere yönelik hizmet alanı oluşturmada faaliyete başlamıştır.

Tablo 3.18. Konyaaltı Belediyesi Hanımeli Girişim Projesi Hedefi

Hedef (1.13)	İlçe sınırlarında yaşamakta olan kadınlara yönelik içerisinde atölye ve çalışma ünitelerinin bulunacağı hem üretim yapıp hem satış yapacakları imkanların sağlanacağı bir yapının yapılması			
Performans Göstergeleri	Hedef Etkisi (%)	Birim Değer	2022	2023
1.13.1 Projelendirme Süreci	30	Ay	4	-
1.13.2. Projelendirme sonrası ihale dosyasının hazırlanma süreci	20	Ay	-	2
1.13.3. İhale konusu işin tamamlanma süresi	50	Ay	-	10
Maliyet Tahmini				3.200.000,00

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı Verileri

2023 yılında faaliyete girmesi planlanan Etüt Proje Müdürlüğü sorumluluğunda gerçekleştirilecek “Hanımeli Girişim Merkezi Projesi” ile Konyaaltı Belediyesi ilçesinde bulunan kadınların hem atölye ve çalışma ünitelerinden faydalanarak eğitim alabileceği hem üretim yapabileceği hem de ürettiği ürünlerin satışını gerçekleştirebileceği bir ortam oluşturulması hedeflenmiştir. Bu hizmet binası ile kadınların ekonomik yaşama katılımlarını gerçekleştirmek amaçlanmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı, s. 74). Aynı zamanda 2023 yılından başlayarak kadınların ekonomik yaşamda katılımı artırmak, iş fırsatları yaratmak, meslek edindirme ve girişimcilik eğitimleri düzenlemek ve danışmanlık gibi gerek duydukları tüm destekleri sağlamak hedeflenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı: 98). Kadınların sosyalleşmesi, ekonomik yaşama katılması ve kendini geliştirmesi için geniş bir hizmet alanı oluşturulması hedeflenmiştir. Böylece Konyaaltı

Belediyesinin sosyal belediyeçilik çerçevesinde kadınların çalışma hayatına katılmalarına yönelik hem eğitim alabilecekleri hem üretimlerini satabilecekleri hem de sabit bir üretim alanlarının olması kadın emek pazarı yer tahsisıyla sınırlı kalan hizmet alanını genişletecektir.

Tablo 3.19. Konyaaltı Belediyesi Memur Yaşam Merkezi Hedefi

Hedef (1.14)	İlçede yaşayan kamu görevlisi vatandaşların kafe, sosyal ve kültürel alanların bulunduğu bir hizmet binasının yapılması		
Performans Göstergeleri	Hedef Etkisi (%)	Birim Değer	2020
1.14.1 Projelendirme Süreci	30	Ay	4
1.14.2. Projelendirme sonrası ihale dosyasının hazırlanma süreci	20	Ay	2
1.14.3. İhale konusu işin tamamlanma süresi	50	Ay	4
Maliyet Tahmini	1.500.000,00		

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı Verileri

Etüt Proje Müdürlüğü sorumluluğunda gerçekleştirilecek “Memur Yaşam Merkezi Projesi” ile Konyaaltı ilçesinde yaşamakta olan vatandaşların kendileri ve misafirleri ile birlikte vakit geçirip imkânlarından faydalanabileceği tesis oluşturulması hedeflenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı: 78). 2020 yılında Memur Yaşam Merkezinin projelendirmesi gerçekleştirilmiştir. İhale ve inşaat süreci hedefinden sapma nedeni olarak Antalya Orman İşletme Müdürlüğünden 29 yıllığına işletmesi alınan Konyaaltı B Tipi Mesire Alanı’nın sözleşme gereği 3 yıl içerisinde planlanan yapıların gerçekleştirilmesi gerektiği için Memur Yaşam Merkezi Projesi için ayrılan bütçe mesire alanında yapılacak yapılara aktırılmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu: 326). Memur Yaşam Merkezinin tamamlanma süreci 2021 yılı olarak planlanmıştır. 2021 Yılı Performans Programı’nda performans göstergesi olarak projenin tamamlanarak faaliyete geçirilmesi gösterilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2021 Yılı Performans Programı: 67).

Tablo 3.20. Konyaaltı Belediyesi Gece-Gündüz Hizmet Verecek Kreş Projesi Hedefi

Hedef (1.15)	Vatandaşlara gündüz ve gece hizmet verecek kreş binası yapılması			
Performans Göstergeleri	Hedef Etkisi (%)	Birim Değer	2019	2020
1.15.1 Projelendirme Süreci	30	Ay	6	-
1.15.2. Projelendirme sonrası ihale dosyasının hazırlanma süreci	20	Ay	-	2
1.15.3. İhale konusu işin tamamlanma süresi	50	Ay	-	8
Maliyet Tahmini				1.500.000,00

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı Verileri

Etüt Proje Müdürlüğü sorumluluğunda Konyaaltı ilçesinde yaşamakta olan ve çalışma saatleri değişiklik gösteren ebeveynlerin çocuklarını saat sınırlaması olmadan güvenle bırakabilecekleri ve çocukların eğitim alabilecekleri kreş binasının hizmete sunulması

hedeflenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı: 79). 2021, 2022, 2023 ve 2024 yılları için hizmetten yararlanacak öğrenci sayısı 150 olarak belirlenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı: 107). Kreş projesinin 2020 yılında ihale dosyası tamamlanmış ancak inşaat süreci tamamlanamamış ihale aşamasında kalmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu: 327). 2021 Yılı Performans Programı'nda performans göstergesi olarak projenin yapımının tamamlanarak faaliyete geçirilmesi gösterilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2021 Yılı Performans Programı: 67).

Konyaaltı Belediyesi 2020 yılında 3. kreşini Toros Mahallesi'nde yeni eğitim ve öğretim yılında hizmete geçirmiştir. 2020 yılında 4. kreş binasını Hurma Mahallesi'nde gerçekleştirmek üzere projelendirmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu: 91). 2021 yılında Hurma Mahallesi'nde kreş yapımına başlanmıştır. Konyaaltı Belediyesi kreş hizmetini çoğaltması ile hem çalışma hayatındaki ebeveynlerin desteklenmesi hem de bölgedeki daha fazla çocuğun küçük yaştan itibaren eğitim almaları yönünden başarılı olmuştur.

2020-2021 eğitim ve öğretim yılında 3 ile 6 yaş aralığındaki 208 öğrenciye yönelik eğitim hizmetinin yanı sıra sosyal, kültürel ve özel günlere yönelik etkinlik hizmetlerinde bulunmuştur. Pandemi sürecinde öğrencilerin sağlığını ön planda tutarak kreşlerin düzenli olarak dezenfekte edilmesi, ortamın düzenli olarak havalandırılması, çocukların düzenli olarak ateşinin ölçülmesi maske, mesafe ve hijyen kuralına uyulması sağlanmıştır. Bunun yanı sıra Nazım Hikmet Kongre ve Fuar Merkezinde gerçekleştirilen “Konyaaltı Çocuk Festivali” ile her yaştan çocuğun sömestr boyunca güvenli ve kaliteli bir şekilde eğlenmesi sağlanmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu, 2020: 148).

Tablo 3.21. Konyaaltı Belediyesi Spor Kompleksi Projesi Hedefi

Hedef (1.16)	Spor branşlarının yürütülebileceği spor kompleksinin yapılması			
Performans Göstergeleri	Hedef Etkisi (%)	Birim Değer	2021	2022
PG1.16.1 Projelendirme Süreci	30	Ay	3	-
PG1.16.2. Projelendirme sonrası ihale dosyasının hazırlanma süreci	20	Ay	2	
PG1.16.3. İhale konusu işin tamamlanma süresi	50	Ay	-	9
Maliyet Tahmini				11.300.000,00

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı Verileri

2022 yılında faaliyet geçmesi planlanan Etüt Proje Müdürlüğü sorumluluğunda gerçekleştirilecek “Konyaaltı Spor Kulübü” ile çeşitli spor branşlarının ve antrenmanlarının gerçekleştirileceği spor tesisi eksikliğinin giderilmesi hedeflenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı: 80). 2020 Yılı Performans Programı'nda proje için alan

tahsisi ve projelendirmesi gerçekleştirilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Performans Raporu). 2021 Yılı Performans Programı'nda performans göstergesi olarak yapım aşamasının tamamlanarak faaliyete geçirilmesi gösterilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2021 Yılı Performans Programı, s. 67).

Tablo 3.22. Konyaaltı Belediyesi Salon Projesi Hedefi

Hedef (1.17)	Vatandaşların özel günlerinde hizmet verecek salonların yapılması			
Performans Göstergeleri	Hedef Etkisi (%)	Birim Değer	2021	2022
1.17.1 Projelendirme Süreci	40	Ay	8	-
1.17.2. Projelendirme sonrası ihale dosyasının hazırlanma süreci	20	Ay	2	
1.17.3. İhale konusu işin tamamlanma süresi	40	Ay	-	10
Maliyet Tahmini				9.500.000,00

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı Verileri

2022 yılında faaliyete geçirilmesi planlanan salon projesi ile Konyaaltı ilçesinde yaşamakta olan vatandaşların geniş katılım gerektiren düğün, nişan, sünnet vb. özel günlerinden sorun yaşamadan ve yüksek bütçeler ayırmadan kullanabilecekleri bir salonun tesis edilmesi hedeflenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı: 81). 2021 Yılı Performans Programı'nda performans göstergesi olarak proje için alan tahsisinin yapılması ve proje yapım süreci denetiminin sağlanması gösterilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2021 Yılı Performans Programı: 67). Konyaaltı Belediyesi bu projesi ile hem vatandaşlar için tekrar hizmet geliri elde ederek yeni hizmetler üretme fırsatı yakalayabilecek aynı zamanda maddi yetersizlikleri olan vatandaşların hizmetten yararlanabilmesi sağlanacaktır.

Tablo 3.23. Konyaaltı Belediyesi Alan Her Çocuk ve Genç İçin Eğitim Fırsatı Yaratma Hedefi

Hedef (1.18)	Konyaaltı ilçesinde yaşayan her genç ve çocuk için eğitim fırsat eşitliğini sağlamak							
Performans Göstergeleri	Hedef Etkisi (%)	Birim Değer	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2020	2021	2022	2023	2024
1.18.1.Hizmetten faydalanan öğrenci sayısı	50	Kişi	11925	13000	14000	15000	16000	17000
1.18.2. Verilen kurs sayısı	50	Adet	400	450	470	500	520	550
Maliyet Tahmini				1.680.000,00	1.850.000,00	2.030.000,00	2.200.000,00	2.400.000,00

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı Verileri

Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü sorumluluğunda Konyaaltı ilçesinde yaşayan tüm genç ve çocukların profesyonel eğitimci kadrosuyla eğitimde fırsat eşitliği sağlayarak eğitim standartlarını yükseltmesi, sanat, kültür ve spor aktiviteleri düzenlemesi hedeflenmiştir

(Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı, s. 96). 2020 yılında hizmetten faydalanan öğrenci sayısı 5180 olmuş ve hizmet hedef oranının %40'ını gerçekleştirmiştir. Verilen kurs sayısı ise 214 olmuş ve hedef oranı %47 gerçekleştirilmiştir. Hedeften sapma nedeni olarak pandemi gösterilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu, s. 329).

Konyaaltı Belediyesi 2020 güz döneminde başlattığı LGS ve YGS hazırlık kurslarına bahar döneminde pandemi şartlarında online olarak devam etmiştir. LGS ve YKS' ye hazırlanan öğrencilere yönelik psikolog eşliğinde sınav kaygısı eğitimleri verilmiştir. Sınav sonrası tercih döneminde yanlış tercihlerde bulunmamaları için rehberlik hizmeti verilmiştir.

Gençlik merkezinde ücretsiz çay ve çorba ikramıyla öğrencilerin sağlıklı ders çalışabileceği ve sosyalleşebileceği ortam sağlanmıştır. Bunun yanı sıra FM Akdeniz Gençlik ve Spor Kulübü Derneği iş birliğinde Erasmus programıyla ülkemize gelen öğrencilerin katılımıyla her çarşamba “İngilizce Konuşma Etkinliği” düzenlenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu, s. 149).

Pandemi sürecinde online olarak eğitimlerine devam etmek durumunda kalan ve teknolojik yetersizlikler nedeniyle eğitimden geri kalan ihtiyaç sahibi 150 aileye tablet yardımı yapılmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu: 169). Eğitimde fırsat eşitliği yaratmak için kurs hizmetleri yanı sıra bölgesindeki öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik yeni yardımlar yaratması bölgesinin ihtiyaçlarına yönelik farkındalığı artırmaktadır.

Tablo 3.24. Konyaaltı Belediyesi Eğitim ve Üretimin Bir Arada Olduğu Merkez Oluşturma Hedefi

Hedef (1.19.)	Kültür ve sanatı yaşam biçimi haline getirecek, eğitim ve üretimin bir arada olduğu bir merkez oluşturmak						
Performans Göstergeleri	Hedef Etkisi (%)	Birim Değer	2020	2021	2022	2023	2024
1.19.1.Hizmetten faydalanan öğrenci sayısı	50	Adet	5	10	10	15	15
1.19.2. Verilen kurs sayısı	50	Kişi	100	200	200	300	300
Maliyet Tahmini			420.000,00	460.000,00	510.000,00	560.000,00	610.000,00

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı Verileri

Konyaaltı Belediyesi Kültür Parkı'nda Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü sorumluluğunda gerçekleştirilecek bağımsız ünitelerin yer aldığı, çeşitli kursların, sanat ve el işi atölye çalışmalarının, meslek edindirme kurslarının, kişisel gelişim kurslarının, hobi alanlarının, etkinliklerin, pedagog eşliğinde çocukların eğitim ve oyun alanlarının yer alacağı cazibe merkezi oluşturulması hedeflenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı, s. 102). 2020 yılında Kültür Park olarak projelendirilen ve halk tarafından Hayat Park adı konulan projenin tamamlanamamış olması hedeflerin gerçekleştirilememesine neden olmuştur (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu, s. 329).

Tablo 3.25. Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Kültür ve Sanata Yönelik Eğitim ve Etkinlik Hedefleri

Hedef (1.20.)	Konyaaltı bölgesini kültür ve sanat etkinlikleriyle bütünleşen bir ilçe haline getirmek, konuyla ilgili eğitimler ve etkinlikler düzenlemek							
Performans Göstergeleri	Hedef Etkisi (%)	Birim Değer	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2020	2021	2022	2023	2024
1.20.1. Düzenlenen Konser Sayısı	10	Adet	22	25	30	35	40	40
1.20.2. Düzenlenen gezi sayısı	10	Adet	8	10	15	15	20	20
1.20.3. Gezilere katılım sayısı	10	Kişi	480	600	900	900	1200	1200
1.20.4. Milli ve Dini Bayram Etkinlik Sayısı	10	Adet	4	4	4	4	4	4
1.20.5. Düzenlenen Seminer Sayısı	5	Kişi	4	5	5	7	7	10
1.20.6. Geleneksel Etkinlikler (kitap fuarı, kızılây kan başışı, ramazan şenlikleri, Feslikan yaylası şenlikleri, sünnet şöleni, resim ve heykel yarışması, çandır fasulye festivali)	10	Adet	7	7	7	7	7	7
1.20.7. Açılan Kurs Sayısı	10	Kişi	240	250	300	300	300	300
1.20.8. Kurslardan faydalanan kişi sayısı	10	Kişi	9000	10000	12000	12000	12000	12000
1.20.9. Açılan spor kurs sayısı	10	Adet	9	9	10	12	12	15
1.20.10. Kitap Fuarı misafir sayısı	10	Kişi	286000	290000	295000	300000	305000	310000
1.8.11. Düzenlenen Ödüllü Yarışma ve Sergiler	5	Adet	2	2	2	2	2	2
Maliyet Tahmini				1.600.000,00	1.750.000,00	1.900.000,00	2.000.000,00	2.200.000,00

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı Verileri

Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü sorumluluğunda 2020-2024 yıllarında sosyal belediyecilik kapsamında yapılması planlanan ve gerekli bulunan kültür, sanat ve eğitim faaliyet hedefleri belirtilmiştir. Aşağıda hedeflerin sayısal verileri ve gerçekleşme oranı verilmiştir.

Tablo 3.26. Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Kültür ve Sanata Yönelik Eğitim ve Etkinlik Sayısal Verileri

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Performans Hedefi 2020	Performans Gerçekleşmesi	Oran	Performans Hedefinden Sapma Nedeni
Düzenlenen Konser Sayısı	Adet	25	10	%40	Pandemi nedeniyle
Düzenlenen gezi sayısı	Adet	10	0.00	%0.00	Pandemi nedeniyle
Gezilere katılım sayısı	Kişi	600	0,00	%0,00	Pandemi nedeniyle
Milli ve Dini Bayram Etkinlik Sayısı	Adet	4	2	%50	Pandemi nedeniyle
Düzenlenen Seminer Sayısı	Kişi	5	2	%40	Pandemi nedeniyle
Geleneksel etkinlikler (kitap fuarı, Kızılay kan bağıışı, ramazan şenlikleri, Feslikan yaylası şenlikleri, sünnet şöleni, resim ve heykel yarışması, çandır fasulye festivali)	Adet	7	1	%14	Pandemi nedeniyle
Açılan Kurs Sayısı	Kişi	250	150	%60	Pandemi nedeniyle
Kurslardan faydalanan kişi sayısı	Kişi	10.000	4535	%45	Pandemi nedeniyle
Açılan spor kurs sayısı	Adet	9	8	%88	Pandemi nedeniyle
Kitap Fuarı misafir sayısı	Kişi	0	0	%0	Pandemi nedeniyle
Düzenlenen Ödüllü Yarışma ve Sergiler	Adet	2	1	%50	Pandemi nedeniyle

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu Verileri

2020 yılında kültür ve sanat alanında gerçekleştirilmesi planlanan hedeflerde yaşanan pandemi sebebiyle sapmalar yaşanmıştır. Ancak vatandaşa sosyal ve kültürel etkinlikler sunmak için pandemi şartlarına uygun “Arabada Sinema Etkinliği”, “Park Et Seyret” ve 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ve 19 Mayıs Atatürk’ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı’nda gezici turlar ile konser verilmesi gibi yeni etkinlik alanları yaratılmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu: 160-161).

02 Ocak 2020 tarihinde KONSEM bünyesinde Doyran, Çakırlar ve Mavitek Mahalleleri’nde kurs merkezleri açılarak bölgedeki kadınlara iğne oyası, misinalı takı ve dikiş nakış gibi kurslar verilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu, s. 144).

2020 yılı itibarı ile her yıl düzenli olarak 60 yaş üstü vatandaşların sosyalleşmelerini sağlamak için çeşitli aktiviteler ve etkinlikler düzenlenmesi hedeflenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı: 106). 2020 yılında hizmetten yararlanacak kişi sayısı hedefi 30 olarak belirlenmiş ancak hizmetten 61 kişi yararlanarak hedef %203 oranında gerçekleştirilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu: 331).

Tablo 3.27. Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Hedefleri

Hedef (1.21.)	İlçede ikamet etmekte olan; engelli, engelli yakını, hasta, yaşlı, çocuk vb. yardıma muhtaç kişilere gerekli yardımı yapmak ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanmasını hedeflenmektedir.							
Performans Göstergeleri	Hedef Etkisi (%)	Birim Değer	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2020	2021	2022	2023	2024
1.21.1. Gıda-Giyim Yardımı	15	Kişi	1200	1200	1200	1200	1200	1200
1.21.2. Kırtasiye-Okul kıyafet yardımı sayısı	10	Kişi	250	300	350	350	500	500
1.21.3 Tıbbi malzeme ve teçhizat sağlanan engelli, hasta, yaşlı vb. yardıma muhtaç kişi sayısı	10	Kişi	45	50	50	60	60	60
1.21.4.Engelli aracı ile ulaşım sağlanan engelli, hasta ve yaşlı vatandaş sayısı	10	Kişi	500	500	550	550	600	600
1.21.5. Aile danışmanlığı ve pedagoji hizmet verilen vatandaş sayısı	10	Kişi	400	500	500	600	600	600
1.21.6. Maddi yardımda bulunulan asker ailesi sayısı	10	Aile	20	20	25	25	25	25
1.21.7. Diyetisyen hizmetinden faydalanan kişi sayısı	15	Kişi	7800	8000	8000	8500	8500	8500
1.21.8. Sünnet ettirilen çocuk sayısı	10	Kişi	100	100	100	100	110	110
1.21.9. Bakım onarım tadilat yapılan okul sayısı	10	Adet	5	5	10	10	15	15
Maliyet Tahmini				280.000,00	350.000,00	420.000,00	500.000,00	600.000,00

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı Verileri

2020-2024 yıllarında sosyal belediyecilik kapsamında, vatandaştan gelecek talepler doğrultusunda faaliyetler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 3.28. Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmeti Sayısal Verileri

Performans Göstergeleri	Ölçü Birimi	Performans Hedefi 2020	Performans Gerçekleşmesi	Oran	Performans Hedefinden Sapma Nedeni
Gıda-Giyim yardımı	Kişi	1.200	2221	%185,03	
Kırtasiye-Okul kırtasiye yardımı	Kişi	300	480	%160	
Engelli, hasta, yaşlı vb. yardıma muhtaç kişilere tıbbi malzeme ve teçhizat sağlama	Kişi	50	349	%698	
Engelli, hasta ve yaşlı vatandaşlara engelli aracı ile ulaşım sağlanması	Kişi	500	147	%29	Pandemi nedeniyle
Kentte yaşayan vatandaşların aile danışmanlığı ve pedagoji hizmeti verilmesi	Kişi	500	318	%63	Pandemi nedeniyle
Asker ailelerine maddi yardımda bulunulması	Aile	20	1	%5	Talep olmamıştır
Diyetisyen hizmeti	Kişi	8.000	3888	%50	Pandemi nedeniyle
Talep doğrultusunda sünnet ettirilen çocuk sayısı	Kişi	100	0,00	%0,00	Pandemi nedeniyle
Okullara bakım onarım tadilat yaptırılması	Adet	5	0,00	%0,00	Pandemi nedeniyle

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2020 Faaliyet Raporu Verileri

Konyaaltı Belediyesi 2020 yılı sosyal yardım hedeflerini büyük oranda gerçekleştiren diğer yıllarda hedeflerinin üzerinde hizmet talebine karşılık verdiği diyetisyenlik, engelli aracı, sünnet ettirilen çocuk ve sünnet şöleni gibi hizmet hedeflerine pandemi sebebiyle ulaşamamıştır. 2020 yılında 151 kişiye giyim yardımı 2070 kişiye ise gıda yardımı yapılmıştır. Gıda yardımları Elazığ depremi nedeniyle zarar görmüş vatandaşlara yönelik 300 yardım kolisi, pandemi sebebiyle ihtiyaç sahibi vatandaşlara yönelik 770 gıda kolisi ve ramazan ayı sebebiyle 1000 adet gıda kolisi ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmıştır. Konyaaltı Belediyesinin her yıl Yarbaşıdır fasulyesi hasadı sonrası gerçekleştirilen şenliği, pandemi nedeniyle düzenlenememiş ve hasat edilen fasulyeler sosyal hizmetler birimi tarafından yardım kolilerine eklenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu: 248).

Konyaaltı Belediyesi bireysel dilekçe, açık kapı veya muhtarlık aracılığıyla sosyal yardım başvurularını almaktadır. Talep karşısında Konyaaltı Belediyesi Sosyal Hizmetler Merkezi bünyesinde oluşturulan komisyon başvuruları gelir durumu, birlikte yaşanan kişi sayısı ve yaşam şartlarına yönelik bilgilerin değerlendirilmesini gerçekleştirmektedir. Değerlendirme sonucunda yardım yapılmasına uygun bulunması halinden en fazla 6 aylık olmak üzere yardımda bulunmaktadır. 6 ay sonrasında yardım süresi yeterli olmayan kişilere yönelik yardım süreci bireysel başvuru ve komisyon değerlendirmesi sonrasında uzatılmaktadır.

Konyaaltı Belediyesi pandeminin başlamasıyla birlikte tüm personelini bu süreçte görev aldırılmıştır. 11 adet Konyaaltı Belediyesine ait muhtarlık iletişim merkezi başta olmak üzere yoğunluğun olduğu ana noktalarda 40 adet stant kurmuş ve vatandaşlara hijyen paketi dağıtılmıştır. Bunun yanı sıra tüm personel sahada tek tek evlere giderek maske dağıtımında bulunmuştur. Sokağa çıkma yasağı sürecinde evde daha kaliteli zaman geçirebilmeleri için çocuklara kitap dağıtılmıştır.

Konyaaltı Belediyesi sosyal belediyciliğin bir göstergesi olarak bölgesinde evi yanan vatandaşlara yönelik yardımlarda da bulunmaktadır. Altinkum Mahallesi'nde evi yanan vatandaşa aynı yardımlar yapılmış, acil müdahale ekibi tarafından ev temizliği gerçekleştirilmiştir. Geyikbayırı Mahallesi'nde evi yanan vatandaşın evi yardımlarla yapılmış su ve elektrik tesisatı döşenmiştir. Çakırlar Mahallesi'nde evi yanan vatandaşın elektrik tesisatı yenilenmiştir. Molla Yusuf Mahallesi'nde elektrik kontağından yanan odanın temizlik ve boyası yapılmış evin elektrik tesisatı yenilenmiştir. Öğretmenevleri Mahallesi'nde tüp patlaması sonucu evi kullanılmayacak duruma gelen vatandaşımızın evinin gerekli ihtiyaçları hayırseverlerin desteğiyle Konyaaltı Belediyesi tarafından gerçekleştirilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu, 2020: 206). Bunun yanı sıra Konyaaltı Belediyesi bölgesinde sosyal yardımlarla hayatını sürdüren engelli vatandaşın yaşamını sürdürdüğü barakası yerine müstakil yeni bir konut inşaat etmiştir. Bu inşaat sürecinde Konyaaltı Bahtılı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile gerçekleştirmiş olduğu sosyal sorumluluk projesi çerçevesinde öğrencilerin mesleki hayatlarına katkı sağlayacak şekilde sahada olmaları sağlanmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu: 208). Böylece doğrudan kendi personeli ile hizmet gerçekleştirmenin yanı sıra bölgedeki ihtiyaç sahiplerine yönelik vatandaşların ve kurumların da desteğini aldığı görülmektedir.

Tablo 3.29. Konyaaltı Belediyesi Spor Kulüpleri Revize Etmek ve Yeni Spor Dallarını Oluşturma Hedefleri

Hedef (1.22.)	Konyaaltı Belediyesi bünyesindeki spor kulübünü revize etmek ve çeşitli spor dallarını halk ile buluşturacak yeni kulüpler oluşturmak							
Performans Göstergeleri	Hedef Etkisi (%)	Birim Değer	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2020	2021	2022	2023	2024
1.22.1. Spor faaliyetlerinden faydalanan kişi sayısı	35	Kişi	1300	1400	1500	1550	1600	1700
1.22.2. Spor branş sayısı	35	Adet	5	9	9	10	10	10
1.22.3. Katılım sağlanan etkinlik/yarışma sayısı	30	Adet	2	12	14	15	15	15
Maliyet Tahmini				420.000,00	480.000,00	500.000,00	550.000,00	600.000,00

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı Verileri

Spor İşleri Müdürlüğü sorumluluğunda mevcut spor kulübünü yenileyerek, çeşitli spor dallarında yarışmalar organize etmek, eğitimler vermek ve tüm spor dallarını profesyonel tek bir kulüp denetiminde toplamak hedeflenmiştir. Spor kulübünün ihtiyaçlarının karşılanması, hazır halde bulunması ve üye kaydının oluşturulması diğer yapılması hedeflenen faaliyetlerdir (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı: 122). 2020 yılında hedefler gerçekleştirilememiş ve performans hedeflerinden sapma nedeni olarak pandemi belirtilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu: 335).

2020 yılında Konyaaltı Belediyesinin sporu teşvik amacıyla gerçekleştirdiği yardım ve destekler ise Hayat Park içerisinde 2 tenis sahası, 1 basketbol sahası, 1 serbest oyun alanı ve 1 spor destek binası oluşturulmuştur. Vatandaşların açık alanda spor faaliyetleri gerçekleştirebilmesi için ortam hazırlanmıştır. Konyaaltı Belediyesi Spor Kulübünün bünyesinde yer alan okçuluk sporcuları, güreş takımı, futbol takımı ve kadın hentbol takımının çalışmalarını sağlıklı sürdürebilmesi için şartlar düzenlemiş ve sporcular desteklenmiştir. 2020 yılında pandemi nedeniyle Geleneksel Fesliken Yağlı Güreşleri, yaz-kış spor okulları, milli bayramlar ve özel günlerde spor dalında yapılacak etkinlikler yapılamamıştır.

Tablo 3.30. Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planında Yer Kadın Sığınma Evi Hedefi

Hedef (1.23.)	Şiddete maruz kalan kadınlar için rahat ve huzurlu bir ev ortamı oluşturmak						
Performans Göstergeleri	Hedef Etkisi (%)	Birim Değer	2020	2021	2022	2023	2024
1.23.1. Hizmetten faydalanan kişi sayısı	50	Kişi	10	10	15	15	15
1.23.2. Mesleki eğitim sayısı	50	Adet	3	4	5	5	5
Maliyet Tahmini			480.000,00	530.000,00	830.000,00	910.000,00	1.000.000,00

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı Verileri

Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü sorumluluğunda gerçekleştirilmesi amaçlanan kadın sığınmaevi ile şiddete maruz kalan kadınları korumak, psikolojik destek sağlamak, meslek edindirme kursları açmak ve çocukları ile toplumsal hayata kazandırmak hedeflenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı, s. 97). Konyaaltı Belediyesi talep doğrultusunda eşyalı ev kiralarak yaşam alanı tahsis etmekte ve kadınların psikolojik destek ve meslek edindirme kurslarından yararlanması sağlanmaktadır. Konyaaltı Belediyesinin sosyal belediyecilik alanında önemli bir eksikliği kadın sığınmaevinin bulunmaması bu hedefle beraber giderilmiştir. 2020 yılında kadın sığınmaevi ile şiddete maruz kalan kadınları korumak amaçlı belirlenen hedef talep olmaması nedeniyle gerçekleştirilememiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu: 331).

Tablo 3.31. Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Kent Konseyi Toplantı Sayısı Hedefi

Hedef (H1.24)	Katılımcı, şeffaf bir yerel yönetim anlayışını geliştirmek için çalışmaların ve ilçe vatandaşların daha fazla söz sahibi olduğu, vatandaş memnuniyeti, halkın sorunlarına çözüm üretebilme oranı, sivil toplum örgütleri ile iş birliği, vatandaşın yönetime katılımın sağlama hizmet kalitesinin artırılması için daha fazla toplantılar yapılması							
Performans Göstergeleri	Hedef Etkisi (%)	Birim Değer	Plan Dönemi Başlangıç Değeri	2020	2021	2022	2023	2024
1.24.1. Kent Konseyi çalışma gruplarının toplantı sayısı	100	Adet	9	10	10	12	12	13
Maliyet Tahmini				70.000,00	85.000,00	100.000,00	115.000,00	130.000,00

Kaynak: Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı Verileri

Kent Konseyi'nin gerçekleştireceği toplantılar ile çeşitli etkinlik ve projelerin hayata geçirilmesi, şeffaf katılımcı yönetim anlayışı çerçevesinde ilçe vatandaşlarının yönetimde daha fazla söz sahibi olması, halkın sorunlarına yönelik çözüm üretilmesi hedeflenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı, s. 129). 2020 Kent Konseyi çalışma grupları toplantı sayısı hedefi %50 oranında gerçekleştirilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu, s. 337).

Konyaaltı Belediyesinin 2020 ve 2021 yılı kapsayan diğer sosyal belediyecilik alanındaki faaliyetleri şunlardır:

- Konyaaltı Belediyesi kendini geliştiren bir belediye olma hedefi çerçevesinde 2020 yılında bünyesinde hizmet kalitesi ve personel donanımını yükseltmeye yönelik çeşitli eğitimler düzenlemeyi hedeflemiştir. 2020 yılında kalite eğitimi hedefini %100, mevzuat eğitimi hedefini %25, sağlık eğitimi hedefini %100 ve kişisel gelişim eğitimi hedefini %0 gerçekleştirmiştir. Hedeflerden sapma nedeni olarak pandemi koşullarında eğitimlerin gerçekleştirilememesi gösterilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu: 328).
- Konyaaltı Belediyesi kırsal bölgelerinde hayvancılık yapan vatandaşları teşvik etmek amacıyla yayla, mera ve kışlakların ıslahı sağlanarak otlatma kapasitesinin artırılması, ot kalitesinin iyileştirilmesi, toprak muhafazasına yönelik erozyonun önlenmesi için çalışmalarda bulunmuştur. Konyaaltı İlçe Tarım Orman Müdürlüğü ile gerçekleştirilen protokol ile küçük ve büyükbaş hayvanların hastalıklara karşı kontrol ve kayıt altına alınması Konyaaltı İlçe Tarım Müdürlüğü tarafından yapılmış, küpe ve aşı bedelleri Konyaaltı Belediyesi tarafından karşılanmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu, s. 273). Böylece Konyaaltı Belediyesi ilçe sınırlarında yer alan kırsal bölgelerin

kalkınması amaçlı diğer kamu kurumları ile iş birliğinde bulunarak bölgenin ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar gerçekleştirmiştir.

- Konyaaltı Belediyesi hizmet alanında bir ilk olarak bebek parkı projesi gerçekleştirmiştir. Bu proje ile bebek parkındaki odalar ve ekipmanlar 0-5 yaş arasındaki çocuklara yönelik düzenlenmiştir. Böylece bölgedeki 0-5 yaş arası çocuklara güvenli ve konforlu oyun alanı sağlamıştır.
- Konyaaltı Belediyesi 2019 yılında kurmuş olduğu Tiyatro Akademisi öğrencilerinin oyunlarını vatandaşlarla buluşturmak için tiyatro salonu kurmayı hedeflemiştir. 2010 yılında kurulan müzik akademisine 2020 yılında 139 öğrenci seçilerek eğitimlere ve faaliyetlere devam etmiştir.
- 2020 yılında Konyaaltı Belediyesi ve Konyaaltı İlçe Sağlık Müdürlüğü arasında gerçekleştirdiği işbirliği ile kırsal alandan 92 kadına yönelik serviks ve meme kanseri taraması gerçekleştirilmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu: 256).
- Sosyal yardımlar ve sosyal hizmetlerin gerçekleştirilmesi konusunda en çok yaşanan mali yetersizlik sorununa karşı Konyaaltı Belediyesi 2020 yılında bünyesinde mülkiyeti veya tasarrufu yer alan ATM, kafeterya, büfe, kapalı spor salonu, semt spor sahası ve belediye ekmek fırınına belediye encümeni tarafından ihale yolu ile kiralarak gelir elde etme yoluna gitmiştir. 2020 yılında ek gelir kaynağı olarak akaryakıt firmasına ve telekomünikasyon şirketine yer kiralama, Hayat Park Projesi içinde yer alan kafe/lokanta gibi yerleri kiralama sağlamıştır (Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu: 77).
- Konyaaltı Belediyesi katılımcı belediyecilik anlayışı çerçevesinde hareket edebilmek için vatandaş, muhtar, sivil toplum kuruluşları kamu ve özel kurumlar ile iletişim yollarını geliştirmeyi amaçlamıştır. “Projem Konyaaltı Projesi” ile muhtarlar öncülüğünde halkın yönetimde söz sahibi olabilmesini sağlamak için periyodik olarak her yıl bir seminer ve on iki toplantı düzenlenmesi, bölgede yaşayan halktan gelen doğrudan görüş ve çözüm önerilerine yönelik üst yönetime sunulacak bilgi bankası oluşturulması hedeflenmiştir (Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı: 113). 2020 yılında 70 adet halk günü organizasyonu yapılması ve halkın doğrudan üst yönetimle talep, şikayet ve isteklerini iletebilmesi amaçlanmıştır. Böylece halkın yönetime katılım araçları da geliştirilmeye çalışılmıştır. Belediye Başkanı’nın başkanlığında Sivil Toplum Kuruluşları, Meslek Odaları, Kamu Kurum ve Kuruluşları, Özel Kurum ve Kuruluşlarının katılımı ile iletişimi güçlendirmek amaçlı hedeflenmiştir.

2020 yılında pandemi nedeniyle hedeflerin büyük bir çoğunluğu gerçekleştirilememiştir.

- Konyaaltı Belediyesinin sosyal belediyecilik alanında başka bir projesi ise Hayat Park Projesi'dir. Bu proje ile geniş bir ormanlık alan içerisinde vatandaşların hizmet alabileceği farklı sosyal, kültürel ve spor hizmetlerin bir arada olması ve dezavantajlı grupların hayat standartlarını yükseltmek amaçlı bünyesinde yeni merkezlerin oluşturulması hedeflenmiştir.
- Konyaaltı Belediyesi "Esnafım" uygulaması ile bölgesindeki esnaf ve vatandaş arasında iletişim kurarak bir araya getirmeyi hedeflemiştir. Bu uygulama ile internette faal olarak hizmet sağlayamayan küçük esnaf başta olmak üzere tüm esnafın aktif olarak internetten faal hizmet vermesi ve bölge esnafının komisyon ödemedi ürünlerini vatandaşa sunması fırsatı verilmiştir. Bunun yanı sıra Konyaaltı Belediyesi bölgesindeki esnafın bilgilerinin güncellenmesi ve ihtiyaçlarının tespit edilmesi sağlanmıştır. 2021 yılında bilgi toplama, bilgilendirme ve programın faaliyete girmesi amaçlanmıştır (Konyaaltı Belediyesi 2021 Yılı Performans Programı: 34). Esnafım uygulaması ile farklı bir hizmet alanı gerçekleştirilmiştir.

3.4. Bulgular

- Konyaaltı Belediyesinin 2015-2020 yılları faaliyet raporları incelendiğinde gıda yardımı, kıyafet yardımı, kırtasiye yardımı, tıbbi malzeme yardımı, engelsiz araç hizmeti, bebek maması ve bezi yardımı, asker ailelerine yardım, psikolog ve diyetisyenlik hizmeti, evde sağlık ve bakım hizmeti, afetzedelere yönelik yardım gibi sosyal yardım ve sosyal hizmetlerinin yer aldığı görülmektedir. Konyaaltı Belediyesinin ihtiyaç sahiplerine yönelik olarak sosyal yardım ve sosyal hizmetlerinin çeşitlilik barındırdığı ancak gıda ve kıyafet yardımı dışındaki yardımlarına yönelik hedeflerin bazı yıllar gerçekleştirilemediği görülmektedir. Sosyal yardım ve sosyal hizmetlere yönelik hedeflerin gerçekleştirilememesi sebebi olarak talebin bulunmaması gösterilmektedir. 2020 yılında yaşanan korona virüs vakası sebebiyle sosyal yardım alanındaki taleplerin ve hizmetlerin diğer yıllara göre daha fazla olduğu görülmektedir. Sosyal yardım hizmetlerinden aşevinin bulunmamasının eksikliği Antalya Büyükşehir Belediyesi aşevine yapılan yönlendirmeler ile çözümlenmeye çalışılmaktadır. Konyaaltı Belediyesinin diyetisyenlik, psikolog ve engelsiz araç gibi hizmetlerinin ise her yıl hedeflenenin üzerinde gerçekleştirildiği ve bölge vatandaşlarının bu hizmetlerden yararlandığı faaliyet raporlarında yer alan verilerden anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra

afetzedelere ve ihtiyaç sahibi vatandaşlara yönelik gerçekleştirilen ev eşyası ve tıbbi malzeme gibi yardımların gerçekleştirilmesinde belediyenin kendi hizmet sağlaması yanı sıra ihtiyaç sahibi ve yardımseverler arasında aracı rol üstlendiği belirtilmiştir. Konyaaltı Belediyesinin sosyal belediyeciliği dar bir kalıpta algılamadığını gerçekleştirmiş olduğu sosyal ve kültürel etkinlikler, hobi, spor, eğitim ve meslek edindirme kursları ile anlaşılmaktadır. Bölge vatandaşlarının kültürel ve sanatsal hizmetlere yönelik katılımının olduğu her yıl artırılan ve gerçekleştirilen hedeflerden anlaşılmaktadır.

- 2019 yılı itibari ile gerçekleştirilen Konyaaltı Belediyesi Müzik Akademisi ve Konyaaltı Belediyesi Tiyatro Akademisi projeleri ile yetenekli gençlerin eğitim alabilmesi ve pratik yapabilmesi için gerekli şartlar sağlanarak sosyal belediyecilik alanında farklılık yaratılmıştır. Sosyal belediyecilik uygulamalarından çocuklara, yaşlılara, kadınlara ve gençlere yönelik hizmetler çocuk kreşi, yaşlılar kreşi, emekli kahvesi, kadın lokali, kadın emek pazarı, kadın sığınmaevi, kız öğrenci yurdu ve öğrenci lokali projeleri ile gerçekleştirilmiştir. Engellilere yönelik hizmet merkezi eksikliğinin tamamlanması için Engelsiz Yaşam ve Otizm Merkezi Projesinin 2021 Yılı Performans Programı'nda faaliyete geçirilmesi planlanmıştır. Konyaaltı Belediyesi literatürde yer alan sosyal belediyecilik alanındaki hizmetlerden bünyesinde yer almayan hizmetleri Hayat Park Projesi içerisinde gerçekleştirilmesi planlanan projeler ile tamamlamayı hedeflemiştir.
- Konyaaltı Belediyesi hizmetlerini vatandaşa ulaştırabilmek için billboard, afiş, broşür, sosyal medya ve Konyaaltı Belediyesi aylık dergisi gibi kanalları tercih etmiştir. Katılımcı belediyecilik anlayışı çerçevesinde hizmetlerde katılımın artması için vatandaş, muhtar, sivil toplum kuruluşları, kamu ve özel kurumlar ile iletişim yollarını genişletmiştir. Muhtarlarla düzenli olarak gerçekleştirilen toplantıları kapsayan Projem Konyaaltı Projesi ve vatandaşların üst yönetime doğrudan talep, istek ve şikayetlerini iletebilmesi için gerçekleştirilen mahalle toplantıları ile vatandaşların yönetime katılım yolları sağlanmaya çalışılmıştır.
- Konyaaltı Belediyesi mali kaynak yaratmak için bünyesinde yer alan kreş ve kafeteryadan elde edilen hizmet bedelleri, büfe, ATM, restoran, çay bahçesi, kapalı spor salonu, semt spor sahası, belediye ekmek fırını gibi taşınmazlardan elde edilen kira ücretleri ve akaryakıt firması ve telekomünikasyon şirketine yer kiralayarak elde ettiği gelir ile bütçesini artırma ve edilen gelirleri vatandaşa tekrar kullanma yoluna başvurmuştur.

- Konyaaltı Belediyesi kırsal kesimdeki vatandaşların kalkınması, sosyalleşmesi ve sağlık alanında farkındalık yaratılması için hizmetler gerçekleştirmiştir. Bu hizmetler; Yarbaşıdır Kuru Fasulye Şenliği, Köyüm Bisiklete Biniyor Projesi, hayvancılık yapan vatandaşlara teşvik, serviks ve meme kanseri taramasıdır.
- Konyaaltı Belediyesi pandemi sürecinde tüm ilçe vatandaşlarına maske ve dezenfekte yardımı sağlamış, 65 yaş üzeri sokağa çıkma yasağı olan vatandaşlara market alışverişi, banka hizmeti ve ilaç alımı gibi temel ihtiyaçlarına yönelik hizmetler sağlamıştır. Online eğitim alan maddi durumu yetersiz öğrencilere eşit eğitim fırsatları sunabilmek için 150 tablet yardımı sağlamıştır. Pandemi sürecinde de görülmüştür ki vatandaşın en yakınında yer alan belediyelerin ihtiyaçlara yönelik hizmetleri hem hızlı gerçekleştirebiliyor olması hem de ihtiyaçların daha iyi anlaşılabilir olması yönünden öneme sahiptir. Pandemi sürecinde sosyal yardımların yanı sıra vatandaşa sosyal ve kültürel etkinlikler sunmak için pandemi şartlarına uygun “Arabada Sinema Etkinliği”, “Park Et Seyret” ve ulusal bayramlarda gezici konser tırı gibi hizmetler sunulmuştur. Bunun yanı sıra bölge esnafının pandemi kısıtlamalarından görmüş olduğu zarar karşısında Esnafım uygulamasını geliştirerek bölgedeki esnafın aracısız vatandaşa ulaşımı sağlanmaya çalışılmıştır.

3.5. Öneriler

Konyaaltı Belediyesine yönelik gerçekleştirilen incelemede 2015-2021 yıllarında sosyal belediyeçilik çerçevesinde gerçekleştirmiş olduğu projeler ve hizmetler olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra 2020-2024 Yılları Stratejik Planı’nda gerçekleştirilmesi hedeflenen projeler yer almaktadır. Gerçekleştirilen sosyal belediyeçilik alanındaki araştırma ve literatürde yer alan sosyal belediyeçilik hizmetleri çerçevesinde Konyaaltı Belediyesi ve tüm belediyelere bulabilecek öneriler şu şekildedir:

- Konyaaltı ilçesi sınırlarında yer alan üniversite hastanesi sebebiyle tedavi amaçlı şehir dışından geçici göçler alabilmektedir. Bu sebeple hastane yakınlarında kurulabilecek misafir evleri ile hasta yakınlarına yönelik barınma hizmeti gerçekleştirilebilir.
- Konyaaltı ilçesi sınırlarında yer alan üniversite sebebiyle öğrenci sayısı fazladır. Öğrencilerin en temel ihtiyacını oluşturan beslenme ihtiyacına yönelik geliştirilecek kart sistemi ile yemekhane hizmeti veya bölgesindeki esnaftan indirimli veya maddi durumu yetersiz öğrencilere yönelik ücretsiz yemek yardımı gerçekleştirilebilir.
- Konyaaltı Belediyesinin yarattığı iş imkânları bünyesinde sağladığı istihdamla sınırlı kalmaktadır. Bölgesinde yer alan işveren ve iş arayanlar arasında köprü sağlayacak

kariyer ofisi sisteminin geliştirmesi vatandaşların yaşamış olduğu maddi sorunlara yönelik kalıcı çözümler oluşturabilecektir.

SONUÇ

Dönemin şartlarının bir sonucu olarak meydana gelen sosyal devlet anlayışına göre devlet sosyal risklere karşı ekonomik ve toplumsal yaşama müdahalede bulunarak sosyal hayatın sürdürülebilmesi için gerekli olan dengeyi sağlamaktadır. Böylece sosyal devlet vatandaşlarına asgari düzeyde bir yaşam standardı sağlamakla ve dezavantajlı konumdaki vatandaşlarını korumakla görevli kılınmıştır. Devletin doğrudan hizmet sunucu rolünde yaşanan değişimler, şehirlere yönelik artan göçler beraberinde yerel yönetimlere yönelik vurguyu artırmıştır. Yaşanan değişim ve dönüşüm sonucunda özellikle Türkiye’de yerel yönetimler denince ilk akla gelen belediyeler sosyal politikaları gerçekleştirmede görev üstlenmiştir. Belediyelerin yetki, sorumluluk ve görev alanlarının çeşitlenmesi beraberinde sosyal belediyeçilik kavramını meydana getirmiştir. Kısa bir süre uygulama alanı bulan ve sosyal belediyeçilik kavramı ile ilişkilendirilen toplumcu belediyeçilik anlayışının meydana geldiği süreç, temellerini oluşturan ideoloji, uygulama alanları, hizmet sunucular ve benimsenen amaç yönünden birbirinden farklılık barındırdığı yapılan literatür taramasında görülmüştür.

Türkiye’de 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile sosyal belediyeçilik faaliyetlerinin kanuni dayanağı oluşturulmuştur. Belediyeler klasik altyapı hizmetlerinin yanı sıra sosyal yardım, sosyal hizmet, sosyal ve kültürel alanlarda faaliyet göstermeye başlamıştır. Türkiye’de uygulamada yaşanan en büyük sorunlardan bir tanesi sosyal belediyeçilik anlayışının dar anlamda sadece sosyal yardım olarak anlaşılması ve toplumun küçük bir kesimine hizmet sağlamasıdır. Bunun yanı sıra belediye başkanının sosyal politikalarla yönelik bakış açısı, merkez, yerel ve ilgili kurumlar arasında koordinasyon ve görev dağılımının olmaması, hizmetleri sağlamada bütçe yetersizliği, hizmet alanına yönelik veri ve analiz yetersizliği, hizmetleri sağlamada uzman personel eksikliği, belediyelerin kapasiteleri incelenmeden kanunen tüm belediyelere aynı görevlerin verilmesi sosyal belediyeçiliğe yönelik diğer temel sorunlardandır. Bu sorunların giderilmesi ve sosyal sorunlara yönelik kalıcı çözümlerin üretilmesi sosyal belediyeçilik anlayışını uygulamada daha etkin olmasını sağlayacaktır.

Çalışmanın örneğini oluşturan Konyaaltı Belediyesi, 2020-2024 Yılları Stratejik Planı’nda vizyonu olarak sosyal belediyeçilik anlayışını vurgulamış ve temel ilkeleri arasında sosyal belediyeçiliğe yer vermiştir. Bundan önceki süreçte vizyon ve temel ilkeleri arasında sosyal belediyeçilik yer almazken sosyal belediyeçiliğe yönelik faaliyetlerin öncelikli konumda yer aldığı söylemi bulunmaktadır. Konyaaltı Belediyesinin sosyal belediyeçilik faaliyetlerine

yönelik hizmetleri çeşitlilik barındırmakta ve genelde Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir. Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü çatısı altında sosyal yardım ve sosyal hizmetlere yönelik faaliyetler Konyaaltı Belediyesi Sosyal Hizmetler Merkezi tarafından, sanat ve eğitime yönelik kurslar ise Konyaaltı Belediyesi Sanat ve Eğitim Merkezi tarafından sunulduğu öğrenilmiştir. Sosyal belediyecilik açısından önem arz eden bu iki hizmet kolunun ayrı merkezler tarafından uzman kadroyla gerçekleştirilmesi, hizmetlerin bütüncül olarak sağlanması ve kontrol edilmesi yönünden önemli bir yere sahiptir.

Konyaaltı Belediyesinin 2015-2020 faaliyet raporları incelendiğinde sosyal belediyecilik alanında gerçekleştirmiş olduğu sosyal yardımların “Gıda ve Giyim Yardımı”, “Kırtasiye ve Okul Kıyafeti Yardımı”, “Tıbbi Malzeme Yardımı”, “Tekerlekli Sandalye Yardımı”, “Çocuk Bezi ve Maması Yardımı”, “Ev Eşyası Yardımı” ve “Asker Ailelerine Maddi Yardım” olduğu görülmüştür. Bebek bezi paketi yardımı projesi ise 2021 yılında gerçekleştirilmek üzere planlanmıştır. Sosyal belediyecilik alanında gerçekleştirmiş olduğu hizmetler ise “Engelli ve Yaşlı Ulaşım Aracı Hizmeti”, “Evde Bakım Hizmeti”, “Aile Danışmanlığı ve Pedagog Hizmeti”, “Diyetisyenlik Hizmeti”, “Psikolog Hizmeti”, “Toplu Sünnet Töreni Hizmeti” ve “Pansuman, Enjeksiyon ve Küçük Müdahale Gerektiren Sağlık Hizmetleri” şeklindedir. 2015-2019 ve 2020-2024 Yılları Stratejik Planları incelendiğinde sosyal yardım ve sosyal hizmetlere yönelik hedeflerin yıllar boyunca artırıldığı ve ancak faaliyet raporu incelemelerinde hedeflerin bazı yıllar gerçekleştirilemediği görülmüştür. Belirtilen hedeflere rağmen hedeflerin tutturulamamasına ve sapmalar yaşanmasına neden olarak talebin bulunmaması gösterilmiştir. Yapılan yardımlar temel ihtiyaçlar olarak önem arz ederken sosyal yardımlara ve sosyal hizmetlere yönelik hizmet yelpazesinin genişletilmesi dezavantajlı gruplar açısından faydalı olacaktır.

Konyaaltı Belediyesi üst yönetiminin sosyal belediyecilik faaliyetlerine olumlu yaklaştığı ve sosyal belediyeciliği sadece sosyal yardım yapmak olarak dar bir kalıpta algılamadığı gerçekleştirmiş olduğu birçok sosyal ve kültürel hizmetlerden anlaşılmaktadır. Yapılan doküman analizi incelemelerinde görülmektedir ki sosyal ve kültürel faaliyet alanlarında gerçekleştirmiş olduğu hizmetlerde sosyal hizmet ve sosyal yardımlardan daha aktif konumdadır. Özellikle yetişkinlere ve gençlere yönelik meslek edindirme, derslere destek, spor, yaz etkinlikleri, el becerisi ve hobi kurslarına yönelik faaliyetler hedeflenenin üzerinde gerçekleştirilmiş ve her yıl katılımcı ve kurs sayısı artırılmıştır. Bünyesinde kurmuş olduğu “Tiyatro Akademisi” ve “Müzik Akademisi” sosyal ve kültürel hizmetler açısından farklılık barındıran iki örnek olmuştur. Bu iki akademiye seçilen öğrencilerin alanında eğitim görmeleri ve belediyenin gerçekleştirmiş olduğu etkinlikte yer almaları sağlanmıştır. Bunun yanı sıra her

yıl dini, milli bayramlar ve özel günlerde etkinlikler gerçekleştirilmiş ve yıl boyunca belirli aralıklarla konserler, eğitici seminerler ve geziler düzenlenmiştir. Geleneksel olarak her yıl gerçekleştirilen kitap fuarı ile kendi hizmet alanı dışında şehirdeki tüm kitapseverlerin kitaplar ve yazarlarla buluşturulması sağlanmaktadır. Kırsal kesimdeki vatandaşların kalkınması için hayvancılık alanında destekler sağlanmış, gelenekselleştirilen “Yarbaşçandır Kuru Fasulye Hasat Etkinliği” ile bölgenin tanıtımı gerçekleştirilmiştir. 2015 yılı itibariyle gerçekleştirilen “Köyüm Bisiklete Biniyor Etkinliği” ile kırsal bölgedeki vatandaşlara bisiklete binme alışkanlığı kazandırılmaya çalışılmıştır.

Kadın, çocuk, genç ve yaşlıların yaşam şartlarını kolaylaştırmak ve iyileştirmek açısından Konyaaltı Belediyesi’nin gerçekleştirmiş olduğu “Öğrenci Lokali”, “Kadın Sanat ve Eğitim Lokali”, “Yaşlılar Kreşi”, “Çocuk Kreşi” ve “Emekliler Kahvesi” projeleri sosyal belediyecilik alanında öneme sahiptir. 2015-2019 Faaliyet Raporu’nda engellilere yönelik yaşam merkezi projesi yer almış ancak gerçekleştirilememiştir. Bu alandaki eksikliğin doldurulması için 2023 yılında yapımı tamamlanacak “Otizm ve Engelli Merkezi Projesi” hedefi yer almaktadır. 2020 yılında yapımı başlayan ilk etabı oluşturan otizm merkezinin 2021 yılında faaliyete geçirilmesi planlanmaktadır. Ancak dezavantajlı konumdaki engelli bireylerin yaşamını kolaylaştırmak ve hayat kalitesini artırmak için daha geniş yelpazede hizmetler gerçekleştirilmelidir. Konyaaltı Belediyesinin sosyal belediyecilik alanında bir diğer eksikliğini oluşturan kadın sığınmaevi hizmetinin bulunmaması ise 2020 yılı itibariyle giderilmiştir. Aynı zamanda ilçedeki vatandaşlara yönelik spor faaliyetlerinin gerçekleştirebileceği alanlar ve hizmetler sınırlıdır. Spor faaliyetlerini gerçekleştirmeye yönelik alan yetersizliği için 2021 yılında faaliyete geçirilmesi planlanan “Spor Kompleksi Projesi” yer almaktadır.

2020 yılında yapımı başlayan “Hayat Park Projesi” ile sosyal belediyecilik alanında önemli bir adım atılmış ve birçok sosyal ve kültürel faaliyetin yer aldığı kompleksler gerçekleştirilmeye yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Konyaaltı Belediyesinin sosyal belediyecilik alanında önemli faaliyetlerinin yer aldığı ve 2020 yılı itibariyle bu alandaki faaliyetleri artırarak, eksikliği hissedilen hizmetlerin tamamlanması yolunun izlendiği görülmektedir.

Konyaaltı Belediyesi sosyal belediyecilik faaliyetlerinin temel sorunlarından olan yetersiz mali kaynak sorununa yönelik belediye bünyesindeki bazı mülkiyeti veya tasarrufu yer alan alanları kiraya vererek veya vatandaşa daha uygun fiyatlarla bünyesinde hizmet sunduğu kafeterya, kreş gibi işletmelerden elde edilen gelirler ile giderilmeye çalışılmıştır. Konyaaltı Belediyesi bu alandaki hizmetlerini çeşitlendirmesi hem vatandaşların daha uygun fiyatlara

hizmet alması hem de elde edilen bütçenin vatandaşlara yönelik yeni hizmetlerde kullanılmasını sağlayacaktır.

Konyaaltı Belediyesi; ilçesinde yer alan vatandaşların yönetime katılımını artırmak ve vatandaşa daha yakın olarak sorunlarına çözümler üretmek için kent konseyi toplantı sayılarının yıllar boyunca artırıldığı, vatandaşları temsilen düzenli olarak muhtarlarla toplantılar gerçekleştirildiği ve 2020 yılı itibariyle yönetim ile vatandaşın görüşmeler sağlayabildiği mahalle toplantıları düzenlediği görülmüştür. Bunun yanı sıra sivil toplum örgütleri, kamu kurum ve kuruluşları, meslek odaları, özel kurum ve kuruluşlarının katılımı sağlamak için düzenli olarak toplantılar gerçekleştirmiştir. Bu alanda kent konseyinin vatandaşları yönetime dâhil etmesi ve sosyal sorunlara yönelik olarak hedeflenen çalışmaların gerçekleştirilemediği görülmektedir.

2020 yılında Koronavirüs salgın hastalığı ile sosyal sorunlar ve sosyal hizmetler konusunda yerel yönetimlerin öneminin arttığı görülmektedir. Konyaaltı Belediyesi 2020 yılına kadar sosyal ve kültürel faaliyetlerine yönelik hedeflerinin büyük çoğunluğunu gerçekleştirebildiği ancak yaşanan salgın hastalık nedeniyle 2020 yılında birçok sosyal ve kültürel faaliyetlerini gerçekleştiremediği görülmektedir. Bunun aksine bu süreçte sosyal yardım ve sosyal hizmetlere yönelik talepler artış göstermiş ve maddi durumu yetersiz olan vatandaşlara gıda paketi yardımlarında bulunulmuştur. Evde Kal Projesi ile sokağa çıkma yasağı bulunan vatandaşa market alışverişi, ilaç temini, seyahat izin belgesi ve maaş çekimi gibi hizmetler sağlanmıştır. Kamu kurumları, ibadethane yerleri, pazar yerleri ve iş yerleri gibi vatandaşın sık kullandığı alanlara yönelik dezenfektan işlemleri, hijyen paketleri gibi sürecin gerektirdiği ihtiyaçlar belediye tarafından karşılanmıştır. Sosyal mesafeye uygun olarak arabada sinema ve arabada konser gibi etkinliklerde vatandaşlara sosyal ortam yaratılmaya çalışılmıştır. Konyaaltı Belediyesi pandemi sürecinde sahip olduğu sistem ile evden çalışmanın zorlaştığı ve vatandaşın ulaşılabilirliğinin aksadığını tespit ederek ULAKBEL sistemine geçmiş ve vatandaşların belediyeye ulaşmasındaki mesai saati genişletilmiştir. Pandemi sürecinden çok fazla etkilenen işletmelerin mağduriyetini azaltmak için “Esnafım” uygulamasını kurmuş ve uygulama ile bölgedeki esnafın vatandaşa aracısız ulaşımının sağlanması amaçlanmıştır.

Sonuç itibari ile Konyaaltı Belediyesinin literatürde yer alan sosyal belediyecilik uygulama ve hizmetlerinin büyük çoğunluğunu bünyesinde barındırdığı, sosyal yardım ve sosyal hizmetlerle kendini sınırlamayarak sosyal ve kültürel konularda aktif ve özgün faaliyetler gerçekleştirdiği aynı zamanda 2020 yılı öncesi yer alan aksaklık ve eksikliklerin giderilmeye çalışıldığı görülmektedir. 2020-2024 Yılları Stratejik Planı’nda yeni yönetimin vizyonu olarak sosyal belediyecilik vurgusu yapması gelişmeler yaşanmasında etkilidir.

Konyaaltı Belediyesinin kaynak yaratmak ve vatandaşın yönetime katılımını arttırmak için gerçekleştirmiş olduğu faaliyetler ile toplumcu belediyeçilik özelliklerini taşıdığı ancak özel sektörden hizmet satın alma yolunu tercih etmesi, sivil toplum kuruluşları, kamu kurumları ve özel sektörün yönetime katılımının sağlanması, doğrudan hizmet götürmek yerine bazı hizmetlerin gerçekleştirilmesinde aracı rol üstlenmesi sebebiyle sosyal belediyeçilik özelliklerinin ağır bastığı görülmektedir. Yaşanan pandemi süreciyle de görülmüştür ki vatandaşın sorunlarına yönelik hizmet talebinde bulunabileceği ve bilgi edinebileceği en yakın kurum olan belediyelerin, sosyal belediyeçilik işlevinin önemi artmıştır.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, Ş. (2014). “Hatay Büyükşehir Belediyesi”. *Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 55-76.
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. (2013). *Sosyal Politika Kazanımları (2002-2013)*. ASPB. Ankara.
- Akdoğan, Y. (2006). “Sosyal Belediyecilik”. *Yerel Siyaset Dergisi*(3).
- Alan, Ç. (2018). “Türkiye’de Sosyal Belediyeciliğin Uygulanmasını Zorlaştıran Nedenler”. *Journal of International Management*, 54-66.
- Alp, S. (2009). “Refah Devleti Düşüncesinin Gelişimi ve Bir Liberal Alternatif Olarak Üçüncü Sektör”. *Maliye Dergisi*, 265-279.
- Altan, Ö. Z. (2004). *Sosyal Politika*. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir
- Arıkboğa, E. (2015). “Büyükşehir Yönetim Sistemi: Büyükşehir ve İlçe Belediyeleri”. K. Görmez (Ed.). *Yerel Yönetimler*. Ankara: Orion Kitabevi, Ankara, 188
- Ateş, H. (2009). “Sosyal Belediyecilik”. *Çerçeve Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği*, (49), 88-95.
- Aydın, M. (2008). *Sosyal Politika ve Yerel Yönetimler*. Yedirenk Yayınları, İstanbul.
- Aydın, M., ve Çakmak, E. (2017). “Sosyal Devletin Temelleri”. *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1-19.
- Aydiner, T. (2020). “Toplumcu Belediyecilik Deneyimi (1973-1980): Denizli Örneği”. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 353-368.
- Aygen, M. (2014). “Sosyal Belediyecilik Üzerine Bir İnceleme: Elazığ Belediyesi Örneği”. *Fırat Üniversitesi Harput Araştırmaları Dergisi*, 173-192.
- Ayman Güler, B. (2006). “Sosyal Devlet ve Yerelleşme”. *Memleket Siyaset Yönetim*, 2-43.
- Baş, H., ve Çetin, B. (2017). “Bir Sosyal Belediyecilik Uygulaması Olarak İstanbul Esenler Belediyesi Gençlik Merkezi Örneği”. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 149-175.
- Başcı, G., ve Kaya, A. (2018). “Sosyal Belediyecilikte Farkındalık ve Memnuniyet Düzeyi: Çorum Belediyesi Örneği”. *International Congress on Social Sciences II*, Ankara, 39-68.
- Balcılar, A. (2020). *Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Bornovar Belediyesi Örneği*. Cinius Yayınları, İstanbul.
- Batal, S. (2015). “Türkiye’de Sosyal Devlet Kavramının Dönüşümü: Sosyal Belediyecilik”. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 19(2), 221-245.

- Batuman, B. (2010). "Toplumcu bir Belediyecilik Modeli: Yeni Belediyecilik Hareketi 1973-1977". *Mülkiye*, 223-241.
- Batuman, B. (2013). *70'ler: Siyasetin Odağındaki Kent, Kentin Odağındaki Siyaset*. İletişim Yayınları, İstanbul.
- Berkün, S. (2017). "Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Anlayışı". *e-Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi*, 582-598.
- Bozkurt, Ö., Sezen, S. ve Ergün, T. (1998). *Kamu Yönetimi Sözlüğü*. Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Ankara.
- Bozkurt, E. (2020). "Toplumcu Belediyecilik Politikalarının Ovacık Belediyesi Örneği Üzerinden Değerlendirilmesi". *Kent ve Çevre Araştırmaları Dergisi*, 99-149.
- Bulut, N. (2003). "Küreselleşme:Sosyal Devletin Sonu Mu ?". *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 173-197.
- Buğra, A., ve Keyder, Ç. (2017). *Sosyal Politika Yazıları*. İletişim Yayınları, İstanbul.
- Candan, H., ve Maltaş Erol, A. (2017). "Türkiye'de Sosyal Adaletin Temininde Sosyal Devletin Rolü". *Sayıştay Dergisi*, 87-119.
- Çelik, A. (2014). "Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Örneği". *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1-20.
- Çolak, H. (2012). "Türk Toplumunda Demokrasî ve Yerel Yönetimlerin Tarihsel Gelişimi Bağlamında 1580 Sayılı Belediye Kanunu Yasama Müzakereleri". *Ankara Üniversitesi Türk Dnklâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, 33-55.
- Çöpoğlu, M. (2014). "Sosyal Belediyecilik ve Sorunları". *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 223-247.
- Deniz, A., Akarçay, P., ve Karakaş, A. (2017). "Osmanlıda Belediyeciliğin Gelişimi ve Modernleşme Çabaları". *Akademik Bakış Dergisi*, 314-325.
- Erdoğan, H. (2020). "Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Ekseninde Türkiye Cumhuriyeti'nin Kalkınma Politikası ve Tarımsal Üretim". *Journal of Universal History Studies*, 252-268.
- Ersöz, H. Y. (2011). *Sosyal Politikada Yerelleşme*. İstanbul Ticaret Odası, İstanbul.
- Eser, B., Memişoğlu, D., ve Özdamar, G. (2011). "Sosyal Siyasetin Üretilmesi Sürecinde Refah Devletinden Neo-Liberal Devlete Geçiş: Devletin Kamu Hizmeti Sunma İşlevinin Değişimi". *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 201-217.
- Fendoğlu, H. T. (2002). "2001 Anayasa Değişikliği Bağlamında Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılması (AY. Md.13.)". *Anayasa Yargısı*, 18(1), 111-149.

- Göymen, K. (1997). *Türkiye'de Kent Yönetimi*. Boyut Yayıncılık, İstanbul
- Göze, A. (1995). *Liberal Marxiste Faşist ve Sosyal Devlet*. Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.
- Gün, S. (2015). “Neo-Liberal Küreselleşme Sürecinde Değişen Yerel Eğilimler Sosyal Politika Uygulamaları ve Emek Politikaları Bağlamında Tunceli Belediyesi”. *Toros Üniversitesi İktisadi İdari Sosyal Bilimler Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1-30.
- Gürbüz, M., Yıldırım, U., ve Belli, A. (2014). “Büyükşehir Belediye Kanunu’nun Kahramanmaraş İli Ölçeğinde Analizi”. *Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 102-135.
- Gürboğa, N. (2008). “Osmanlı Taşrasında Belediye İdaresi: Alanya Belediyesi”. *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 165-185.
- Güvercin, C. (2004). “Sosyal Güvenlik Kavramı ve Türkiye’de Sosyal Güvenlik Tarihçesi”. *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, 89-95.
- Hamamcı, C. (2016). “Toplumcu Belediyecilik”. Ş. Özkan Erdoğan, ve O. Zengin (Ed.), *Prof. Dr. Oğuz Onaran’a Armağan*. Ankara Üniversitesi Yayınları No.534, Ankara, 161-175.
- Hameed, A., İnan, F. M., ve Develi, A. (2020). “Ankara-Keçiören Belediyesi’nin Sosyal Belediyecilik Uygulamaları Açısından İncelenmesi”. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 228-253.
- Huber, E. R., (1970). “Modern Endüstri Toplumunda Hukuk Devleti Ve Sosyal Devlet”. (Çev. T. Ansay), *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 27-51.
- Karabulut, A. (2016). “Sosyal Güvenlik Hakkı Ve 1982 Anayasası’na Yansımaları”. *İş ve Hayat*, 187-208.
- Karaca, Ç., ve Çam, Y. (2019). “Türkiye’de Sosyal Devlet Anlayışının Değerlendirilmesi”. *Maliye Dergisi*, 72-97.
- Keleş, S. (2008). *Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Kesgin, B. (2016). “Sosyal Belediyecilik Uygulamalarında Sivil Toplum Ortaklığı”. *Stratejik Kamu Yönetimi Dergisi*, 83-94.
- Kesgin, B. (2019). *Yoksulluğa Yerel Müdahale “Sosyal Belediyecilik” Karşılaştırmasında Eminönü ve Beşiktaş Belediyeleri Örnekleri*. Ekin Yayıncılık, Ankara.
- Koçak, O., Arslan, H., ve Eti, S. (2017). “Belediyelerde Sosyal Politika Uygulamaları Ve Pendik Belediyesi Örneği”. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 119-144.

- Kocaoğlu, M., Aydoğan, C., ve Karabulut Akkuş, Ö. (2017). “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları Üzerine Bir Değerlendirme”. *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 157-16.
- Konyaaltı Belediyesi. (2015). *Konyaaltı Belediyesi 2015 Yılı Faaliyet Raporu*. Antalya
- Konyaaltı Belediyesi. (2015). *Konyaaltı Belediyesi 2015 Yılı Performans Programı*. Antalya.
- Konyaaltı Belediyesi. (2015). *Konyaaltı Belediyesi 2015-2019 Yılları Strateji Planı*. Antalya.
- Konyaaltı Belediyesi. (2016). *Konyaaltı Belediyesi 2016 Yılı Faaliyet Raporu*. Antalya.
- Konyaaltı Belediyesi. (2016). *Konyaaltı Belediyesi 2016 Yılı Performans Raporu*. Antalya.
- Konyaaltı Belediyesi. (2017). *Konyaaltı Belediyesi 2017 Yılı Faaliyet Raporu*. Antalya.
- Konyaaltı Belediyesi. (2017). *Konyaaltı Belediyesi 2017 Yılı Performans Programı*. Antalya.
- Konyaaltı Belediyesi. (2018). *Konyaaltı Belediyesi 2018 Yılı Faaliyet Raporu*. Antalya.
- Konyaaltı Belediyesi. (2018). *Konyaaltı Belediyesi 2018 Yılı Performans Programı*. Antalya.
- Konyaaltı Belediyesi. (2019). *Konyaaltı Belediyesi 2019 Yılı Faaliyet Raporu*. Antalya.
- Konyaaltı Belediyesi. (2019). *Konyaaltı Belediyesi 2019 Yılı Performans Programı*. Antalya.
- Konyaaltı Belediyesi. (2020). *Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu*. Antalya.
- Konyaaltı Belediyesi. (2020). *Konyaaltı Belediyesi 2020 Yılı Performans Raporu*. Antalya.
- Konyaaltı Belediyesi. (2020). *Konyaaltı Belediyesi 2020-2024 Yılları Stratejik Planı*. Antalya
- Konyaaltı Belediyesi. (2021). *Konyaaltı Belediyesi 2021 Yılı Performans Programı*. Antalya.
- Koray, M., ve Temiz, H. E. (2014). “Merkezi Yönetimle İlişkiler, Kısıtlar ve Harcamalar Çerçevesinde Sosyal Belediyecilik ve Dört Büyükşehir Belediyesi Açısından Uygulamalar”. *Çalışma ve Toplum*, 11-59.
- Köse, H. (2007). “Küreselleşmenin Devlet Ve Kamu Yönetimi Üzerindeki Etkileri Ve Türk Kamu Yönetimine Yansımaları”. A. Nohutçu, & A. Balcı (Ed.), *Bilgi Çağında Türk Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması II*. İstanbul: Beta Basım, İstanbul, 1-28.
- Kurtuluş, H., ve Aslan, Ş. (2016). “Üç Şehir Üç Başkan: Yeni Liberal Dönemde İstanbul, Ankara ve İzmir’de Sosyal Demokrat Belediyecilik Deneyimi 1989-1994”. *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 17-42.
- Mermer, B., Şataf, C., ve Negiz, N. (2016). “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Denizli Büyükşehir Belediyesi Örneği”. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(4), 1299-1322.
- Mısır, M. B. (2003). “Gerçek Demokrasi Olanakları: Paris Komünü”. *Praksis*, (10), 105-122.
- Negiz, N. (2012). “Türk Kamu Yönetimi Anlayışında Sosyal Sorumluluk”. K. Ören, B. Eser ve E. Akman (Ed.), *Farklı Bakış Açılılarıyla Sosyal Sorumluluk*. Pelikan Yayıncılık, Ankara, 221-229.

- Oktay, T. (2005). *II. Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e İstanbul Şehremaneti*. Yayınlanmış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya
- Oktay, T. (2008). “Belediyenin Tarihsel Gelişimi”. R. Bozlağan, ve Y. Demirkaya (Ed.), *Türkiye’de Yerel Yönetimler*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 119-156.
- Önver, Ş. B. (2019). “Altıncı Daire-i Belediye ve Günümüz Belediye Hizmetleriyle Karşılaştırılması”. *Takvim-i Vekayi*, 37-72.
- Örnek, İ., ve Baylan, M. (2014). “Kalkınma Planları Sürecinde Sosyal Güvenlikte Gelişmeler”. *Gazi Üniversitesi İslahiye İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası E-Dergi*, 26-56.
- Övgün, B. (2005). “Bir Zamanlar Belediyelerimiz”. *Genel-İş Emek Araştırma Dergisi*, 2: 49-54.
- Özaydın, M. M. (2008). “Küresel Etkilerle Şekillenen Sosyal Politika Anlayışı Ekseninde Sosyal Politikaların Geleceğini Tartışmak”. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 163-180.
- Özdemir, S. (2005). “Başlangıcından Günümüze Refah Devletlerinde Sosyal Harcamaların Analizi”. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 153-204.
- Özer, M. (2015). “Sosyal Ekonomi Politikaları Kapsamında Sosyal Belediyecilik Anlayışı”. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, (35): 79-100.
- Özgökçeler, S., ve Bıçkı, D. (2012). “Kentsel Yoksullukla Savaşım Noktasında Politik Bir Enstrüman: Sosyal Belediyecilik”. *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar*, 49(565): 37-53.
- Özmen, Z. (2017). “Avrupa’da Sosyal Güvenlik Sisteminin Finansmanı: Farklı Refah Devletleri Üzerine Bir İnceleme”. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 600-620.
- Öztürk, H., ve Gül, H. (18 Ekim 2012). “Sosyal Belediyecilik Sosyal Devlete ve Sosyal Haklara Bir Alternatif Mi ?”. *IV.Sosyal Haklar Ulusal Sempozyumu*, 205-220.
- Pektaş, E. K. (2010). “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Temel Sorunlar”. *Sosyal Politika Yazıları*, 5(1), 4-22.
- Pinhas, M. M. (2006). *Sosyal Politika Boyutunda Avrupa Birliği’nde Esnek Çalışma. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Piyal, B. (2000). “Sosyal Güvenlik Reformu ve SSK Gerçeği”. *Sendikal Notlar*, 87-109.
- Reçber, B. (2019). “Sosyal Hizmetin Gelişiminde Türkiye’nin Konumu: Teorik Bir Analiz”. *Toplu ve Sosyal Hizmet*, 715-738.

- Rosanvallan, P. (2004). *Refah Devletinin Krizi (Çev.Burcu Şahinli)*. Dost Kitapevi, Ankara.
- Sakarya, İ. (2016). “Türkiye’de Toplumcu Belediyecilik Hareketi Ekseninde Çanakkale’de Yerel Siyaset”. *Çanakkale Araştırmaları Türk Yılığ*, 135-148.
- Sallan Gül, S. (2006). *Sosyal Devlet Bitti Yaşasın Piyasa! Yeni Liberalizm ve Muhafazakarlık Kısacasında Refah Devleti*. E-babil Yayıncılık, Ankara.
- Sarı, C., Demirkaya, H., Kurt, S. ve Birsen, Ç. (2012). *Dünden Bugüne Antalya*. Antalya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları, Antalya
- Seçkiner Bingöl, E. (2017). “Kamu Yönetimi Ve Yoksulluk Bağlamında Yeni Yoksulluk Yönetimi”. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 28(1), 133-150.
- Sezer, Ö., ve Önder, Ö. (2012). Sosyal Belediyecilik Bağlamında Yerel Hizmetlere Gönüllü Katılımın İncelenmesi”. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 255-279.
- Sezgin, S. (2017). “Türkiye’de Toplumcu Belediyecilik: İzmit Örneği”. *Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 51-66.
- Sezik, M. (2013). “Neo-Liberal Belediyecilik ve Malatya Belediyesi Örneği”. *İdealkent*, 270-292.
- Bayramoğlu S. (2015), *Toplumcu Belediye: Nam-ı Diğer Belediye Sosyalizmi*. Notabene Yayınları, Ankara
- Somel, A. (2015). “Toplumcu Belediye: Nam-ı Diğer Belediye Sosyalizmi”. *Mülkiye Dergisi*, 199-207.
- Sunay, C. (2002). “Belediyeciliğin Doğuşu Sürecinde Osmanlı Mirası”. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 113-133.
- Süleymanoğlu, R. (2016). “Keynesçi Refah Devleti’nin Gelişimi, Dönüşümü ve Sosyal Hizmet Bağlamında Değerlendirilmesi”. *Çekmece İstanbul Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 271-301.
- Şahinoğlu, İ. (2017). “Yerel Sosyal Politika Uygulamalarında Türkiye Denetimi: Sosyal Belediyecilik Anlayışı”. *Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 38-67.
- Şengün, E., ve Akman, Ç. (2020). *Türkiye’de Sosyal Belediyecilik*. Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
- Şenkal, A. ve Sarıipek, D. (2007). “Avrupa Birliği’nin Karşılaştırmalı Refah Modelleri ve Sosyal Politikada Devletin Değişen Rolü”. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 146-175.
- Şenkal, A. (2011). *Küreselleşme Sürecinde Sosyal Politika*. Alfa Yayınları, İstanbul.

- Türkoğlu, İ. (2013). “Sosyal Devlet Bağlamında Türkiye’de Sosyal Yardım ve Sosyal Güvenlik”. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 275-305.
- Tüzünkan, D. (2015). “Türkiye’de Uygulanan Beş Yıllık Kalkınma Planlarının İstihdam Politikaları Açısından Değerlendirilmesi”. *Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 90-117.
- Toprak, D., ve Şataf, C. (2017). “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Çerçevesinde Sosyal Harcamalar Üzerine Genel Bir Değerlendirme”. *Sayıştay Dergisi*, (106), 63-86.
- Uçantürk, T., Uçantürk, A., ve Özkan, M. (2009). “Yerel Yönetimlerde Sosyal Sorumluluk Bağlamında Sosyal Belediyecilik: Biga Belediyesi Örneği”. *VI. Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi*, 25 Ekim 2009, Çanakkale, 1-15.
- Uğur, A., ve Bostan, M. (2016). “Sosyal Harcamaların Yerelleşmesi: Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Etkinliği”. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 7(15), 39-59.
- Uslu, K., ve Tufaner, M. B. (2015). “Regülasyon Teorilerinin Finansal Krizler Üzerindeki Etkileri”. *International Conference On Eurasian Economies*, 398-405.
- Usta, S., Akman, E., ve Kocaoğlu, M. (2018). “6360 Sayılı Kanun’un Büyükşehir Belediye Sistemine Etkileri: Konya Büyükşehir Belediyesi Örneği”. *TESAM Akademi Dergisi*, 217-249.
- Ünal, F., ve Caner, C. (2014). “Yerel Yönetimler Ve Sosyal Politikalar: Sosyal Belediyecilik”. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi*, 31-49.
- Ünlü, U. (2016). “Sosyal Belediyecilik Anlayışının E-Belediyecilik Uygulamalarına Entegre Edilmesi”. *Sayıştay Dergisi*(102), 63-89.
- Yaman, M. (2014). “Sosyal Devlet ve Sosyal Belediyecilikte Yaşanan Dönüşüm: Kütahya Belediyesi Örneği”. *Akademik Bakış Dergisi*, (42) 1-18.
- Yanık, C., ve Kara, M. (2014). “Küreselleşmenin Sosyal Devlet Anlayışındaki Dönüşüme Etkisi: Genel Bir Değerlendirme”. *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 8-25.
- Yavuz, K., ve Es, M. (2019). “Sosyal Politikaların Sunumunda Yeni Bir Yaklaşım Olarak Kurumlar Arası İşbirliği Ağları: Nedenler Aktörler ve Ağ Yapısı Bağlamında Teorik Bir İnceleme”. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 148-176.
- Yıldırım, U., ve Göktürk, İ. (2008). “Toplumsal Sorunların Çözümünde Yeni Belediyecilik Anlayışı: Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı”. L. Özcan, F. Yurttaş, Ö. Köseoğlu, ve S. Gülenler (Ed.), *1.Ulusal Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. Erkam Matbaa, Sakarya, 237-255.

- Yönten, A., ve Şimşek, Ç. (2016). “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Olgusunu Anlamak: Samsun Üzerine Bir İnceleme”. *Strategic Public Management Journal*, 76-89.
- Yörükoğlu, F. (2009). “Türk Belediyeciliğinin Gelişim Süresi”. *Mevzuat Dergisi*, 1-19.
- Yüksel, F. (2007). “Sosyal Devletin Dönüşüm Sürecinde Yerel Yönetimlerin Yeni İşlevleri”. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi*, 279-298.
- Zeybekoğlu Dünder, Ö. (2011). “Türkiye’de Kentsel Yoksulluk Sorunu Açısından Sosyal Belediyeciliğin Önemi”. *Mediterranean Journal Of Humanities*, 117-126.
- “504 Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=504&MevzuatTur=4&MevzuatTertip=5> (Erişim Tarihi: 05.04.2021)
- “593 Sayılı Sakarya İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=593&MevzuatTur=4&MevzuatTertip=5> (Erişim Tarihi: 05.04.2021)
- “5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu”. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5018&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> (Erişim Tarihi: 20.03.2021)
- “5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu”. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5216&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> (Erişim Tarihi: 01.03.2021).
- “5393 Sayılı Belediye Kanunu”. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5393.pdf> (Erişim Tarihi: 01.03.2021).
- “5747 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5747&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> (Erişim Tarihi: 01.03.2021)
- “6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=6360&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> (Erişim Tarihi: 02.03.2021)
- “6447 Sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/03/20130322-2.htm> (Erişim Tarihi: 02.03.2021)

- “İnsan Hakları Evrensel Beyanname’si”.
<https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/203-208.pdf> (Erişim Tarihi: 13.12.2020)
- “Konyaaltı Belediyesi Kurumsal Politikası”. <https://www.konyaalti.bel.tr/icerik/14> (Erişim Tarihi: 20.02.2021)
- “Konyaaltı İlçesinin Tarihi”. <http://www.konyaalti.gov.tr/aa-ilcenin-tarihi> (Erişim Tarihi: 21.02.2021)
- “Konyaaltı Nüfusu”. https://www.nufusu.com/ilce/konyaalti_antalya-nufusu (Erişim Tarihi: 21.02.2021)
- “Türkiye Cumhuriyeti 1961 Anayasası”. <https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/onceki-anayasalar/1961-anayasasi/> (Erişim Tarihi: 18.02.2021)
- “Türkiye Cumhuriyeti 1982 Anayasası”.
<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2709.pdf> (Erişim Tarihi: 21.02.2021)
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. “Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963-1967)”. <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Birinci-Beş-Yıllık-Kalkınma-Planı-1963-1967%E2%80%8B.pdf> (Erişim Tarihi: 21.12.2020)
- Yerel Yönetim Araştırma Yardım Ve Eğitim Derneği. “Toplumcu Belediyecilik Bildirgesi”.
<http://www.yayed.org/uploads/yuklemeler/MANİFESTO.pdf> (Erişim Tarihi: 02.12.2020)

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve SOYADI	Irmak ÇIRAKMAN
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	Muratpaşa Lisesi
Lisans Diploması	Akdeniz Üniversitesi Kamu Yönetimi
Yüksek Lisans Diploması	Akdeniz Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı
Tez Konusu	Türkiye’de Sosyal Belediyecilik: Konyaaltı Belediyesi Örneği
Yabancı Dil	İngilizce
İŞ DENEYİMİ	
Çalıştığı Kurumlar	Konyaaltı Belediyesi (2019-)